

PRVI HRVATSKI

I MAGAZIN

HRVATSKI VOJNIK

Broj 553 • 1. lipnja 2018. • Izlazi od 1991. • www.hrvatski-vojnik.hr

CIJENA 10 KUNA

27. OBLJETNICA

HRVATSKE VOJSKE

ISSN 1330 - 500X
PRINTED IN CROATIA
0 2 2 1 8
9 771 305 00003

PORINUT TREĆI HOBART

Australija je porinula treći i ujedno zadnji PZO razarač klase Hobart koji se gradi za potrebe njezine ratne mornarice. Plovilo HMAS "Sydney" nosi oznaku 42. [str. 36]

BROJ 553 | 2018

SADRŽAJ

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE HRVATSKE / SAMOSTALNA SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I IZDAVAŠTVO / ODJEL HRVATSKIH VOJNIH GLASILA I IZDAVAŠTVA

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@mohr.hr), Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@mohr.hr)

Urednici i novinari: Domagoj Vlahović (domagoj.vlahovic@gmail.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com), Petra Kostanjšak (petra.kostanjsak@mohr.hr), Iva Gugo, Martina Butorac

Lektura / korektura: Gordana Jelavić (gjelavic50@gmail.com), Andrea Pavlić, Prijevod: Dubravka Marić (dmaric@mohr.hr), Fotograf: Tomislav Brandt, Josip Kopi, Mladen Čobanović, Karlo Brigljević

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zfrank@mohr.hr), Ante Perković, Predrag Belušić, Marketing: Mila Badrić Gelo, tel: 3784-243; fax: 3784-322, Tisk: Znanje d.o.o., Mandićeva 2, Zagreb

Adresa uredništva: Odjel hrvatskih vojnih glasila i izdavaštva, Ilica 256b, 10000 Zagreb, e-mail: hvojnik@mohr.hr

SNAŽNIJI I IZDRŽLJIVI PAMETNI SATOVI

Iako na tržištu postoji nekoliko zanimljivih pametnih satova koji pokreće Googleov operativni sustav Wear OS, tehnološke kompanije još nisu predstavile neki top-model koji bi mogao konkurrirati dominantnoj kompaniji na tom tržištu – Appleu. [str. 50]

MORH I OSRH

27. OBLJETNICA HRVATSKE VOJSKE

Promaknuća, pohvale i nagrade [7]

Ceremonija Velike smjene straže na Trgu sv. Marka [9]

Svečana akademija [10]

RAZGOVOR

Ministar obrane Damir KRSTIČEVIĆ [12]

OSRH

Nastavljen trend razvoja sposobnosti i ulaganja u modernizaciju [16]

RAZGOVOR

Načelnik Glavnog stožera OSRH
general zbora Mirko ŠUNDOV [20]

RAZGOVOR

Poručnik fregate Ante JOVIĆ,
pobjednik Memorijala bojnici Davor Jović - Prvi za Hrvatsku [22]

SATNIJA SPECIJALNE VOJNE POLICIJE

Vojni i policijski specijalci uvježbavali svaldavanje diverzantsko-terorističke grupe [24]

26. HODOČAŠĆ HRVATSKE VOJSKE I POLICIJE U LURD

Vojnici u promicanju mira [28]

VOJARNA "PUKOVNIK MARKO ŽIVKOVIĆ"

Ispracaj kontingenta DCM-a u Afganistan
i Republiku Tursku [30]

OBLJETNICA ZSS-a

Bili i ostali elitna postrojba OSRH [32]

MEĐURESORNA VJEŽBA KOORDINACIJE

ZA SUSTAV DOMOVINSKE SIGURNOSTI

Sigurnost 18 [34]

VOJNA TEHNIKA

NOVOSTI

Indijski VSHORAD pod upitnikom [36]
Uspješno ispitivanje Bulave [37]

RATNO ZRAKOPLOVSTVO

F-16 - borbe i bitke (l. dio) [40]

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

www.hrvatski-vojnik.hr

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)
Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2018.
Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

Pratite nas i na
društvenim mrežama

 OBLJETNICA

DAN HRVATSKE VOJSKE OBILJEŽEN U ZAJEDNIŠTVU S GRAĐANIMA

POGLEDAJTE
VIDEO

Iva GUGO, snimili Tomislav BRANDT, Mladen ČOBANOVIĆ, Josip KOPI

**BROJNIM DOGAĐANJIMA I AKTIVNOSTIMA PRIPADNIKA
ORUŽANIH SNAGA ORGANIZIRANIM NA PROSTORU ŠPORTSKO-
-REKREACIJSKOG CENTRA JARUN 26. I 27. SVIBNJA OBILJEŽEN JE
DAN HRVATSKE VOJSKE I 27. OBLJETNICA NJEZINA
USTROJAVANJA TE DAN HRVATSKE KOPNENE VOJSKE...**

Program na Jarunu počeo je ispaljivanjem 27 plotuna iz šest brdskih topova, a svaki je plotun simbolizirao po godinu postojanja Oružanih snaga RH

OBLJETNICA

Dan Hrvatske vojske i 27. obljetnica njezina ustrojavanja te Dan Hrvatske kopnene vojske i ove je godine protekao u svečanom ozračju, s brojnim događanjima i aktivnostima pripadnika Oružanih snaga organiziranim vikend uoči središnje proslave.

Posebni program organiziran je 26. i 27. svibnja na prostoru športsko-rekreacijskog centra Jarun, gdje su pripadnici Oružanih snaga javnosti prezentirali svoje vještine te je bio organiziran taktičko-tehnički zbor naoružanja i opreme. Uz brojne građane, prigodnom su programu nazočili predsjednica Republike Hrvatske i vrhovna zapovjednica OSRH Kolinda Grabar-Kitarović, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, načelnik Glavnog stožera OSRH general zbora Mirko Šundov, zamjenik načelnika Glavnog stožera OSRH general-pukovnik Drago Matanović, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske brigadni general Siniša Jurković, zapovjednik Glavnog zapovjedništva Oružanih snaga Republike Poljske Jarosław Mika te izaslanstvo Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Hrvatske vojske, Hrvatskog sabora i braniteljskih udruga.

Program na Jarunu počeo je ispaljivanjem 27 plotuna iz šest brdskih topova, a svaki je plotun simbolizirao po godinu postojanja Oružanih snaga RH. Nakon toga uslijedili su padobranci skokovi pripadnika Zapovjedništva specijalnih snaga iz helikoptera Mi-8 koji su nosili zastave Republike Hrvatske, Ministarstva obrane Republike Hrvatske, Oružanih snaga Republike Hrvatske, Hrvatske kopnene vojske i Grada Zagreba. Državnu zastavu na jarbol je podignuo pobjednik natjecanja "Memorijal bojnik Davor Jović – Prvi za Hrvatsku 2018." poručnik fregate Ante Jović.

Minutom šutnje te preletom borbenog aviona MiG-21 simbolično je odana počast svim braniteljima poginulim u Domovinskom ratu.

Potom su pripadnici Počasno-zaštitne bojne prikazali atraktivni vojno-akrobatski program, dok su Hrvatska kopnena vojska, Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i Zapovjedništvo specijalnih snaga proveli zajedničku pokaznu vježbu MINEX Jarun 18. Tijekom vježbe demonstrirano je združeno djelovanje kopnenih, zračnih i specijalnih snaga u provedbi napada na otpornu točku i neutralizaciji protivnika u slučaju terorističke prijetnje.

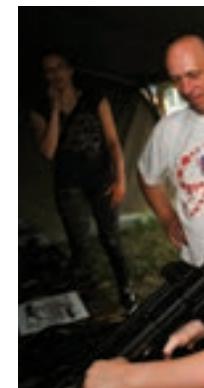
Vrhunac programa bio je nastup akrobatske grupe "Krila Oluje", koja svojim originalnim nastupom izaziva oduševljenje i divljenje gdje god nastupa.

Predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović izrazila je zadovoljstvo programom, a ministar obrane Damir Krstičević još je jednom čestitao svim pripadnicama i pripadnicima Hrvatske vojske njihov dan te im zahvalio na profesionalnoj službi domovini.

Ministar je posebno izrazio zadovoljstvo zbog velikog broja posjetitelja koji su prisustvovali programu povodom obilježavanja Dana Hrvatske vojske. "Vidim da naš narod voli Hrvatsku vojsku i vidim jako puno mladih koji su zainteresirani za Hrvatsku vojsku," istaknuo je te dodaо: "Naša je zadaća da im govorimo o Hrvatskoj vojsci i pokažemo im njezine sposobnosti."

Ministar Medved prisjetio se razvoja Oružanih snaga te izjavio da ga čini sretnim vidjeti modernu, dobro opremljenu i dobro naoružanu Hrvatsku vojsku. "Danas su hrvatski vojnici u međunarodnim vojnim operacijama i misijama predstavnici Republike Hrvatske, a svojem narodu jamac su sigurnosti u slučaju teških nesreća i elementarnih nepogoda," istaknuo je.

General Šundov rekao je kako je takav događaj dobra prigoda da Hrvatska vojska građanima pokaže svoje sposobnosti te spremnost za izvršavanje svih zadaća koje su joj Ustavom zadane.

Pokazna vježba MINEX Jarun 18

Pokaznu vježbu MINEX Jarun 18 zajednički su proveli Hrvatska kopnena vojska, Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i Zapovjedništvo specijalnih snaga, koristeći pritom specijalističku opremu za djelovanje iz zraka, kopna i vode. Prema zamislenom scenariju, njihova je zadaća bila neutraliziranje terorističke skupine na protivničkom području.

Zadaća je bila podijeljena u dvije faze. U prvoj fazi trebalo je prići objektu.

Jedna se grupa u područje djelovanja ubacila helikopterima, dok mu je druga pristupila brzim čamcima. Početak druge faze napada označilo je širenje dimne zavjesa i potiskivanje protivnika unutar objekta. Vojnici su zatim na dvjema stranama otoka, južnoj i istočnoj, zauzeli položaje i otvorili vatru na protivnike. Dok je pucnjava trajala, dio tima upao je u objekt i zauzeo ga, čime je uspješno završena planirana operacija.

Promaknuća, pohvale i nagrade

Povodom obilježavanja 27. obljetnice ustrojavanja OSRH, u Domu HV-a "Zvonimir" 25. svibnja svečano su uručeni izvodi o promaknućima, pohvalama i nagradama pripadnicima Ministarstva obrane RH i Oružanih snaga RH.

Svečanosti su nazočili izaslanica Predsjednice Republike Hrvatske i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga RH predstojnica Ureda PRH Anamarija Kirinić, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra obrane RH državni tajnik Tomislav Ivić, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov te drugi visoki dužnosnici i predstavnici MORH-a i OSRH. Predstojnica Kirinić čestitala je promaknutim, pohvaljenim i nagrađenim i pritom naglasila kako su dodijeljena priznanja dokaz njihove uzorne službe i izvrnosti. Dodala je kako su upravo takve prigode prilika za podsjećanje na vrijednosti koje pripadnici Oružanih snaga RH svakodnevno moraju štititi i činiti: "Svijest kako upravo Republiki Hrvatskoj pripadnici Oružanih snaga duguju izvrsnost mora biti prisutna u njihovoj svakodnevnoj službi i to su vrijednosti od kojih ne odustajemo. Budite primjer svojim podređenim i nikad ne propustite priliku pohvaliti onog koji to zaista zaslужuje."

Prisjećajući se ratnih događanja 1991. godine, državni tajnik Tomislav Ivić podsjetio je kako je proteklih 27 godina Hrvatska vojska prošla težak, ali pobjedonosan ratni put u kojem je od slabo naoružanih postrojbi dragovoljaca postala moćna pobjednička sila koja je okončala velikosrpsku agresiju i postala vojska profesionalnih vojnika u službi domovine, i u Hrvatskoj i izvan granica Lijepa Naše.

"Nakon pobjedonosnog okončanja rata Hrvatska vojska suočava se s novim velikim izazovom – tranzicijom iz ratne u mirnodopsku vojsku. U idućim godinama nastavlja tranziciju prema usvojenim NATO-ovim standardima, što je okrunjeno primanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo Saveza u travnju 2009., a četiri godine poslije, u srpnju 2013., Hrvatska postaje i punopravna članica Europske unije," rekao je Ivić te dodaо kako Ministarstvo obrane na čelu s ministrom Krstičevićem jasno pokazuje kako se očuvanje vrijednosti Domovinskog rata nalazi među prioritetima. Naglasio je kako je Hrvatska vojska uvek bila uz svoj narod, a svim promaknutim, odlikovanim, nagrađenim i pohvaljenim pripadnicima poručio je: "Pokazali ste da ste uistinu domovini vjerni – neka vam to priznanje za dosadašnje zasluge ujedno bude poticaj za buduće doprinose službi i domovini."

General Šundov čestitao je obljeticu te istaknuo kako Hrvatska vojska u pobjedničkom duhu nastavlja izvršavati svoje zadaće i suočavati se s izazovima koji se pred nju stavljaju. "Ovo je dan kad se prisjećamo svih onih ljudi i događaja zahvaljujući kojima danas imamo naše Oružane snage. Žrtve tih heroja duboko su

"Pokazali ste da ste uistinu domovini vjerni – neka vam to priznanje za dosadašnje zasluge ujedno bude poticaj za buduće doprinose službi i domovini," istaknuo je državni tajnik Tomislav Ivić

utemeljene u hrvatsku samostalnost," rekao je načelnik i dodaо kako je upravo ljubav prema domovini bila glavni izvor snage vojnicima u Domovinskom ratu. "Ponosan sam što mogu reći da sam načelnik ovakve vojske, vojske koja je sa svojim narodom u ratu i miru," poručio je general Šundov.

Državni tajnik Ivić i načelnik GS OSRH general zbora Mirko Šundov potom su uručili promaknuća, odlikovanja, nagrade i pohvale dje latnicima MORH-a i pripadnicima OSRH.

Odlukom Predsjednice Republike Hrvatske i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga RH ukupno je promaknuto 80 časnika, od kojih je 11 žena, a u čin bojnice zdravstvene službe vojnog specijalista promaknute su dvije vojne specijalistice.

Odlukom načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga RH promaknuto je sveukupno 96 dočasnika, od kojih je sedam žena, a dodijeljena su i dva čina skupnika.

Redom hrvatskog trolista za osobite zasluge za Republiku Hrvatsku stečene u ratu Predsjednica Republike Hrvatske odlikovala je jednog pukovnika, a Redom Hrvatskog pletera za osobiti doprinos razvitku i ugledu Republike Hrvatske i dobrobiti njezinih građana odlikovala je osmero pripadnika MORH-a i OSRH. Uručeno je i pet Spomenica Domovinskog rata, a jedan pripadnik odlikovan je medaljom "Ljeto 95".

Nagrade i pohvale Predsjednice Republike Hrvatske primilo je 17 pripadnika, njih 50 primilo je nagrade i pohvale ministra obrane, a 54 pripadnika Oružanih snaga primila su nagrade i pohvale načelnika Glavnog stožera OSRH. Zamjenik načelnika GS OSRH nagradio je i pohvalio osam pripadnika, dok je dvije pohvate i nagrade dodijelio direktor GS OSRH.

Tom su prigodom uručene nagrade drugoplasiranim i trećeplasiranim s natjecanja "Memorijal bojnik Davor Jović – Prvi za Hrvatsku 2018.", a cijeli je događaj upotpunio nastup Orkestra OSRH.

Počast svima koji su stradali za hrvatsku slobodu

Povodom obilježavanja 27. obljetnice ustrojavanja Oružanih snaga RH, izaslanstvo Ministarstva obrane Republike Hrvatske predvođeno potpredsjednikom Vlade i ministrom obrane Damirom Krstičevićem sa suradnicima položilo je vijence i zapalilo svijeće na zagrebačkom groblju Mirogoj.

Polaganju vijenaca nazočili su i izaslanik Predsjednice RH i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga RH Vlado Galić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Miroslav Tuđman, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov sa suradnicima uz ostale predstavnike ministarstava te lokalne uprave.

Izaslanstvo Predsjednice RH, Ministarstva obrane i Oružanih snaga vijence je položilo na grobu ministra obrane Gojka Šuška, načelnika GS OSRH stožernog generala Petra Stipetića, načelnika GS OSRH stožernog generala Žvonimira Červenka, na grobu ministra obrane Martina Špegelja, na grobu zapovjednika HRZ-a i PZO-a generala zbora Imre Agotića te na grobu bivšeg načelnika Glavnog stožera OSRH stožernog generala Janka Bobetka. Vijenci su položeni i na grob prvog predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana. Počast poginulih hrvatskim braniteljima odana je u spomen-parku kod spomenika Glas hrvatske žrtve – Zid boli, ispred

Središnjeg križa u Aleji poginulih hrvatskih branitelja i na zajedničkoj grobnici za neidentificirane žrtve Domovinskog rata.

Ministar Krstičević rekao je kako nas obljetnica podsjeća na prošlost Hrvatske vojske kojom se moramo ponositi. Naglasio je pritom kako je Hrvatska vojska danas jamač mira i sigurnosti.

“Položili smo vijence i zapalili svijeće na grobovima ljudi koji su zasluzni za stvaranje pobjedničke Hrvatske vojske. Zapalit ćemo svijeće svima onima koji su stradali za hrvatsku slobodu. Emocije su zato danas pobjedničke, donijeli smo slobodu. Fokusirani smo na budućnost i

modernizaciju Hrvatske vojske, uvijek smo spremni reagirati i pomoći našem narodu u nevolji,” poruka je ministra Krstičevića.

General Šundov prisjetio se kako su Oružane snage RH nastale upravo u Domovinskom ratu te kako se iz tog razloga žrtve hrvatskih branitelja i njihova doprinosa razvoju moderne Hrvatske vojske uvijek moramo prisjećati s posebnim pijetetom. “Svatko od nas ima sjećanja na susrete s ovim velikim ljudima kao što je, primjerice, Gojko Šušak. Svi oni uložili su jako puno truda u stvaranje Hrvatske vojske i mogu samo misliti kako je njima bilo, kad je meni danas kao načelniku u miru jako zahtjevno obavljati ovu časnu dužnost,” priznao je general Šundov i naglasio kako je Hrvatska vojska i danas ostala pobjednička vojska koja se uvijek nalazi uz svoj narod.

Sweta misa zadušnica za stradale u Domovinskom ratu služena je u crkvi Sveta Mati Slave na Jarunu, a predvodio ju je generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, koji je u ovoj prigodi još jednom podsjetio kako moderna i suverena Hrvatska mora biti ponosna na Domovinski rat te sve one koji su svoje životne dali kao zalog za stvaranje neovisne i slobodne države.

“Gledam u vas mlade vojниke, dočasnike i časnike i imam za vas samo jednu poruku. Kao što ste i vi danas mlađi i planirate svoju budućnost, tako su nekad planirali i naši hrvatski branitelji. Bili su mlađi i puni snova, no odlučni dati svoj život kao zalog za našu slobodu. Budite zato njihovi dostojni nasljednici i nikad ne zaboravite njihovu žrtvu,” rekao je don Marko Medo.

General Jurković istaknuo je da proslava ne bi bila moguća bez onih koji su svoj život riskirali u Domovinskom ratu: “Zahvaljujem svim braniteljima i invalidima te svim ljudima koji su pridonijeli tomu da danas možemo u slobodnoj i neovisnoj Republici Hrvatskoj obilježiti ovakav događaj, a posebno zahvaljujem obiteljima poginulih i nestalih branitelja, koje su podnijele najveću žrtvu.”

Brojni posjetitelji bili su oduševljeni što su se u sklopu taktičko-tehničkog zbora mogli upoznati sa značajkama helikoptera OH-58D Kiowa Warrior, borbenim oklopnim vozilima Patria, kao i prslucima i jurišnim puškama hrvatske proizvodnje. Najviše pažnje privukli su šator Pukovnije Vojne policije, gdje su prikazane sposobnosti službenih pasa i njihovih vodiča, te šator Zapovjedništva specijalnih snaga gdje su njihovi pripadnici demonstrirali borilačke vještine.

“Svake godine dođemo. Uvijek bude lijepo i djeci zanimljivo. Mislim da je sama manifestacija iz godine u godinu sve bolja,” rekao je Omišanin Domagoj Rubić.

Nastup akrogrupe
"Krila Oluje"

“Hvala Hrvatskoj vojsci što se otvorila građanima te ministru što je omogućio da Hrvatska vojska uđe među narod,” rekao je Ivo Delonga iz Zagreba. Njegova sugrađanka Marijana Vitas također nije mogla skriti oduševljenje: “Ovakvi događaji trebali bi se češće održavati, kako bi građani Hrvatske vidjeli koliko smo jaki.”

Nakon prigodnog programa visoki su uzvanični obišli taktičko-tehnički zbor opreme i naoružanja Hrvatske vojske te nastavili druženje s građanstvom. ■

Martina BUTORAC

U sklopu obilježavanja Dana Hrvatske vojske održan je 26. svibnja na ulicama i trgovima u središtu Zagreba prigodni program. Središnji događaj bila je Velika smjena straže na Trgu sv. Marka, koju su izveli pripadnici Počasno-zaštitne bojne pred brojnim okupljenim građanima i gostima te u nazočnosti predsjednice Republike Hrvatske i vrhovne zapovjednice Hrvatske vojske Kolinde Grabar-Kitarović, potpredsjednika Vlade i ministra obrane Damira Krstičevića, načelnika Glavnog stožera OSRH generala zbora Mirka Šundova, veleposlanika SAD-a Roberta Kohorsta, vojnog izaslanika SAD-a Roberta Mathersa te drugih visokih vojnih i civilnih dužnosnika.

Uoči Velike smjene straže ministar Krstičević svim je pripadnicima Hrvatske vojske čestitao njihov dan, naglasivši kako je uvjeren u njezinu svijetu-

"Ovu smo svečanost prošle godine, nakon 17 godina, vratili na Markov trg. Hrvatski narod voli svoju vojsku. Možemo reći da se razvijamo na pravi način i kad vidim naše kadete siguran sam u svijetu budućnost Hrvatske vojske. Ponosni smo što nastavljamo tradiciju pobjedničke Hrvatske vojske i radimo sustavno na njezinu jačanju," rekao je ministar Krstičević

Ceremonija Velike smjene straže na Trgu sv. Marka

dućnost. "Ponosni smo što nastavljamo tradiciju pobjedničke Hrvatske vojske i radimo sustavno na njezinu jačanju. U ovih 27 godina Hrvatska vojska puno je napredovala. Domovinski rat temelj je moderne Hrvatske, a hrvatski branitelji su kamen temeljac," rekao je ministar Krstičević te naglasio kako je Hrvatska vojska na raspolažanju svojem narodu u svim nedaćama. Ministar je podsjetio kako se zahvaljujući povećanju proračuna za obranu radi na poboljšanju standarda vojnika, časnika i dočasnika te kako se sustavno vraćaju materijalna prava koja su u funkciji njihove bolje spremnosti.

"Ovu smo svečanost prošle godine, nakon 17 godina, vratili na Trg sv. Marka. Hrvatski narod voli svoju vojsku. Možemo reći da se razvijamo na pravi način i kad vidim naše kadete siguran sam u svijetu budućnost Hrvatske vojske," zaključio je ministar Krstičević te zahvalio svim pripadnicima na izvršavanju zadaća. General Šundov rekao je kako se u Hrvatskoj vojsci postupno uvođe nove i održavaju postojeće sposobnosti, izdvojivši nabavu Panzer haubica, helikoptera Kiowa Warrior te integraciju sustava besposadnih letjelica i komunikacijsko-informacijskog sustava.

"Siguran sam da smo na pravom putu i da možemo biti zadovoljni stanjem koje imamo," zaključio je general Šundov.

Zapovjednik Počasno-zaštitne bojne brigadir Elvis Burčul istaknuo je nakon Velike smjene straže kako su tu ceremoniju izveli pripadnici koji su u vojsci svega nekoliko mjeseci. "Oni su najbolji od najboljih što Hrvatska vojska ima. U svega nekoliko mjeseci sviđali su ovu zahtjevnu koreografiju," rekao je.

Velika smjena straže izvodi se točno u podne svake subote, blagdanima i praznicima između 27. svibnja i 1. listopada, a traje petnaestak minuta. Ceremonija

je Odlukom potpredsjednika Vlade i ministra obrane Republike Hrvatske Damira Krstičevića 2017. godine obnovljena i nakon 17 godina vraćena na Trg sv. Marka. Uz glazbenu pratnju straža kreće iz prostora Banskih dvora i Kuševićeve ulice pa se nastavlja kretati Čirilometodskom ulicom. U ceremoniji sudjeluju tri časnika u crno-bijelim povijesnim odorama te 26 vojnika i dočasnika u crveno-crnim povijesnim odorama. Ceremonija prikazuje dnevnu smjenu stražarske posade koja se događala u razdoblju neposredno prije Drugog svjetskog rata, u doba Banovine Hrvatske. Odluku o ustrojavanju Počasne straže, kako je prozvana u vremenu stvaranja, donio je prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman. Zamišljena je kao počasna postrojba koja bi izvršavala protokolarne radnje za potrebe državnog vrha. Prvo predstavljanje počasne postrojbe, koju su prozvali Počasnom predsjedničkom gardom, bilo je 28. svibnja 1991. u okviru postrojavanja postrojbi Zbora narodne garde na stadionu NK "Zagreb" u Kranjčevićevoj ulici, a 30. svibnja 1991. izvedena je prva Velika smjena straže na Markovu trgu.

Ceremoniju danas izvodi Počasno-zaštitna bojna, pristožerna postrojba Glavnog stožera OSRH zadužena za izvršavanje protokolarnih i ceremonijalnih zadaća za potrebe državnog i vojnog vrha: Predsjednice Republike Hrvatske, Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva obrane Republike Hrvatske te zadaća zaštite i osiguranja vrhovne zapovjednice Oružanih snaga RH. Počasno-zaštitna bojna nastala je iz dijela 1. hrvatskog gardijskog zbora, a smještena je u vojarni na Tuškanu u Zagrebu. Nakon Velike smjene straže, pripadnici Počasno-zaštitne bojne izveli su na Trgu bana Josipa Jelačića vojno-akrobatsku vježbu, prikaz ceremonijalnih radnji koje su kombinacija počasnih i vježbovnih postupaka.

U svečanom programu obilježavanja sudjelovao je i Orkestar OSRH koji je glazbene točke izvodio na Zrinjevcu, Trgu Petra Preradovića te na Trgu bana Josipa Jelačića. Repertoar se sastoji od glazbenih točaka iz opusa J. P. Sousa, D. Šostakovića i K. Baranovića. Izveli su i skladbe Živila Hrvatska, Mi smo garda hrvatska, Zagreb, Zagreb i Kano mi gora.

Svečana akademija

Povodom obilježavanja 27. obljetnice ustrojavanja Oružanih snaga Republike Hrvatske, održana je 28. svibnja u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog svečana akademija kojoj su nazočili predsjednica RH i vrhovna zapovjednica OSRH Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, načelnik Glavnog stožera OSRH general zboru Mirko Šundov, predstavnici Sabora, Vlade, MORH-a i drugih državnih institucija, bivši ministri obrane, dјelatni i umirovljeni zapovjednici, vojnici, dočasnici i časnici OSRH, obitelji poginulih i nestalih branitelja, predstavnici udrug proizšlih iz Domovinskog rata, članovi Diplomatskog i Vojnodiplomatskog zbora.

Predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović tom je prigodom svim pripadnicima OSRH čestitala njihov dan, a posebne pohvale i čestitke uputila je nagrađenim i promaknutim pripadnicima. "Pripadnicima Oružanih snaga pripada važna uloga u hrvatskom društvu kao krajnjem jambu sigurnosti. Zajedno gradimo bolju Hrvatsku, gradimo sustav domovinske sigurnosti koji će znati odgovoriti na sve sigurnosne izazove. Kao društvo smo shvatili da ulaganje u vojsku nisu nepotrebni troškovi, nego ulaganje u sigurnost," naglasila je Predsjednica. Dodala je da se od pripadnika Oružanih snaga očekuje

da budu hrvatska elita, da budu ponos domovine kao što su bili i u Domovinskom ratu.

Gordan Jandroković čestitao u ime Hrvatskog sabora svim pripadnicima Hrvatske vojske njihov dan. Istaknuo je da se, kad je riječ o stvaranju slobodne Hrvatske, nikako ne može zaobići ključna uloga Hrvatske vojske. "Oružane snage uvijek su spremne štititi hrvatski suverenitet i pružiti pomoć, a ljudi to prepoznaju. Hrvatska vojska je naš ponos," rekao je Jandroković.

Predsjednik Vlade istaknuo je kako je Hrvatska vojska u 27 godina postala moderna i međunarodno prepoznatljiva vojna sila te da su njezini pripadnici spremni u svakom trenutku i pod bilo kojim uvjetima odgovoriti na sve izazove radi zaštite nacionalne sigurnosti. Podsjetio je i na činjenicu da je Vlada Republike Hrvatske ispunila sva strateška obećanja u obrambenoj i sigurnosnoj domeni, a osvrnuo se i na odluku ministra Krstičevića o povratku Hrvatske vojske u gradove te istaknuo: "Tim putem svi moramo nastaviti, putem koji središte stavlja hrvatskog vojnika." Predsjednik Vlade čestitao je ministru Krstičeviću ulazak u Kuću slavnih međunarodnih polaznika Ratne škole Kopnene vojske SAD-a, istaknuvši kako je to veliko postignuće nagrada cijeloj Hrvatskoj vojsci, te izrazio snažnu potporu Vlade daljnjem razvoju obrambenih sposobnosti Oružanih snaga.

"Pripadnicima Oružanih snaga pripada važna uloga u hrvatskom društvu kao krajnjem jambu sigurnosti. Zajedno gradimo bolju Hrvatsku, gradimo sustav domovinske sigurnosti koji će znati odgovoriti na sve sigurnosne izazove..." naglasila je predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović na svečanoj akademiji

Ministar Krstičević naglasio je kako je Hrvatska vojska izgrađena na najteži mogući način, u nametnutom i agresorskom ratu, no čežnju za slobodom, volju i snagu hrvatskih branitelja nije moglo uništiti niti jedno oružje i niti jedna vojska.

"Kad je bilo najteže pokazali smo kako se bori iznad svoje kategorije. Danas je u redovima Hrvatske vojske nova, motivirana i odlučna hrvatska mladost, vojnikinja i vojnici – ponosni nasljednici hrvatskih branitelja s kojima naša vojska ima sjajnu budućnost," rekao je ministar Krstičević.

Podsjetio je i na to kako se zahvaljujući povećanju obrambenog proračuna postupno vraćaju oduzeta materijalna

Na natjecanju za najspremnijeg pripadnika OSRH titulu je u muškoj kategoriji osvojio poručnik fregate Ante Jović iz Zapovjedništva specijalnih snaga (ZSS), a u ženskoj skupnici Romana Sajn iz Središnjice za obavještajno djelovanje (SOD)

prava vojnika. Podsjetio je također i na povratak vojske u Sinj, Vukovar, Ploče i Varazdin. Ministar Krstičević naglasio je i koliko je velika pomoć koju su vojnici, dočasnici i časnici dali u borbi protiv požara, poplava i snježnog nevremena. "Hrvatska vojska uvijek je bila i bit će sa svojim narodom i u dobrim i u teškim trenucima," istaknuo je. Ministar se osvrnuo se i na Odluku o kupnji višenamjenskog borbenog aviona F-16 Barack. Naglasio je da je riječ o povijesnoj odluci i prilici za hrvatsku obrambenu industriju i cjelokupno gospodarstvo, a u čast veličanstvenim operacijama Hrvatske vojske avioni će nositi imena F 16-C Oluja i F 16-D Bljesak. Ministar je podsjetio i na odluku da Hrvatska vojska postane prožeta simbolima i vrijednostima Domovinskog rata te na odluku o vraćanju naziva Hrvatska vojska.

"Povratkom naziva Hrvatska vojska našoj smo vojsci vratili identitet. Taj naziv dio je naše tradicije i bliži je našem narodu," zaključio je ministar Krstičević.

Čestitajući 27. obljetnicu ustrojavanja Hrvatske vojske, Dan Hrvatske vojske i Dan Hrvatske kopnene vojske, načelnik Glavnog stožera OSRH prisjetio se svih obrambenih i oslobođilačkih operacija koje su proveli hrvatski vojnici kako bi zaustavili napredovanje agresorske vojske, a potom i oslobođili hrvatski teritorij. Danas je, istaknuo je general Šundov, Hrvatska vojska profesionalna organizacija koja se uspješno integrirala u vojne strukture NATO-a i EU-a.

"Sudjelovanjem u međunarodnim misijama i operacijama stečena su velika iskustva kojima su nadopunjena iz Do-

movinskog rata. Zahvaljujući uzornom ponašanju naših vojnika u misijama i operacijama, Oružane snage stekle su velik međunarodni ugled te su se pokazale kao odgovoran i pouzdan partner," rekao je general Šundov. Naglasio je i kako je Hrvatska vojska raspoložive resurse stavila u potporu hrvatskim civilnim institucijama, čime je postala neizostavna potpora u najtežim i najzahtjevnijim trenucima.

U sklopu svečane akademije pročitane su odluke te uručena promaknuća i poticajne mјere pripadnicima OSRH. U čin viceadmirala promaknut je kontraadmiral Robert Hranj, a u čin general-bojnika promaknut je brigadni general Siniša Jurković.

"Osjećam se iznimno. Ovo je velika čast, ali i velika odgovornost. No, ničega ne bi bilo da nema moje obitelji koja i danas stoji iza mene i potpora mi je cijeli život," rekao je general-bojnik Siniša Jurković.

Ukupno su promaknuta 84 pripadnika Oružanih snaga, odnosno jedan admirал, jedan general, 13 časnica i 69 časnika Oružanih snaga.

Uručene su i nagrade najuspješnijim pripadnicima OSRH na natjecanju za najuspješnijeg pripadnika OSRH "Memorijal bojnik Davor Jović – Prvi za Hrvatsku 2018." U ženskoj kategoriji titulu je osvojila skupnica Romana Sajn iz Središnjice za obavještajno djelovanje (SOD), koja je istaknula kako joj je natjecanje bilo velik izazov.

"Bilo je iznimno naporno, cijeli put, staza, no uspjela sam kao i neke druge djevojke. Pripremala sam se intenzivno dva

mjeseca, no u treningu moraš biti stalno. Nije dovoljno uzeti samo mjesec dana za pripremu. Možda da ako se želi samo proći stazu, ali da bi bio bolji od drugih, za to je potreban stalni trening," istaknula je skupnica Sajn.

U muškoj kategoriji titulu je osvojio poručnik fregate Ante Jović iz Zapovjedništva specijalnih snaga (ZSS). "U Ministarstvu obrane ima 15 000 vojnika i biti najspremnniji od njih za mene je velika čast. Za osvajanje prvog mјesta ključna je bila tjelesna spremnost i vojničke vještine," komentirao je poručnik fregate Jović te dodao kako mu je najzahtjevnija bila logistička popuna.

Na svečanosti je prikazan i film povodom 27. obljetnice ustrojavanja Hrvatske vojske, a u bogatom programu nastupio je Orkestar Oružanih snaga, Klapa "Sveti Juraj" HRM-a, klapa Intrade te zbor kadeta sa Zaprešić Boysima.

VRATI

ministar obrane
Damir KRSTIČEVIĆ

U povodu 27. obljetnice ustrojavanja Hrvatske vojske razgovarali smo s ministrom obrane Damirom Krstičevićem i dotaknuli se svih aktualnih događanja u obrambenom sustavu, koji u svakom segmentu bilježi značajne pomake. "Danas smo fokusirani na budućnost, na jačanje sposobnosti Hrvatske vojske i na razvoj sustava domovinske sigurnosti," rekao je ministar te istaknuo: "Sve to kako se više nikad ne bismo našli u situaciji u kojoj smo bili početkom 90-ih godina..."

UVJEREN SAM DA UZ ZAJEDNIŠTVO I LJUBAV PREMA DOMOVINI NE POSTOJI PREPREKA KOJU ZAJEDNO NE MOŽEMO PREMOSTITI... HRVATSKI VOJNIK POUZDAN JE PARTNER, PREPOZNAT I POŠTOVAN OD NAŠIH SAVEZNIKA I PARTNERA U MISIJAMA DILJEM SVIJETA. SUSTAVNO RADIMO NA OPREMANJU I MODERNIZACIJI HRVATSKE VOJSKE, A PRELAZAK S ISTOČNE NA ZAPADNU TEHNOLOGIJU NAŠE JE OPREDJELJENJE...

Naš je san na hrvatskom nebnu u rukama hrvatskih pilota vidjeti prva dva aviona F-16 2020. godine, jer upravo tad obilježavamo dvadeset pet godina pobjedičkog Bljeska i Oluje. Osim toga, Republika Hrvatska prvi će put predsjedati Europskom unijom i želja mi je da upravo iznad Knina ti avioni prelete na pozdrav svim građanima Hrvatske, svim hrvatskim braniteljima.

Razgovarali: Vesna PINTARIĆ, Željko STIPANOVIĆ, snimio Josip KOPI

LI SMO DOSTOJANSTVO NAŠEM VOJNIKU

Prošli tjedan bili ste u posjetu Sjedinjenim Američkim Državama, gdje ste u Nacionalnoj gardi Minnesota, kao prvi hrvatski ministar i jedan od rijetkih u svijetu, imali priliku letjeti na američkom F-16. Kakvi su vaši dojmovi?

Čast mi je što sam kao ministar obrane Republike Hrvatske imao priliku letjeti u američkom F-16, koji je zaista moćan zrakoplov. Taj let još jednom mi je potvrdio da je Republika Hrvatska donijela najbolju odluku i da će zrakoplov F-16 zauvijek biti jamac naše stabilnosti i sigurnosti. Sad potpuno razumijem nestavljenje naših pilota da sjednu u kabine naših F-16. To je iznimno iskustvo i novo poglavlje za Hrvatsko ratno zrakoplovstvo.

Sjedinjene Američke Države i Nacionalna garda Minnesota su u duhu potpore Odluci Hrvatske o nabavi višenamjenskog borbenog aviona F-16 ponudili i organizirali taj let, što je snažna poruka za Hrvatsku i za naše zrakoplovstvo. Nacionalna garda Minnesota zaželjela nam je dobrodošlicu u klub korisnika zrakoplova F-16 i spremna je s našim zrakoplovstvom podijeliti svoja iskustva o njihovu korištenju.

Ono što će obilježiti cijelu godinu donošenje je Odluke o nabavi višenamjenskog aviona. Što ta Odluka znači za vas?

Odluka o nabavi višenamjenskog borbenog aviona povjesna je odluka za Republiku Hrvatsku i iznimno sam sretan i ponosan što smo je donijeli. Njom smo sačuvali budućnost našeg borbenog zrakoplovstva. Sve što radimo za buduće je generacije, kako bi Hrvatska bila si-

gurna, kako bi mogla zaštititi svoj suverenitet i, na kraju, kako bi mogla odgovoriti na sve sigurnosne izazove koje nameće novonastalo globalno sigurnosno okruženje. S druge strane, ne smijemo zaboraviti kako je upravo ulaganje u sigurnost prepostavka gospodarskog razvoja i prosperiteta jedne države, a nавatom izraelskih F-16 zadрžali smo sposobnost nadzora zračnog prostora opremanjem višenamjenskim borbenim avionom kroz uspostavu strateškog partnerstva i dugoročne poslovno-gospodarske suradnje. Naime, nabavom višenamjenskog borbenog aviona otvara se mogućnost i za unapređenje cjelokupnog gospodarskog sustava Republike Hrvatske. O sposobnostima naših gospodarskih subjekata ovisi koliko uspješno možemo iskoristiti ovu suradnju s Izraelom. Mogućnosti su uistinu velike. Suradnja s Državom Izraelom nije samo kupnja aviona, nego i razmjena operativnih iskustava koja nisu zapisana u knjigama. Naglašavam kako su njihovi piloti jedni od najboljih na svijetu, a naši piloti prijeći će s borbenog lovca druge generacije u vrhunski borbeni avion četvrte generacije, što je golem tehnološki iskorak.

Naš je san na hrvatskom nebnu u rukama hrvatskih pilota vidjeti prva dva aviona F-16 2020. godine, jer upravo tad obilježavamo dvadeset pet godina pobjedičkog Bljeska i Oluje. Osim toga, Republika Hrvatska prvi će put predsjedati Europskom unijom i želja mi je da upravo iznad Knina ti avioni prelete na pozdrav svim građanima Hrvatske, svim hrvatskim braniteljima. Jednosjedi će nositi ime F-16 Oluja. Dva dvosjeda bit će F-16 Bljesak.

Na repu dvosjeda bit će slika legendarnog pilota Rudolfa Perešina, kao uspomena na sve ono što je dao za Hrvatsku.

Moram podsjetiti kako smo se, nažalost, imali priliku uveriti na vlastitoj koži što znači ne imati borbenu eskadrilu aviona. Zrakoplovstvo je u Domovinskom ratu stvaralo prevagu i pobjede. Skupo smo platili našu slobodu. Osim goleme materijalne štete, mnogo je naših branitelja i građana podnijelo veliku žrtvu. To su razlozi zbog kojih bi bilo neodgovorno da nas se ponovno dovedemo u položaj kakav je bio devedeset prve godine, da ponovno budemo razoružani. Kao što sam rekao na početku, ne smijemo si to dopustiti zbog naših budućih generacija.

Obilježili smo 27. obljetnicu Dana Oružanih snaga, koji u spomen na hrvatske branitelje s ponosom slavimo svih ovih godina. Koliko vrijednosti Do-

movinskog rata možemo danas implementirati u svakodnevni život?

Domovinski rat temelj je moderne hrvatske države, a branitelji su njeni kamen temeljac. Hrvatski vojnik borio se unutar granica Republike Hrvatske za mir i slobodu i u tom nametnutom ratu obranili smo se i pobijedili. Upravo stoga, Hrvatsku vojsku proželi smo simbolima i vrijednostima Domovinskog rata. Ponosan sam zato što smo nakon 17 godina vratili ceremoniju Velika smjena straže na Trg svetog Marka. Dvorane u vojarnama i vojnim objektima imenovali smo po ljudima zaslužnim za stvaranje Hrvatske vojske te po postrojbama zaslužnim za veličanstvene pobjede u Domovinskom ratu, po legendarnim herojima Domovinskog rata. Početkom devedesetih godina skupu smo platili našu slobodu i upravo je zbog goleme hrvatske žrtve važno očuvati vrednote Domovinskog rata

Foto: Minnesota National Guard

Odluka o nabavi višenamjenskog borbenog aviona povjesna je odluka za Republiku Hrvatsku i iznimno sam sretan i ponosan što smo je donijeli. Njom smo sačuvali budućnost našeg borbenog zrakoplovstva.

Domovinski rat temelj je moderne hrvatske države, a branitelji su njezin kamen temeljac. Hrvatski vojnik borio se unutar granica Republike Hrvatske za mir i slobodu i u tom nametnutom ratu obranili smo se i pobijedili! Upravo stoga, Hrvatsku vojsku proželi smo simbolima i vrijednostima Domovinskog rata.

RAZGOVOR

i pijetet prema svakoj žrtvi, prema svakom životu koji je položen na oltar domovine. Danas smo fokusirani na budućnost, na jačanje sposobnosti Hrvatske vojske i na razvoj sustava domovinske sigurnosti, a sve kako se više nikad ne bismo našli u situaciji u kojoj smo bili početkom 90-ih godina.

tisuća ljudi, kao i u Zadru na obilježavanju Maslenice. Bez te povezanosti s narodom nema ni jake Hrvatske vojske, ali ni stvaranja percepcije o onome što je vojska uistinu.

Od početka mandata postavili ste si jasne ciljeve što želite učiniti. Od dosad učinjenog čim

Pobjednička Hrvatska vojska i dalje ima najveće povjerenje u javnosti. To potvrđuje i ovogodišnja nagrada Ponos Hrvatske, koju su Oružane snage doobile za iznimno doprinos u prošlogodišnjoj obrani od požara i poplava. Smatrate li da se mijenja trend po kojem je vojska isključivo potrošač novca poreznih obveznika?

Siguran sam kako se ta percepcija mijenja jer je iz spomenute nagrade Ponos Hrvatske, koju dodjeljuju upravo hrvatski građani, vidljivo kako hrvatski narod voli svoju vojsku. An- gažman hrvatskih vojnika na požarištima i poplavama pokazao je kako je vojska tu da u svakom trenutku bude spremna čuvati i obraniti svoj narod, bilo u ratu ili za vrijeme elementarnih nepogoda ili pak prirodnih katastrofa. Otvorili smo vojsku na radu u svakom smislu pa tako, primjerice, sve važne obljetnice slavimo na trgovima zajedno s građanima. Vidjeli ste nedavno proslavu 4. brijegade na splitskoj Rivi, gdje nam se tim povodom pridružilo više desetaka

ste zadovoljni, a što po vama nije išlo zacrtanom dinamikom? Koji su razlozi za to?

Moram reći kako je iza nas puno rada, a ono što je možda najvažnije jest pomoći koju smo pružili našem narodu tijekom prošlogodišnje protupožarne sezone i ove godine tijekom snježnog nevremena i poplava. Moram priznati kako sam najzadovoljniji kad hrvatske vojниke vidim među našim građanima, ondje gdje oni i pripadaju.

Pred nama je još puno posla, ali uvjeren sam da uz zajedništvo i ljubav prema domovini ne postoji prepreka koju zajedno ne možemo premostiti. U idućem razdoblju prioritet je remont helikoptera Mi-171Sh, koji su nam vrlo bitni za zadaće pomoći civilnim institucijama, odnosno u gašenju požara i hitnim medicinskim prevoženjima. Završetak tog projekta očekujem u prvoj polovini 2019. godine. Međutim, moram reći kako najslodenju zadaću ima Hrvatsko ratno zrakoplovstvo, koje mora pripremiti infrastrukturu, provesti selekciju pilota i tehničara i obuku kako

bi sve bilo spremno za 2020. godinu, kad očekujemo na hrvatskom nebnu dva zrakoplova F-16 C Oluja i F-16 D Bljesak.

Jedan od projekata koji nam je također važan uspješna je provedba opremanja prvih osam vozila Patria topom od 30 milimetara s protuoklopnim vođenim raketnim sustavom, što je jedan od projekata kontinuirane modernizacije u cilju povećanja vatrenе moći i mobilnosti. Hrvatsku ratnu mornaricu čeka uvođenje u operativnu uporabu obalnog ophodnog broda, uz modernizaciju ostalih sustava i platformi za nadzor mora. Na području obuke, ono što nam trenutačno nedostaje je tečaj za razvoj borbenog vode kakav smo nekad imali u Šepurinama. Tako nešto nam je potrebno jer obuku naših dočasnika treba podignuti na višu razinu. Oni su ti koji čine razliku.

Na početku mandata istaknuli ste da se želite fokusirati na čovjeka, na vojnika, dočasnika i časnika, jer on je ta razlika koja nam je u Domovinskom pobjedničkom ratu donijela mir i slobodu. Koliko ste u tome uspjeli, odnosno što bi danas pripadnici OSRH mogli istaknuti kao promjenu nabolje? Što još treba učiniti za bolje uvjete života i rada hrvatskih vojnika?

Prethodnih je godina obrambeni proračun padaо, a kao izravna posljedica takvog trenda smanjivana su i materijalna prava naših pripadnika. Ukratko, oduzet im je ponos i dočestvo, a pobjednička Hrvatska vojska postala je putujuća vojska, vojska u autobusima. Vojnik od kuće kreće oko pet ujutro i vraća se kasno navečer. Gdje je tu vrijeme za obitelj, za odmor? Nama treba zadovoljan vojnik u zadovoljnjoj obitelji jer samo takav vojnik spremen je u potpunosti izvršavati svoje zahtjevne zadaće.

Zaboravilo se kako je upravo čovjek najvredniji dio sustava i kako su ljudi ti koji čine razliku i donose prevagu, baš kao što je bilo u Domovinskom ratu. Zahvaljujući novim dopunama i izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, koje je Hrvatski sabor usvojio ove godine, postupno vraćamo oduzeta materijalna prava, naknadu za stražu, dežurstvo i rad na terenu. Vojnik je

gravitacijsko središte naših napora, a bez zadovoljnog, opremljenog i spremnog vojnika nema uspješne vojske. Ono što je još jako bitno: u skladu s izmjenama Zakona o službi, naši mladi časnici koji preuzimaju prvu časničku dužnost imat će uvjete za ostvarivanje naknade za stanovanje, čime će moći osigurati smještaj u mjestu službe. To prije nije bio slučaj. Izgrađujemo sustav, pomaci se itekako vide i osjećaju.

Vrlo često sam na terenu, među vojnicima, koji iskazuju zadovoljstvo napravljenim promjenama. Vratili smo dostojanstvo našem vojniku! Proces je to koji traje, ne možemo sve preko noći.

Hrvatski su vojnici gotovo u potpunosti opremljeni hrvatskim proizvodima te su tako postali svojevrsni promotori hrvatske vojne industrije. Što to znači hrvatskim proizvođačima vojne opreme?

Moram podsjetiti kako je u veljači ove godine u Ministarstvu obrane sa 26 hrvatskih tvrtki potpisano 35 ugovora o nabavi vojne opreme za potrebe Oružanih snaga RH u vrijednosti od 280.994.692,17 kuna, što je za oko 45 milijuna kuna više u odnosu na prethodnu godinu.

To je dokaz koliko se Ministarstvo obrane brine o razvoju hrvatske industrije. Upravo u Ministarstvu obrane hrvatski će proizvođači vojne opreme uvijek imati partnera koji prepoznaće i potiče hrvatsku izvrsnost. To partnerstvo, razvijeno s hrvatskim gospodarstvom, odličan je put koji će spojiti interes države i privatnog sektora, a najbolji su dokaz upravo pripadnici OSRH opremljeni vrhunskom hrvatskom vojnom opremom u međunarodnim misijama i operacijama diljem svijeta.

Na kraju, moram reći kako će Ministarstvo obrane poduprijeti spoj onih koji nastoje osmislići nove proizvode i one koji te proizvode i promoviraju, što u konačnosti dovodi do jačanja hrvatskog gospodarstva i hrvatskog izvoza.

Što Strategija nacionalne sigurnosti kao i Zakon o sustavu domovinske sigurnosti znače hrvatskim građanima? Je li sadržaj spomenutih dokumenata

ostao samo na papiru ili se konkretno primjenjuje? Gdje se povama primjenjuje i kako?

Prošla sezona bila je iznimno teška. Imali smo puno požara, a nakon toga i poplava. Upravo iz navedenih razloga, Vlada Republike Hrvatske na čelu s Andrejom Plenkovićem sustavno se bavi sigurnosti pa smo tako u srpnju prošle godine donijeli i Strategiju nacionalne sigurnosti. Na vrijeme smo prepoznali kako nam treba izgrađen sustav da bismo se mogli nositi sa svim ugrozama i rizicima, onakav kakav smo imali i u Domovinskom ratu: sinergija i zajedništvo. Potreban nam je sustav koji mora biti racionalan, učinkovit i uspješan, a kako on funkcioniра u praksi, mogli smo vidjeti na vježbi Sigurnost 18 provedenoj u svibnju ove godine. Združili smo sve sposobnosti i vidjeli moć države na djelu. To je sustav domovinske sigurnosti, profesionalan i odgovoran. Lako se teško boriti protiv prirode, sustav je učinkovit i operativniji za ovu protupožarnu sezonom koja će biti prvi pravi test svih sastavnica sistema domovinske sigurnosti.

Nikad više hrvatskih vojnika nije bilo u mirovnim misijama i operacijama. Je li se promjenjeno sigurnosno okruženje ili su u pitanju neki drugi razlozi? Zbog čega se hrvatski vojnici nalaze u Poljskoj i Litvi?

Smatram kako je vrlo važno da Hrvatska vojska sudjeluje u mirovnim misijama diljem svijeta, a i sami znamo koliko je nama ta pomoć bila važna tijekom Domovinskog rata. S druge strane, sudjelovanjem u raznim misijama diljem svijeta, pa tako i u Poljskoj i Litvi, osim solidarnosti s našim saveznicima i prijateljima, pridonosimo međunarodnoj sigurnosti, dobivamo priliku za uspoređivanje s najboljima, usvajamo mnoga iskustva te ih prenosimo na našu vojsku. Naravno da u isto vrijeme prenosimo i iskustva iz Domovinskog rata našim

saveznicima te promoviramo proizvode naše obrambene industrije. Ne možemo biti samo promatrači i očekivati kako će nas drugi štititi. Članstvo u najmoćnijem vojnom savezu ima svoju cijenu upravo zato, potrebno je reagirati na ugrozu na njezinu izvoru. Iz tog ćemo razloga i dalje s našim saveznicima iz NATO-a pridonositi miru u svijetu, racionalno vodeći računa o finansijskim troškovima jer Sjedinjene Američke Države naš su ključan partner na području obrane i sigurnosti. Njihov je doprinos u opremanju naše Hrvatske vojske nemjerljiv kroz razne donacije te obuku i školovanje naših pripadnika. Puno su nam pomogle prilikom ulaska u NATO savez, politički, ali i vojno. Trebalo je nakon rata transformirati Hrvatsku vojsku kako bi postala punopravna članica. Već 22 godine prijatelji smo i partneri s Nacionalnom gardom Minnesota, tako da sam iznimno zadovoljan dobitnjom razinom suradnje.

Prošle godine prvi smo put imali tri uputna roka ročnika na dragovoljnem vojnom ospobljavanju. U javnosti se može čuti da je jedan od razloga loša gospodarska situacija jer ipak vojska daje određenu sigurnost. Što mislite o tome?

Naš narod voli Hrvatsku vojsku. Dokaz je da tu tvrdnju i pojačan interes za pristupanje u naše redove. I u ovoj godini očekujemo tri uputa, ali idemo i korak dalje. Nastavljamo ustrojavanje ostalih šest pričuvnih postrojbi do kraja godine, čime bismo završili proces ustrojavanja. Rekao bih kako su intenzivne aktivnosti koje smo sustavno provodili, a koje su za cilj imale vraćanje poštovanja prema pripadnicima pobjedičke Hrvatske vojske, primjećene i prihvaćene. Riječ je o sustavnim rješenjima kojima se podiže kvalitet života i rada naših vojnika, dočasnika i časnika, počevši od prehrane, vraća-

Svečano primanje u Kuću slavnih međunarodnih polaznika Ratne škole Kopnene vojske SAD-a

nja materijalnih prava pa do novog teritorijalnog rasporeda.

Povećan je i interes za naše studijske programe Vojno inženjerstvo te Vojno vođenje i upravljanje. Najesen u Splitu počinje i novi studij Vojno pomorstvo za buduće pomorske časnike. Odluka Vlade o nabavi višenamjenskog borbenog aviona pridonijela je povećanom interesu za studij aeronautike.

Zaboravilo se kako je upravo čovjek najvredniji dio sustava i kako su ljudi ti koji čine razliku i donose prevagu, baš kao što je bilo u Domovinskom ratu. Zahvaljujući novim dopunama i izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, koje je Hrvatski sabor usvojio ove godine, postupno vraćamo oduzeta materijalna prava, naknadu za stražu, dežurstvo i rad na terenu. Vojnik je gravitacijsko središte naših napora, a bez zadovoljnog, opremljenog i spremnog vojnika nema uspješne vojske.

Svjedočimo sve većem broju vježbi pripadnika OSRH, ne samo u Hrvatskoj nego i izvanje. U operativnu uporabu uvedena su i nova sredstva, poput helikoptera Kiowa Warrior, PzH 2000... Sve to na neki način budi optimizam, ali i povećava sigurnost hrvatskih građana. Kako to komentirate?

Ustrojena u Domovinskom ratu, nošena motivima i domoljubljem hrvatskih branitelja, Hrvatska vojska tijekom godina izrasla je u respektabilnu vojnu silu koja je, među ostalim, potpuno samostalno planirala i provela vojno-redarstvenu operaciju Oluja. Tijekom mojeg prošlogodišnjeg posjeta SAD-u mogli smo svi zajedno

vidjeti što o Oluji misli američki ministar Mattis. Naime, u američkim vojnim školama proučavaju Oluju kao primjer briljantno pripremljene i provedene operacije u kojoj je oslobođen golem teritorij Republike Hrvatske.

Upravo su takva iskustva iz Domovinskog rata neprocjenjiva i to je ono što možemo dijeliti s našim partnerima.

Dokaz kako optimizam može rasti te kako se u isto vrijeme povećava sigurnost hrvatskih građana je činjenica kako je hrvatski vojnik pouzdani partner, prepoznat i poštovan od naših saveznika i partnera u misijama diljem svijeta. Sustavno radimo na opremanju i modernizaciji Hrvatske vojske, a prelazak s istočne na zapadnu tehnologiju naše je opredjeljenje, dok će njegovu dinamiku odrediti Dugoročni plan razvoja Hrvatske vojske. U tijeku je izrada DPR-a koji će nam analitički i precizno odgovoriti na pitanja razvoja i modernizacije Hrvatske vojske u idućem dugoročnom razdoblju.

Primljeni ste u Hall of Fame prestižne Ratne škole Kopnene vojske SAD-a. Kakav je osjećaj biti u društvu Eisenhowera i drugih njegovih slavnih polaznika?

To je veliko priznanje za mene, za Hrvatsku vojsku i za cijelu hrvatsku državu. Čast mi je predstavljati svoju Hrvatsku, malu zemlju koja se bori znatno iznad svoje kategorije. Posebno zahvaljujem svim vojnicima, dočasnicima i časnicima, mojim suradnicima koji su zaslužni za to priznanje. Iskustvo u trima karijera-ma pokazalo je da su ključ uspjeha ljudi, tim koji ti pomaže ostvariti ciljeve. Školovanje na Ratnoj školi Kopnene vojske SAD-a puno mi je pomoglo u strateškom planiranju i donošenju odluka. Kao mladom hrvatskom časniku to je bilo iznimno iskustvo koje mi je uvelike pomoglo u profesionalnom razvoju.

Moja godina u Ratnoj školi zaista mi je pokazala kakav je izvor snaga međunarodna suradnja u modernom globalnom društvu. Uvijek ću se osjećati privilegiranim što sam mogao biti dijelom te uzvišene ustanove i ta čast bit će mi cijelog života izvor ponosa. ■

NASTAVLJEN I ULAG...

**Suverenitet hrvatskog zračnog prostora u budućnosti
će čuvati 12 izraelskih zrakoplova F-16 C/D Barak. Ugovori
o kupnji bit će potpisani tijekom godine, a uvođenje zrakoplova
u operativnu uporabu očekuje se u 2020. godini**

**Od zadnje proslave
ustrojavanja OSRH
nastavljen je trend
razvoja sposobnosti
i ulaganja u
modernizaciju, a
pripadnici Hrvatske
vojske istaknuli su se
velikim angažmanom
u pomoći stanovništvu
u borbi protiv
elementarnih nepogoda**

Od povijesnog ustrojavanja Zbora narodne garde na stadionu NK Zagreb u Kranjčevičevoj ulici 28. svibnja 1991. prošlo je 27 godina i u tom je vremenu Hrvatska vojska prošla dug razvojni put – od ratne vojske, kojoj je glavna zadaća bila braniti neovisnost Hrvatske, pa do one današnje – mirnodopske vojske koja je jamac sigurnosti i suvereniteta i koja je spremna odgovoriti na sve suvremene sigurnosne izazove. Trend povećanja proračuna za obranu, koji je Vlada Republike Hrvatske započela prošle godine i to nakon dugogodišnjeg kontinuiranog smanjivanja, nastavljen je i ove godine. To je omogućilo daljnji razvoj sposobnosti i ulaganja u modernizaciju Oružanih snaga RH. U ovoj je godini Vlada RH donijela godinama odgađanu povjesnu odluku o nabavi borbenih zrakoplova koji će zamjeniti dotrajale MiG-ove 21. Nakon pažljive i detaljne analize četiriju pristiglih ponuda, stručna skupina

Ministarstva obrane dala je preporuku o onoj najboljoj te je odlučeno da će suverenitet hrvatskog zračnog prostora u budućnosti čuvati 12 izraelskih zrakoplova F-16 C/D Barak. Ugovori o kupnji bit će potpisani tijekom godine, a uvođenje zrakoplova u operativnu uporabu očekuje se u 2020. godini. No, to nisu jedine novosti u Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu. Nakon što je dopremljeno svih 16 izvidničko-borbenih helikoptera OH-58D Kiowa Warrior, kojima će biti opremljena Eskadrila helikoptera 93. zrakoplovne baze HRZ-a u vojarni "Pukovnik Mirko Vukušić" u Žemuniku, završena je i obuka prve skupine hrvatskih pilota te cijelog sastava zrakoplovnih tehničara na tim izvidničko-borbenim zrakoplovima. Na remontu su i višenamenski helikopteri Mi-171. Tijekom 2017. dovršen je servis, modifikacija i prilagodba svih nabavljenih samohodnih haubica 155 mm PzH 2000 čime Oružane snage imaju na raspolaganju 12 operativnih

Opremanje Eskadrile helikoptera
93. zb izvidničko-borbenim
helikopterima OH-58D
Kiowa Warrior

**HRVATSKI
VOJNIK**
broj 553 / 1. lipnja 2018.

17

Martina BUTORAC, fotoarhiva HVGI-ja

te jednu haubicu za obuku vozača. Opremanjem Oružanih snaga haubicama zadovoljiti će se potreba za modernizacijom i opremanjem Hrvatske kopnene vojske.

HRVATSKA VOJSKA DOBITNIK JE NAGRADE PONOS HRVATSKE ZA 2017.

Hrvatska vojska dobitnik je nagrade Ponos Hrvatske za 2017. zbog velikog angažmana pripadnika u pomoći stanovništvu i civilnim institucijama u borbi protiv elementarnih nepogoda. Zahvaljujući pravodobnoj reakciji pripadnika Oružanih snaga, spašeni su domovi velikog broja ljudi, ali i omogućeno normalno funkcioniranje civilnih institucija u nepogodom pogodenim područjima. Uz iznimski angažman vojske i u zajedništvu s drugim

U Republici Poljskoj nalazi se 2. HRVCON u sastavu borbene skupine pod vodstvom SAD-a

TREND RAZVOJA SPOSOBNOSTI GANJA U MODERNIZACIJU

sastavnica sustava domovinske sigurnosti, Hrvatska je uspješno obranjena od požara, i to u sezoni najzahtjevnoj od hrvatske samostalnosti, te poplava i snježnog nevremena. Uz to, pripadnici Oružanih snaga sudjelovali su u organizaciji hitnog zračnog prijevoza životno ugroženih osoba, hitnom zračnom prijevozu organa za transplantaciju te u traganju i spašavanju na otocima, moru i kopnu te su tako pružile znatnu pomoć civilnim institucijama.

U cilju povećanja standarda života, rada i obuke pripadnika Oružanih snaga, promicanja vojnog poziva i vrijednosti Domovinskog rata, a u kontekstu promjena u sigurnosnom okruženju te od-

govora na sigurnosne izazove, prijetnje i rizike osmišljen je projekt izrade novog operativnog rasporeda postrojbi Hrvatske vojske. Tako je HV vraćen u gradove čime je stvorena percepcija lokalnog stanovništva o njegovoj prisutnosti u lokalnoj zajednici kao čimbenika sigurnosti i zaštite. Prošle je godine postrojba Inženjerijske bojne Gardijske mehanizirane brigade vraćena u Sinj gdje je 21. srpnja 2017. svečano otvorena vojarna "126. brigade HV-a". Vojска se vratila i u Vukovar, grad heroj i simbol stradanja u Domovinskem ratu, gdje je 10. studenog otvorena vojarna 204. vukovarske brigade u kojoj je smješteno oko 100 pripadnika Inženjerijske

satnije Gardijske oklopno-mehanizirane brigade. Tijekom ove i iduće godine očekuje se povratak pripadnika Hrvatske vojske i u Varaždin i Ploče. Zahvaljujući novom razmještaju postrojbi, Hrvatska vojska pokazala se kao iznimno važan čimbenik u pomoći stanovništvu u mirnodopskim uvjetima, posebno u slučajevima prirodnih katastrofa. Vraćanje njezinih pripadnika u gradove i suradnja s lokalnom zajednicom, kao i pomoći koju su joj hrvatski vojnici pružili zbog vremenskih nepogoda, rezultiralo je povećanim interesom za službu u Oružanim snagama pa je tako prvi put od uvođenja dragovoljnog vojnog osposobljavanja 2008. na

Hrvatska vojska pokazala se kao iznimno važan čimbenik u pomoći stanovništvu u mirnodopskim uvjetima, posebno u slučajevima prirodnih katastrofa

**Vojska se vratila i u Vukovar,
grad heroj i simbol stradanja u
Domovinskem ratu, gdje je 10.
studenog otvorena vojarna 204.
vukovarske brigade**

obuku prošle godine upućen treći naraštaj ročnika. Nastavljene su i aktivnosti i vježbe na vojnim poligonomima u Hrvatskoj i inozemstvu. Izdvajamo najveću godišnju vježbu HKoV-a Udar 17, u kojoj je prvi put nakon 15-ak godina cijela bojna provela napadnu operaciju kroz združenu vježbu bojnog gađanja. Od međunarodnih vježbi pripadnici Oružanih snaga od 25. lipnja do 25. srpnja sudjelovali su u velikoj međunarodnoj vježbi Saber Guardian 17 koja se provodila na teritoriju Mađarske, Rumunjske i Bugarske. Riječ je o vježbi Zapovjedništva kopnene vojske SAD-a u Europi (USAEUR), a ukupno je sudjelovalo 258 pripadnika Hrvatske vojske. Od 16. do 28. kolovoza na vojnom poligonu vojarne "Eugen Kvaternik" održala se hrvatsko-američka vojna vježba u kojoj su sudjelovale dvije satnije, jedna iz bojne Gromovi Gardijske mehanizirane brigade HKoV-a i druge iz 1. zračno-desantne bojne 503. Pješačke pukovnije 173. zračno-desantne brigade Američke kopnene vojske. U organizaciji Inženjerijske pukovnije HKoV-a u rujnu je u Karlovcu održana Kupa 17, najveća

vježba inženjeraca OSRH od 2001. Spomenut ćemo i jubilarnu 25. obljetnicu vojno-redarstvene operacije Maslenica, jedne od prvih velikih oslobodilačkih operacija koja je označila svojevrsnu prekretnicu i otvorila put oslobađanju cijele domovine.

HRVATSKI KONTINGENTI U NATO-ovoj AKTIVNOSTI OJAČANE PREDNJE PRISUTNOSTI U POLJSKOJ I LITVI

Pripadnici Hrvatske vojske zadnjih su godinu dana sudjelovali u međunarodnim misijama i operacijama pridonoseći tako svjetskom miru i sigurnosti. Prvi put od listopada 2017. jedan kontingent Oružanih snaga sastava pješačke mehanizirane satnije sudjeluje u NATO-ovoj aktivnosti Ojačane prednje prisutnosti u Litvi, a već se 2. hrvatski kontingent sastava jedne bitnice samohodnih višecijevnih lansera raketa u sastavu borbene skupine pod vodstvom SAD-a nalazi u Republici Poljskoj. Treba napomenuti da je Hrvatska vojska jedna od rijetkih zemalja koja sudjeluje u dvjema

NATO-ovim aktivnostima Ojačane prednje prisutnosti. Prvi je put i jedan hrvatski kontingent otišao u operaciju potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu – UNIFIL, a ove je godine obilježeno i 15 godina otkako Oružane snage RH sudjeluju u operaciji i misiji potpore miru Odlučna potpora u Afganistanu. Od kraja prošle godine, u misiju u Afganistanu, kao i u one u Republici Poljskoj i Litvi, hrvatski vojnici krenuli su u potpunosti opremljeni hrvatskom opremom i naoružanjem. Obrambena industrija postala je pravi hrvatski brend, a svi kapaciteti hrvatske obrambene industrije predstavljeni su na prvoj konferenciji "Hrvatska obrambena industrija" održanoj u rujnu 2017. U planu Ministarstva obrane za 2017. u središtu je bio čovjek – vojnik, dočasnik i časnik, državni službenik i namještenik, njegov standard i uvjeti rada. Nakon što je Vlada RH usvojila izmjene Zakona o službi u Oružanim snagama, ministar obrane Damir Krstićević donio je nove pravilnike i odluke u svrhu poboljšanja materijalnih prava, standarda

**Opremanjem Oružanih snaga
haubicama PzH 2000 zadovoljiti će se
potreba za modernizacijom i opremanjem
Hrvatske kopnene vojske**

Dodjela nagrade
Ponos Hrvatske
za 2017.

HRVATSKI
VOJNIK

broj 553 / 1. lipnja 2018.

19

Ova je godina proglašena Godinom spremnosti i aktivnosti hrvatskog vojnika pa je sukladno tome održan čitav niz aktivnosti među kojima izdvajamo Dan športa na Hrvatskom vojnom učilištu "Dr. Franjo Tuđman"

uvjeta života i rada pripadnika Hrvatske vojske, sve u cilju povećanja dostojanstva hrvatskog vojnika i u skladu s politikom prema kojoj je čovjek u fokusu sustava Oružanih snaga. Tako je vraćeno plaćanje rada umjesto dosadašnjeg isključivog plaćanja dužnosti, a uvedene su i posebne naknade za stražu, dežurstvo i rad na terenu. Osnovana je i Zaklada vojne solidarnosti pomoći koje će Ministarstvo obrane pružiti potporu zaposlenicima obrambenog resora pri svakom obliku stradavanja i ugrožavanja njihova socijalnog statusa, a pružit će se i financijska pomoć članovima obitelji. Nastavljeno je i s afirmacijom nacionalnih simbola i očuvanja vrijednosti Domovinskog rata pa je tako na Dan državnosti 25. lipnja vraćena promocija vojnih škola u Vukovar kao dokaz poštovanja prema gradu heroju, a nastavljen je i projekt imenovanja

vojarni, vojnih prostora i dvorana po zaslužnim poginulim i umrlim hrvatskim braniteljima. Vraćena je i tradicija dodjele beretki novim pripadnicima. Ova je godina proglašena Godinom spremnosti i aktivnosti hrvatskog vojnika pa je sukladno tome održan čitav niz aktivnosti među kojima izdvajamo Dan športa na Hrvatskom vojnom učilištu "Dr. Franjo Tuđman", na kojem se uz geslo Budi aktivan i spreman održao čitav niz aktivnosti, demonstracija i stručnih predavanja, a nazočili su im, uz pripadnike MORH-a, mnogi poznati sportaši. Povodom obilježavanja 16. obljetnice Zapovjedništva za potporu u projektu Aktivna Hrvatska vježbalo je 300 pripadnika Hrvatske vojske, a kruna svih sportskih natjecanja svakako je bilo natjecanje za najspremnijeg pripadnika OSRH koje od ove godine nosi naziv "Memorijal bojnik Davor Jović – Prvi za Hrvatsku". ■

Od listopada 2017. jedan kontingent Oružanih snaga sastava pješačke mehanizirane satnije sudjeluje u NATO-ovoj aktivnosti Ojačane prednje prisutnosti u Litvi

A full-length portrait of General Mirko Šundov. He is wearing a camouflage military uniform, including a cap and a jacket with a name tag "ŠUNDOV" on the left chest. He is standing against a white background.
RAZGOVOR

VELIKA PRIPADNIK P

načelnik Glavnog stožera OSRH
general zbora **MIRKO ŠUNDOV**

Obilježavanje 27. obljetnice ustrojavanja Hrvatske vojske bilo je jedinstvena prigoda za razgovor s načelnikom Glavnog stožera OSRH generalom zbra Mirkom Šundovom.

Prisjećajući se pobjedičkog Domovinskog rata, general Šundov posebno ističe kako su vrijednosti koje smo tad stekli i vjera u konačnu pobjedu u koju se niti jednog trenutka nije posumnjalo temelj na kojem je nastala danas moderna, dobro obučena i opremljena, prepoznatljiva i diljem svijeta cijenjena vojska.

Kakva su vaša sjećanja na ratnu 1991., dane u kojima je nastajala Hrvatska vojska?

Kad vratim misli na početke Domovinskog rata i stvaranja Hrvatske vojske, na velike povijesne događaje rođenja moderne hrvatske države, ne mogu biti ništa drugo nego sretan i ponosan što sam mogao dati svoj doprinos. Mi koji smo u tome svemu aktivno sudjelovali ostali smo jedno vrijeme prikraćeni normalnog obiteljskog života. Primjerice, rodila mi se kćer i ja sam je uspio kratko vidjeti nakon četrdesetak dana. S druge strane, doživjeli smo, usuđujem se reći epske, veličanstvene stvari – obranu našeg naroda, stvaranje svoje vojske i velike pobjede. Radost i zajedništvo nakon oslobođenja i pobjede ne mogu se opisati riječima.

Ujedno, to vrijeme budi sjećanja obavijena tugom na moje suborce koji su položili svoje životne, neki od njih ostali su invalidi, tu su i sjećanja na mnoge razrušene i uništene gradove naše domovine. Neki od tih prizora sad mi se čine kao iz filma.

Kad se govori o počecima mora se spomenuti da smo imali mudro i odlučno političko vodstvo predvođeno predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom te potporu cijelog društva, većine građana, ali i prijatelja u inozemstvu. Moji suborci i ja ni u jednom trenutku nismo sumnjali u našu

Iznimno sam zadovoljan odlukom o zadržavanju sposobnosti borbenog zrakoplovstva i političkom odlukom o odabiru aviona F-16. To su važne odluke za budućnost HRZ-a i HV-a u cjelini

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Mladen ČOBANOVIĆ

JE ČAST BITI POBJEDNIČKE HRVATSKE VOJSKE

Pripadnici Oružanih snaga bili su i ostali naša najveća vrijednost. Stoga ćemo i u budućnosti nastaviti ulagati u njihova znanja, sposobnosti i vještine. Trajni je cilj imati osposobljenog i opremljenog vojnika, prožetog domoljubljem i pobjedničkim duhom, motiviranog poput hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata...

pobjedu. Bili smo u nju sigurni od samog početka.

Hrvatska vojska dio je NATO-a od 2009. iako je već prije bila spremna za ulazak. Kako komentirate takvu rekordno brzu punu integraciju OSRH u Savez?

Nakon mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja i uspješno provedene demobilizacije, Oružane snage Republike Hrvatske preustrojile su se u manje brojne, ali efikasnu i profesionalnu vojsku koja se uspješno integrirala u vojne strukture NATO-a i EU-a. Bili su to strateški ciljevi koje je Republika Hrvatska sebi zadala i uspješno ostvarila. Tako ćemo iduće godine proslaviti deset godina punopravnog članstva u NATO savezu. Teško mi je zamisliti kako bi izgledala Hrvatska vojska, a i cijelo društvo, da nismo članica NATO-a. Siguran sam da bi Oružane snage izgledale i bile drukčije. Bili bismo slabiji u sposobnostima, opremi, organizaciji, obuci i školovanju. Imali bismo manje iskustva u operacijama potpore miru, međunarodnoj suradnji i slično. Danas naši vojnici diljem svijeta stoe rame uz rame s pripadnicima savezničkih i partnerskih oružanih snaga u operacijama i misijama potpore miru, uspješno provodeći zadaće na temelju suvremene obuke i iskustava iz Domovinskog rata.

Vide li se već rezultati zama ha u modernizaciji, opremanju, organizaciji HV-a? Privlači li sve to nove, mlade kadrove?

Hrvatska vojska trenutačno ima

izvanrednu priliku za velik iskorak. Ima više razloga za to. Izdvajam povećanje proračuna koje je osigurao potpredsjednik Vlade i ministar obrane. Ministar obrane daje snažnu potporu razvoju vojske i unapređenju obrambenog sustava. Jednako tako, imamo snažnu potporu Predsjednice Republike i vrhovne zapovjednice.

Imamo tako podlogu za modernizaciju, opremanje, izgradnju novih i održavanje postojećih sposobnosti, kao preduvjet za uspješnu provedbu zadaća.

Izmjenama i dopunama Zakona o obrani i Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske bolje su definirani daljnji razvoj pričuve, transformacija Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman", kao i poboljšanje standarda osoblja. To poboljšanje odnosi se na ponovno uvođenje naknada za terenski rad, stražarsko osiguranje te dežurstvo. Jednako tako, ulažemo u poboljšanje uvjeta smještaja, rada i života naših pripadnika u postojećim vojarnama, u uređenje novih smještajnih kapaciteta u vojarnama u Vukovaru i Petrinji te u obnovu objekata u Sinju, Varaždinu i Pločama.

Svakako treba spomenuti unapređenje sustava integracije novih sposobnosti, koji se odnosi na upravljanje vatrom integracijom PzH 2000 u topništvu s ostalim elementima borbenе moći. Uvezujemo sposobnost protuoklopne borbe oklopno-mehaniziranih snaga HKoV-a i helikoptera OH-58 Kiowa Warrior, kao i sposobnosti besposadnih letjelica na taktič-

koj i operativno-strategijskoj razini. Razvijamo i povezujemo sposobnosti u području kibernetike i komunikacijsko-informacijskih sustava te sposobnosti Role 2 i ekspedičijskog kampa u području rasporeda snaga. Siguran sam da smo na tom polju napravili velik pozitivni pomak. Razvoj i sposobnosti mornaričkog desantnog pješaštva bit će bliži marinici nego klasičnom pješaštvu. Njihov raspored u Ploče dodatno pridonosi sigurnosti na tom području, kao i pomoći civilnim institucijama.

Iznimno sam zadovoljan odlukom o zadržavanju sposobnosti borbenog zrakoplovstva i političkom odlukom o odabiru aviona F-16. To su važne odluke za budućnost HRZ-a i HV-a u cjelini. Posebno ističem velike mogućnosti vojne suradnje s Izraelom, koja će obuhvatiti širok okvir vezano uz avione (obuka pilota i tehničara, pomoći u prilagodbi i izgradnji zemaljske infrastrukture), te ukupnu vojnu suradnju u obuci i školovanju, razmjeni operativnih iskustava, zajedničkim vježbama, modernizaciji druge opreme i sl.

Sve navedeno velik je izazov za mlađe ljudi koji žele pristupiti Hrvatskoj vojski, a mi im pružamo velike mogućnosti: od rada u domovini do rada u međunarodnom okruženju, kao i mogućnost cjeloživotnog obrazovanja. Uistinu sam zadovoljan zahtevima mladih za vojni poziv. Velika je čast biti pripadnik pobjedničke Hrvatske vojske i većina onih koji se prijavljuju to navodi kao prvi razlog.

Kakvi su vaši dojmovi o hrvatskom sudjelovanju u NATO-ovoj aktivnosti Ojačane prednje prisutnosti u Poljskoj i Litvi?

Dojmovi su uistinu pozitivni, što potvrđuju i moje kolege u Poljskoj i Litvi. Sa svih strana stižu pohvale za njihovo sudjelovanje u tim aktivnostima. To je iznimna prilika za uvježbanje postrojbi i pojedinaca za rad i djelovanje u međunarodnom okružju. Ujedno je to i naš doprinos solidarnosti sa Savezom te se na taj način pokazuјemo i kao pouzdan partner. Jednako tako, koristimo prigodu za promoviranje opreme i naoružanja hrvatske obrambene industrije.

Što biste poručili pripadnicima Hrvatske vojske prigodom ove obiljetnice?

Obilježavajući ovaj dan i proslavljajući sve zajedničke uspjehe, zahvaljujem svim pripadnicima Oružanih snaga na predanosti i vjernoj službi. Poručujem kako su oni bili i ostali naša najveća vrijednost. Stoga ćemo i u budućnosti nastaviti ulagati u njihova znanja, sposobnosti i vještine. Trajni je cilj imati osposobljenog i opremljenog vojnika, prožetog domoljubljem i pobjedničkim duhom, motiviranog poput hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Svim pripadnicima Oružanih snaga RH u domovini, operacijama, misijama i aktivnostima potpore miru diljem svijeta, uz naš vojnički pozdrav Domovini vjernil, upućujem iskrene čestitke i želim obilje zdravlja, sva ko dobro te zadovoljstvo i uspjeh u izvršavanju zadaća. ■

RAZGOVOR

NATJECANJE NIJE

NIKAD BILO TE

Motivacija za ovogodišnju utrku nije mi bila pobjeda, već lokacija staze u okolini Vukovara i ime mojeg prezimenjaka Davora, heroja Domovinskog rata... Ove si godine zapravo cijelo vrijeme bio prisiljen na trčanje. A mislim da nitko ne može trčati 40-ak kilometara, pet-šest sati, uz radne točke, pod tolikim teretom. Moja oprema u naprtnjači, bez puške, na vaganju je pokazivala masu od 21 kilograma...

poručnik fregate
Ante JOVIĆ, pobjednik
Memorijala bojnik
Davor Jović- Prvi
za Hrvatsku

Na prošlogodišnjem natjecanju za najspremnijeg pripadnika OSRH u Kninu, mnogi su se na startu pitali: "Gdje je Ante Jović?" očekujući da će braniti naslov osvojen 2016. na Gakovu. On je tad, međutim, bio negdje daleko, na commando obuci koja mu je bila prioritet, jer je želio plavu odoru HRM-a zamijeniti onom specijalca ZSS-a. Naravno, uspio je. A prije desetak dana u Vukovaru vratio je i naslov najspremnijeg vojnika...

Za početak, vrlo uobičajeno pitanje: Koji vam je naslov draži?

Moram priznati, prvi je uvijek prvi. Želio sam osvojiti taj naslov, 2016. natjecao sam se četvrti put. Kad toliko upireš da postigneš nešto, nekoliko si puta vrlo blizu i na kraju uspiješ, to je velika nagrada. Motivacija za ovogodišnju utrku nije mi bila pobjeda, već lokacija staze u okolini Vukovara i ime mojeg prezimenjaka Davora, heroja Domovinskog rata. Da nije tako, vjerojatno se ne bih ni prijavio, s prvim naslovom bio sam ispunio svoje natjecateljske ciljeve.

Jako ste usavršili gađanje, zato ste već nakon kvalifikacija imali prednost...

Zapravo, iznenadio sam samog sebe, od četrdeset hitaca svi su završili u meti i ostao sam "paf"! No, otkako sam pripadnik ZSS-a mnogo više pucam. Doduše, gađanje koje mi uvežbavamo drukčije je od onog na natjecanju, no svaki ispučani metak je "dodatak na staž" strijelcu.

Je li vam rezultat na gađanju učvrstio samopouzdanje, vjeru u pobjedu?

Iskreno, nisam puno razmišljao o tome da moram pobijediti, bio sam neopterećen. Više sam razmišljao o onom što će pokazati kolege iz postrojbe koje sam pripremao za natjecanje, oni su mi bili glavni cilj. No, preuzeo sam vodstvo i evo...

A konkurenti, jeste li osjećali da vas itko može stići?

Da, u trenutku kad sam završavao radnu točku na kojoj se prepreka svladavala pomoću konopa, ugledao sam skupnika Antuna Sudića iz GOMBR-a koji je bio na sredini konopa. Dakle, vrlo blizu, možda minutu iza mene. Rekao sam si da moram povući još više. A bilo mi je jako teško, štoviše pozlilo mi je dvije radne točke prije, na logističkoj popuni. Bilo je to negdje na 32. kilometru utrke i tada sam još mislio: "Tko će sad još stići do Vukovara?"

Logistička popuna nova je disciplina, no čini se jako napornom?

Sve te točke možda su naizgled lake kad gledate sa strane, no kad ih prelazite umorni i iscrpljeni, velik su problem. Svaki nagli pokret dovodi do grčeva.

Pa kako ste našli tu dodatnu snagu?

Ne znam, očito je svima ostalima bilo jednako teško. Stvarno sam dao maksimum, možda neki nisu bili ni svjesni da imaju još snage.

Znači, ovogodišnja utrka, vaša peta, bila vam je dosad najteža?

Dosad je to išlo ovako: kreneš, trčiš četiri-pet kilometara, uđeš u šumu i hodaš jer ne možeš trčati zbog terena, trčiš-hodaš-trčiš-hodaš...

POGLEDAJTE
VIDEO

V
EZE

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Mladen ČOBANOVIĆ

Ove si godine zapravo cijelo vrijeme bio prisiljen na trčanje. A mislim da nitko ne može trčati 40-ak kilometara, pet-šest sati, uz radne točke, pod tolikim teretom. Moja oprema u naprtinjači, bez puške, na vaganju je pokazivala masu od 21 kilograma. Ja sam, a mislim i mnogi drugi, odmah počeo trčati i mislim da sam se tu prevario.

Kad smo razgovarali nakon vaše pobjede 2016., rekli ste da želite još težu utrku, da vas npr. padobranima bace u potpuno nepoznat teren. Još tako razmišljate?

U svakom slučaju! Nastupio bih sto posto! Dosadašnje su utrke ipak na nekim područjima na kojima se ljudi mogu normalno kretati, pa i urbanim. Želio bih da utrka bude još više vojnička, manje sportska.

Zanima li vas natjecanje u binomu?

Pa, koliko sam čuo od starijih vojnika, na onim "starim" natjecanjima ljudi su se negdje do sredine staze kretali u binomima i onda bi se nakon nekog vremena razdvajali. I inače, vojnik u akciji gotovo nikad nije samostalan, uglavnom je u binomu, mislim da bi to bio veći izazov za pojedince, ali i za postrojbe, i tek bi se tada vidjelo tko ukupno ima najspremниje ljude.

Sad ste pripadnik ZSS-a, to vam je bila velika želja?

Ispunjeni dječački sam! Dobio sam ono što sam tražio i očekivao, sve je mnogo napornije, ali i zanimljivije nego u drugim postrojbama.

Prošle ste godine bili na commando obuci, ali i propustili obranu naslova najspremniјeg pripadnika OSRH u Kninu. Kako bi bilo da ste usred obuke ipak mogli otići na natjecanje?

Reći ću samo ovo: da određeni momci nisu zauzeti obvezama u postrojbama ili u misijama, konkurenca bi bila još mnogo

jača, a meni bi bilo puno teže osvojiti naslov. Ima mnogo, zaista mnogo spremnih momaka, a oni na commando obuci u takvom su treningu, u takvom konstantnom pokretu, da im utrka ne bi bila nikakav problem. Završetak te obuke može se usporediti i s pobnjem na natjecanju za najspremniјeg vojnika, spoznaješ svoje granice, koliko možeš izdržati, ali dobivaš i velike prijatelje. To je velika životna škola!

Nedostaje li vam ipak brod, pa i njegova strojarnica?

Ja sam strojar u duši, išao sam u srednju strojarsku i završio strojarstvo na fakultetu. Volim strojeve i motore, more i brodove, ali još više prirodu i širinu kretanja po kopnu na vlastitim nogama. Često gledam svoje slike s broda, bilo je lijepo na moru, ali...

Dosta ste godina bili aktivan sportaš, čini se da je u Hrvatskoj vojsci sve više mladih koji su slični vama i tjelesna se spremna općenito povećava?

Da, vidi se to kroz sve više natjecanja u sportu i vojničkim vještinama, od manjih postrojbi pa sve do cijelog HV-a. Ona su motivirajuća za vojnike. A vidim i da se u zadnje vrijeme donose odluke koje idu u prilog većoj spremnosti, da se više ulaže u sportske objekte i opremu.

Hoćete li iduće godine braniti naslov?

Ovisi o tome gdje će natjecanje biti organizirano, želio bih da bude izazovno, na novom terenu. No, imam i mnogo obveza, treba gledati na vlastitu karijeru, školovanje, međunarodne misije... Sad sam, ipak, fokusiran na zadaće u ZSS-u, bilo bi glupo da sad "odem ča" nakon što sam toliko želio u specijalce (smijeh)! Evo, spremam se za veliku vježbu i uopće ne stignem niti razmišljati o pobedi u Vukovaru. ■

• SATNJA SPECIJALNE VOJNE POLICIJE

Satnja specijalne Vojne policije Pukovnije Vojne policije GSOSRH bila je domaćin međunarodne i međuresorne, intergranske obuke koja se od 14. do 23. svibnja provodila u vojarni "Admiral flote Sveti Letica-Barba" u Splitu, a dio vježbe odvijao se i u vojarni "Josip Jović" u Udbini. Ovaj ključni obučni događaj sublimacija je tromjesečne postrojbene obuke te se praktičnim zadaćama na terenu uvježbavaju drilovi pripremani u matičnim vojarnama i sposobnost prilagodbe srodnim postrojbama iz drugog ministarstva - MUP-a odnosno NATO-ovim partnerskim zemljama poput Republike Slovenije...

VOJNI I POLICIJSKI SPECIJALNI SVLADAVANJE DIVERZANTSKOG RAZDRIJA

Satnja specijalne Vojne policije bila je domaćin međunarodne i međuresone intergranske obuke i uvježbavanja koja se od 14. do 23. svibnja provodila u splitskoj vojarni "Admiral flote Sveti Letica – Barba". Kulminacija je to ovogodišnjeg tromjesečnog obučnog ciklusa te ustrojstvene cjeline Pukovnije VP-a. Radi se o obuci u kojoj su, uz pripadnike SSVP-a, sudjelovali i pripadnici Specijalne policije MUP-a te gosti iz Slovenije, tim pripadnika iz voda PEST - Posebna enota za specijalno taktko. Specializirana enota vojaške policije - SEVP. Uz vježbe u splitskoj vojarni, dio obuke provodio se i u vojarni "Josip Jović" u Udbini.

"Tijekom deset dana obuke provodimo aktivnosti vezane za tematske cjeline koje obuhvaćaju urbane operacije, operacije u noćnim uvjetima ili uvjetima slabe vidljivosti, uporabu sredstava prisile ovlaštenih službenih osoba policije i Vojne policije. Dnevne i noćne vježbe provodimo u vojarni "Admiral flote Sveti Letica – Barba" u Splitu jer ima iznimno dobru infrastrukturu koja nam odgovara za naše obučne sadržaje te uvježbavanja taktike, tehnika i procedura u realnim terenskim uvjetima. Značajno je naglasiti potporu Hrvatske ratne mornarice, koja nam je ustupila jedan od brodova svoje flote, a imamo i potporu Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, helikopter iz sastava 93. zrakoplovne baze iz Divulja, te potporu Javne vatrogasne postrojbe grada Splita. S obzirom na slijednost i složenost obučnih tema i sadržaja, vatrogasnii toranj JVP-a grada Splita prva je postaja za pojedinačnu, timsku i postrojbenu pripremu iza koje slijedi primjena tehnika brže infiltracije s helikoptera na objekte, platforme, brodove ili neko drugo područje koje je nepristupačno," objasnio je zapovjednik Satnje specijalne Vojne policije satnik Andrej Smolek dodajući kako je ovaj ključni obučni događaj sublimacija tromjesečne postrojbene obuke te se kroz praktične zadaće na terenu uvježbavaju drilovi pripremani u matičnim vojarnama, a u ovoj prilici i sposobnost prilagodbe srodnim postrojbama iz drugog ministarstva - MUP-a odnosno NATO-ovim partnerskim zemljama poput Republike Slovenije.

LOCIRANJE, IDENTIFIKACIJA, PREGOVORI...

Ekipa Hrvatskog vojnika bila je na dijelu vježbe koji se odvijao u vojarni "Josip Jović" u Udbini kad su pripadnici SSVP-a, SP MUP-a i PEST-a provodili obuku prema jednom od mogućih scenarija iz djelokruga rada Vojne policije, a to je lociranje, identifikacija i uspostava kontakta s diverzantsko-terorističkom grupom - DTG. Ta grupa, ističe satnik Smolek, radi probleme pripadnicima Vojne policije čija je zadaća locirati ih, identificirati, te ih pokušati pregovorima staviti pod kontrolu.

"Oni uzvraćaju vatrom, dolazi do napada na ovlaštenu službenu osobu gdje se stječu zakonski uvjeti za uporabu sredstava prisile, odnosno za primjenu vatretnog oružja. Uspostavljamo kontakt te se kreće u progon i u bliskoj borbi uporabom taktičkih timova uz vatru i manevr neutraliziramo kroz metnu situaciju koja simulira protivnika," objašnjava zapovjednik SSVP-a. U vježbi su sudjelovala 32 pripadnika Vojne policije, dva tima specijalaca iz MUP-a te tim pripadnika slovenske Vojne policije. Sudionici u obuci, ovom prilikom primjenjuju i uvježbavaju temeljne vojničke vještine, specijalističke vojne vještine, policijska postupanja sukladno djelokrugu rada Vojne policije i SP-a MUP-a. Konkretno, kroz scenarij neutralizacije terorističke grupe pripadnici su ponajprije uvježbavali korištenje sredstava prisile - vatreno oružje kroz instinkтивna i situacijska gađanja. "Kao primarno oružje koristili smo automatsku pušku, hrvatski samokres HS 9 kao sekundarno oružje i borbenu sačmaricu koja je oružje, ali i alat za nasilno provajljivanje u utvrđene objekte kako bi taktički tim, koji mora postupati, prošao sve prepreke na koje nailazi bez zastoja i ograničenja pri čemu se koristi efekt brzine, inicijative i sigurnosti. Pripadnici su nosili standardnu balističku zaštitu za tijelo te zaštitnu kacigu, zaštitu za vid i sluš te svu ostalu standardnu opremu za postrojbe Vojne policije," kaže satnik Smolek.

Martina BUTORAC, snimio Tomislav BRANDT i arhiva SSVP-a

UJALCI UVJEŽBAVALI ANTSKO-TERORISTIČKE GRUPE

UVJEŽBAVANJE ZADAĆA IZ PODRUČJA OPERACIJA U URBANOM OKRUŽENJU

Obuka je nastavljena u splitskoj vojarni gdje su se uvježbavale zadaće iz područja operacija u urbanom okruženju u dnevnim i noćnim uvjetima, odnosno u uvjetima slabe vidljivosti. Pripadnici su u noćnim uvjetima koristili optoelektroničku opremu za motrenje, sredstva za ciljanje, oznake i uredaje za borbenu identifikaciju, radijske uredaje te taktičko svjetlo kako bi bili spremni provoditi operacije u svim vremenskim i prostornim uvjetima i bez ograničenja.

Obuka je nastavljena provedbom operacije na moru, kad su pripadnici SSVP-a, SP-a i PEST-a uz potporu pilota i helikoptera HRZ-a i posade broda HRM-a izveli zajedničku vježbu u području združenih zračno-pomorskih operacija tzv. Maritime interdiction operation - MIO ili operacija presretanja na moru. Radi se o standardnoj proceduri NATO-ovih ratnih mornarica kad se provodi nasilan ukrcaj u slučajevima kad posada broda ili nekog drugog plovila ne surađuje pa je potrebno pregledati osobe na brodu, teret, dokumentaciju i dr. Kako bi se snage u najkraćem vremenu infiltrirale na plovilo, koristi se tehnika tzv. Fast-roping, odnosno fast rope insertion extraction system - FRIES, poznatije pod nazivom "brzo uže".

"Ova je vježba bila usmjerena na intergransku i međuresornu suradnju kako bi se učinkovito uvezale sposobnosti i učinkovitosti HRM-a, HRZ-a i VP-a kao pristožerne postrojbe te SP-a MUP-a u vrlo dinamičnom okruženju i vrlo složenim operativnim okolnostima uz što učinkovitiji sustav

vođenja i zapovijedanja na svim razinama. Vježba je bila svojevrsna provjera sposobnosti svih sudionika te je planirana, koordinirana, nadzirana i provedena sukladno namjeri zapovjednika. Uvjerili smo se kako je sinergija ključ uspjeha u ovakvim složenim operacijama," naglasio je satnik Smolek. Inače, ovaj je dio vježbe proveden u cilju postizanja što veće sigurnosti i stabilnosti na moru, a sve u skladu sa smjernicama iznesenim na 9. godišnjoj konferenciji pod nazivom "Poticanje projekcije stabilnosti kroz pomorsku sigurnost: Postizanje poboljšane sposobnosti i operativnu učinkovitost" održanoj početkom godine u NATO-ovu centru Maritime Interdiction Operational Training u Grčkoj.

"Republika Hrvatska i Oružane snage RH aktivnici su sudionik razvoja sposobnosti i međunarodnog doprinosa u cilju potpore tog cilja," dodaje satnik Smolek.

SURADNJA SA SRODΝIM POSTROJBAMA

Zapovjednik SSVP-a pojasnio nam je i kako je došlo do ove desetodnevne međunarodne i međuresorne suradnje i uvježbavanja, odnosno suradnje s pripadnicima SP MUP-a i gostiju iz Slovenije te pritom posebno ističe kako je suradnja međusobno srodnih postrojbi iznimno korisna za sve strane.

"Suradnja je započela na tragu smjernica potpredsjednika Vlade i ministra obrane Damira Krstičevića da se kroz sinergijski učinak u Oružanim snagama taj napor proširi i na MUP te da se srođne postrojbe povežu na svim razinama, kroz strateške ciljeve, operativne razine pa do

taktičke razine kako bismo postigli efikasniji sustav domovinske sigurnosti. Specijalna policija MUP-a slična je našoj postrojbi, koristimo slične takte, tehnike i procedure u našem radu tako da je ovo iznimno korisna i praktična suradnja. Izmenjujemo iskustva, znanja, sposobnosti, takte i tehnike i takvim načinom rada usavršavamo naše pripadnike da bi u budućnosti kroz čitav spektar zadaća i aktivnosti bili što uspješniji i ispunjavali svoje zadaće koje se stavlaju pred nas u ovo intenzivno, zahtjevno i dinamično vrijeme i prostor. Ovo je prva praktična obuka koju smo započeli u suradnji sa Zapovjedništvom Specijalne policije MUP-a. Prije mjesec dana, Satnija za posebne oblike osiguranja provela je vježbu na platformi osiguranja štićenih osoba u suradnji s Upravom za posebne poslove sigurnosti MUP-a. Priklučili su se i taktički timovi SP-a MUP-a i SSVP-a gdje su kroz sinergiju pokazali sposobnost prilagodbe i suradnje te provedbe specijalističkih zadaća iz djelokruga rada osiguranja štićenih osoba u mjestu i pokretu. To je oplemenilo cijeli

napor zajedničkog uvježbavanja, uštede resursa i fokusiranog rada u poboljšanju sustava sigurnosti Republike Hrvatske," rekao je satnik Smolek te dodači kako je zadovoljan ozbiljnošću, profesionalnošću, zalaganjem i motivacijom koju su pokazali pripadnici na ovoj vježbi. Što se gospodovanja kolega iz Slovenije tiče, nastavlja satnik Smolek, radi se o bilateralnoj suradnji vojnih policija Oružanih snaga Republike Hrvatske i Slovenske vojske dogovorenog na razini Službe VP-a GS OSRH, a danas Samostalnog sektora za VP poslove MORH-a. Usuglašen je program zajedničke vježbe i uvježbavanja iz djelokruga rada Vojne policije i ovo je drugi zajednički ciklus međusobnog posjeta i uvježbavanja. Prošle su godine naši pripadnici bili gosti u Sloveniji u njihovoj matičnoj postrojbi u Ljubljani, dok su obučne aktivnosti bile na vojnom poligonu blizu Postojne.

"Suradnja je počela prošle godine kad su pripadnici hrvatske Vojne policije došli na našu vježbu tjedan dana kao promatrači. Ove smo godine i mi trebali doći samo promatrati vježbe, no zapovjednik Andrej Smolek rekao je da možemo i sudjelovati. I mi provodimo slične vježbe, nema nekih velikih razlika u zadacima i tehnikama. Jako smo zadovoljni što smo mogli sudjelovati u vježbi," rekao je natporučnik Blaž Primc, zapovjednik posebne postrojbe za specijalne takte Vojne policije. ■

Zajedničku vježbu pripadnika Satnije specijalne Vojne policije, SP MUP-a i njihovih gostiju iz Slovenije u vojarni "Josip Jović" u Udbini, u sklopu je predmeta Vojno-stručna praksa zajedno s predmetnim nastavnikom bojnikom Lukom Kovačem pratilo i petero kadeta 12. naraštaja kadeta vojno-studijskog programa Vojno vođenje i upravljanje Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman". "Trenutačno sam na vojno-stručnoj praksi u Pukovniji Vojne policije. Ovo je prvi put da smo zajedno na terenu s pripadnicima Satnije specijalne Vojne policije što je zapravo kruna naše prakse gdje iz prve ruke, uživo, vidimo provedbu složenih vojnih zadaća koje su rezultat dugotrajne, detaljne i kompleksne organizacije za koju je odgovoran časnički lanac u kojem ćemo se i sami naći za nekoliko mjeseci. Biti jedan dan dio tima i biti s najboljima iznimno je motivirajuće i daje dodatni elan da jednog dana i mi budemo najbolji," komentirao je kadet Mauricio Kučić.

► 26. HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE I POLICIJE U LURD

VOJNICI U PROMI

Za mir su ove godine molili i hrvatski hodočasnici, njih 888, okupljanjem oko Kristova stola u Lurd na 26. hodočašću hrvatske vojske i policije i 60. međunarodnom hodočašću

Mir. Na globalnoj i osobnoj razini. U vremenu obilježenom ratnim prijetnjama i krvavim sukobima, utrci u naoružanju, religijskim fundamentalizmima i fanatizmima koji izobličavaju pravu narav religije... Je li moguće? U svakom je čovjeku želja za mirom osnovna težnja, a podudara se sa željom za ispunjenim i sretnim životom. K tomu, želja za mirom odgovara moralnom načelu, sastavnom dijelu Božjeg nauma prema ljudskom rodu. Čovjek je stvoren za mir,

a mir je Božji dar. Na jednom mjestu u Evandelju, u govoru o blaženstvima, Isus kaže: "Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvatiti" (Mt 5, 9). Sinovi Božji, kaže Sin Božji! I mirotvorce izjednačava sa samim sobom.

Za mir su ove godine molili i hrvatski hodočasnici, njih 888, okupljanjem oko Kristova stola u Lurd na 26. hodočašću hrvatske vojske

Napisao i snimio Mladen ČOBANOVIĆ

CANJU MIRA

i policije i 60. međunarodnom hodočašću, koji je, za Hrvate, započeo 15., a završio 22. svibnja 2018. Geslo hodočašća bilo je Mir na zemlji, inspirirano enciklikom *Pacem in terris* pape sv. Ivana XXIII. koja se bavila problemom postizanja mira u svijetu. Znakovito je da se i prošle godine na vojnom hodočašću u Lurdru molilo za mir.

Hodočašće je organizirao Vojni ordinarijat u RH uz potporu ministarstava obrane, unutarnjih poslova i hrvatskih branitelja. Njime je zapovjedao zapovjednik Hrvatske kopnene vojske brigadni general Siniša Jurković.

Vojno i policijsko hodočašće započelo je misnim slavljem u crkvi Krista Kralja u zagrebačkom Sigetu koje je predvodio vojni biskup u RH mons. Jure Bogdan. Misnom slavlju nazočili su i potpredsjednik hrvatske Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, državni tajnik Zdravko Jakop, koji je bio ministrov izaslanik na hodočašću, i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved te predstavnici drugih državnih tijela.

Prvog dana u Lurdru, hodočasnici su misu, koju je predvodio mons. Bogdan, slavili ispred Šipilje ukazanja. Nakon nje imali su pobožnost križnog puta, a nakon njezina završetka, nedaleko od Šipilje ukazanja, brigadni general Siniša Jurković

Na svečanosti otvaranja međunarodnog hodočašća procitana je poruka pape Franje upućena svim vojnim i policijskim hodočasnicima. "Vaša kršćanska vjera i vaša ukorijenjenost u Bogu mogu vam samo pomoći u ostvarivanju borbenih zadaća za pravedne razloge i u održavanju reda, sigurnosti i zaštite ljudi, koje se vas tako često traže na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Neka zapovjednici otkrivaju u Kristu svjetlost pravednih i razumnih odluka, promičući mir i služeći na dobro svih. I neka vojnici, koji moraju biti poslušni, nalaze u Isusu velik spokoj u požrtvovnosti svojih života. Upravo je zbog Isusove žrtve na križu moguće prihvati smrt za život drugih."

zapalio je zavjetnu svijeću za sve poginule i pokojne pripadnike hrvatske vojske, policije i branitelja. U popodnevnim satima, hodočasnici su nazočili pokorničkom bogoslužju u crkvi sv. Bernardice.

Vojni biskup u BiH mons. Tomo Vukšić predvodio je drugog dana misno slavlje u bazilici Svete Krunice. U popodnevnim satima svečanom povorkom orkestara, među kojima je bio i Orkestar OSRH, zastava i izaslanstava četrdeset i tri zemlje, hodočašće je svečano otvoreno. Francuski vojni biskup mons. Antoine de Romanet pozdravio je sve hodočasnike te upalio svijeću - svjetlo 60. međunarodnog hodočašća.

Sljedećeg dana misno slavlje bilo je u crkvi sv. Bernardice. Predvodio ga je mons. Bogdan. U propovijedi je govorio o očinstvu. Podsjetio je i na misli pape Franje koji poručuje da je današnji svijet izgubio osjećaj očinstva te dao naputke kako riješiti taj velik problem današnjice. Popodne su izaslanstva zemalja sudionica hodočašća odala počast palim vojnicima u ratovima na trgu Champ Commun.

Procesija s velikim križem i kipom Gospe Lurdske održana je u večernjim satima.

U sklopu procesije, ispred bazilike Svete Krunice održan je i molitveno-glazbeni program u kojem je sudjelovala i Klapa "Sv. Juraj" HRM-a. Do prostora ispred bazilike križ su nosili članovi Zrinske garde u pratnji hrvatskih policajaca.

Vrhunac hodočašća bilo je euharistijsko slavlje na svetkovinu Duhova, u bazilici sv. Pija X., koje je, u zajedništvu s više od dvije stotine svećenika i biskupa, predvođeno francuski vojni biskup.

Popodne je, gašenjem svijeće, simbola hodočašća, zatvoreno hodočašće. Svijeću je nakon kratkog obraćanja i molitve ugasio francuski vojni biskup koji je pozvao vojnike da se i sljedeće godine, radi izgradnje mira u svijetu, okupe kod Gospe u Lurdru. Najavio je također da će se sljedeće hodočašće održati od 17. do 19. svibnja 2019. Mir nije ni san ni utopija. Moguć je. Za njegovo ostvarenje morali bismo gledati dublje u stvarnost, ne zadržati se na bolnim pojavama koje nas okružuju, kako bismo otkrili poseban red u samima sebi koji poziva dati svoj doprinos izgrađivanju svijeta. I na njemu raditi i pritom ne propustiti tražiti Božju pomoć. Sve kako bi svijet postao svijet mirotvoraca. ■

VOJARNA "PUKOVNIK MARKO ŽIVKOVIĆ"

Petnaest pripadnika DCM-a upućuje se u misiju Odlučna potpora (Resolute Support) u Afganistanu, dok ih sedam odlazi u NATO-ovu aktivnost NATO Support to Turkey (NS2T) u Republici Turskoj.

Strelovit razvoj tehnologije u zadnjih stotinjak godina unio je značajne promjene u metode ratovanja na terenu. Operacije se izvršavaju mnogo brže nego prije, što je ujedno stvorilo i potrebu za tim da zapovjedništvo u stožeru bude u izravnom kontaktu s ekipama na terenu i da im u što kraćem roku prenosi obavijesti. Istodobno, nužno je i osigurati komunikacijske sustave od hakiranja ili presretanja poruka. NATO se 2012. upustio u osnivanje Pukovnije veze čija bi zadaća bila osi-

U VOJARNI "PUKOVNIK MARKO ŽIVKOVIĆ" NA PLESU 18. SVIBNJA ISPRAĆEN JE KONTINGENT NACIONALNOG RAZMJESTIVOG KOMUNIKACIJSKOG MODULA (DEPLOYABLE COMMUNICATION MODULE – DCM) U NATO-OVE MISIJE I AKTIVNOSTI. "VJERUJEM DA ĆETE ZADAĆE KOJE ĆE BITI PRED VAMA IZVRŠITI BESPRIJEKORNO TE POTVRDITI KVALitetu, sposobnost i ugled koji smo stekli u međunarodnom vojnem okružju," kazao je na ispraćaju zapovjednik bojne veze HKoV-a brigadir Zoran Bakula

Načelnik Stožera i zamjenik zapovjednika HKoV-a brigadi general Boris Šerić podsjetio je pripadnike DCM-a da moraju paziti jedni na druge i djelovati kao tim: "Samoj zajedno uspijet ćete svladati izazove u misiji, dostoјno predstavljati Hrvatsku vojsku i Republiku Hrvatsku te se vratiti svojim najmilijima"

guravati komunikacijsko-informacijske sustave. Tu pukovniju danas čini osamnaest postrojbi na razini satnije zvanih razmjestivi komunikacijski modul (*Deployable Communication Module – DCM*). Od navedenih osamnaest DCM-ova, četrnaest ih je ustrojeno unutar NATO-a, dok ostala četiri imaju status nacionalnih, što znači da su ustrojeni u jednoj od zemalja članica NATO-a. Republika Hrvatska 2014. godine dobila je čest ustrojiti jedan od tih nacionalnih DCM-ova.

Hrvatski DCM poseban je po tome što je on jedina hrvatska postrojba pod izravnim zapovijedanjem NATO-a. Sukladno tome, NATO pripadnicima DCM-a osigurava opremu, plaća im školovanje te ih šalje u međunarodne misije, dok OSRH ima isključivo administrativni nadzor nad tom postrojbom. Danas naš nacionalni DCM broji pedeset pripadnika čija je zadaća uspostavljati i održavati komunikacijsko-informacijske sustave razmjestivog zapovjedništva NATO-ovih snaga u području operacije, misije ili vojne vježbe. Dosad su svoje sposobnosti, među ostalim, imali prilike dokazati u Afganistanu, Poljskoj, Turskoj i Rumunjskoj. Da bi se pristupilo DCM-u, potrebno je imati vozačku dozvolu C i E kategorije, znanje engleskog jezika na razini STANAG 222, završiti petnaestak kompleksnih informatičkih tečajeva koje NATO posebno za DCM organizira u Italiji i Njemačkoj. Međutim, glavni preduvjeti

za ulazak u DCM jesu volja, želja te spremnost na česta izbjivanja od kuće. S obzirom na to da pripadnici nacionalnog DCM-a dvjesto dana godišnje provode u inozemstvu, moraju biti spremni na mnogo odričanja.

Krajem svibnja, dvadeset dvoje pripadnika DCM-a prihvatiло je dodijeljenu im zadaću uputivši se na dva četveromjesečna putovanja. Petnaestoro njih je u NATO-ovoj misiji Odlučna potpora (Resolute Support) u Kabulu u Afganistanu. Ondje će, u sklopu grupe za signalnu potporu, pružati informacijsku i komunikacijsku potporu NATO-ovim snagama sigurnosti koje savjetuju afganistsku vojsku. Manja skupina od sedam pripadnika DCM-a otputovala je u turski grad Adanu, gdje će sudjelovati u NATO-ovoj aktivnosti NATO Support to Turkey (NS2T). Boraviti će u tursko-američkoj bazi u kojoj će biti zaduženi za pružanje cijelodnevne informacijske i komuni-

ISPRAĆAJ KONTINGENTA AFGANISTAN I IRAN

Napisala i snimila Iva GUGO

GENTA DCM-A U REPUBLIKU TURSKU

kacijske potpore bitnici protuzrakoplovnih raketa. Računalnom će opremom istodobno održavati vezu između zračnog zapovjedništva i snaga na terenu.

Naizgled zadaće obju skupina zvuče jednostavno; moglo bi se pomisliti da bi cijeli posao moglo obavljati nekoliko osoba, a ne njih desetak. Međutim, NATO-ovi informacijski sustavi toliko su složeni da dvije ili tri osobe same ne bi mogle njima upravljati. Za zadaće s kakvima se DCM svakodnevno susreće potreban je koordinirani rad velikog broja ljudi.

Od vojnika u DCM-u očekuje se da uvijek jednako kvalitetno obavljaju svoje zadaće, bez obzira na to gdje se i u kakvim uvjetima nalazili. Upravo zbog toga pripadnici DCM-a tvrde da se ne pripremaju ciljano za misije, već svaki radni dan provode usavršavajući se u svojem poslu, a stечene vještine potom primjenjuju u međunarodnim misijama, operacijama i vježbama. Ipak, neke preduputne

aktivnosti moraju proći, kao i sve ostale postrojbe. Prije odlaska u misiju Odlučna potpora, odnosno aktivnost NS2T, pripadnici kontingenta prošli su S.E.R.E. obuku, bili na testiranju znanja engleskog jezika te posjetili džamiju u kojoj su upućeni u vjeru, kulturu i običaje zemalja u koje odlaze.

Vrhunac svih preuduputnih aktivnosti bio je isprajac kontingenta DCM-a održan u vojarni "Pukovnik Marko Živković" na Plesu. Zapovjednik Bojne veze HKoV-a brigadir Zoran Bakula nije krio da ima velika očekivanja od kontingenta: "Vjerujem da ćete sve zadaće koje će biti pred vama izvršiti bespriječorno te potvrditi kvalitetu, sposobnost i ugled koji smo stekli u međunarodnom vojnem okružju."

Kao izaslanik zapovjednika Hrvatske kopnene vojske brigadnog generala Siniše Jurkovića kontingent je prije putovanja posjetio načelnika Stožera i zamjenika zapovjednika HKoV-a brigadni general Boris Šerić. Poručio je pripadnicima DCM-a da se pridržavaju pravila ponašanja zemlje domaćina

i zapovijedi Zapovjedništva. No, podsjetio ih je također na to da moraju paziti jedni na druge i djelovati kao tim. "Samо zajedno uspijet ćete svladati izazove u misiji, dostoјno predstavljati Hrvatsku vojsku i Republiku Hrvatsku te se vratiti svojim najmilijima," rekao je.

Iako su pripadnici DCM-a u manje od četiri godine svojeg postojanja imali prilike puno putovati te steći mnogo novih znanja i iskustava, svako sudjelovanje u nekoj međunarodnoj aktivnosti pomaže u proširenju njihovih sposobnosti, a samim time i razvoju interoperabilnosti njihove postrojbe. Ni dvije aktivnosti na kojima se trenutačno nalaze neće biti iznimka. Dapače, vjerujemo da će ih one samo još bolje pripremiti za ostale predstojeće aktivnosti tijekom 2018., kao što su vježbe Steadfast Cobalt 18 u Litvi i Trident Juncture 18 u Norveškoj. No, prije toga, želimo im uspješno izvršenje zadaća u Afganistanu i Turskoj te sretan povratak kući. ■

OBLJETNICA ZSS-A

BILI I OSTALI ELITNA

"VI, PRIPADNICI ZAPOVJEĐNIŠTVA SPECIJALNIH SNAGA, IZ DANA U DAN DOKAZUJETE DA STE ĐO INTEROPERABILNIH, RAZMJESTIVIH I SPREMNIH SNA- GA KOJE SU SVOJIM ĐELOVANJEM SPOSOBNE OD- GOVORITI NA TRENUTAČNE I BUDUĆE SIGURNOSNE IZAZOVE. UIGRANI, OBUČENI, PRECIZNI, PRILAGOD- LJIVI SVIM UVJETIMA I SVAKOM ZAHTJEVU, VI STE PROFESIONALCI I ELITA U PUNOM SMISLU RIJEĆI. TIJEKOM PROTEKLIH 27 GODINA PROFILIRALI STE SE U VRHUNSKI OBUČENU I OPREMLJENU SPECIJALNU POSTROJBU NA PONOS ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE," KAZAO JE GENERAL MIRKO ŠUNDOV..."

U vojarni "Stožerni brigadir Ante Šaškor" u Delnicama 18. je svibnja svečano obilježena 27. obljetnica osnivanja Specijalnih snaga Hrvatske vojske i Dan Zapovjedništva specijalnih snaga. Svečanosti su nazočili izaslanik Predsjednice i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga Republike Hrvatske, savjetnik za obranu i nacionalnu sigurnost Vlado Galić, načelnik GS OS general zbora Mirko Šundov kao izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra obrane, zamjenik načelnika GS-a general-pukovnik Drago Matanović, predstavnici MUP-a RH, članovi VDZ-a, ratni zapovjednici i bivši djelatnici postrojbe, predstavnici udruga proizvodiših iz Domovinskog rata te predstavnici županijskih i lokalnih vlasti. "Specijalne postrojbe stvarane su na početku Domovinskog rata s ciljem brzog i djelotvornog odgovora na neprijateljska djelovanja, a prva formirana vojna elitna postrojba bila je bojna "Zrinski" sastavljena od najspasobnijih pojedinaca, osnovana 18. svibnja 1991. Njezinu tradiciju nastavila je Bojna za specijalna djelovanja, a poslije novoustrojeno Zapovjedništvo specijalnih snaga," podsjetio je u uvodnom obraćanju zapovjednik ZSS-a brigadni general Perica Turalija. Istaknuo je kako u sadašnjem trenutku stvaranje interoperabilnih, razmjestivih

Vesna PINTARIĆ, snimio Tomislav BRANDT

"Danas je ZSS najelitnija sastavnica HV-a s razvijenim sposobnostima provedbe specijalnih operacija na kopnu, moru i iz zraka u RH i u NATO-u te koaličijskim vođenim operacijama," istaknuo je general Turalija dodavši na kraju: "Pripadnici ZSS-a kao istinski profesionalci i domoljubi bit će spremni odgovoriti na sve izazove koji se postave pred njih, u Hrvatskoj i izvan nje."

Upućujući čestitke povodom dana Zapovjedništva specijalnih snaga general Mirko Šundov posebnu je zahvalu uputio poginulim pripadnicima kazavši kako njihova žrtva nikad ne smije biti zaboravljena te mora biti uzor kako treba živjeti i graditi domovinu. Podsjetio je kako Oružane snage, od osnivanja 1991. u svojem sastavu imaju specijalne postrojbe. Od utemeljenja prve specijalne postrojbe bojne "Zrinski" specijalne postrojbe prilagođavale su se novonastalim okolnostima, mijenjale naziv i organizacijski oblik, ali bile su i ostale elitna postrojba OSRH. "Specijalne snage imale su vitalnu ulogu u svim operacijama za oslobođanje Republike Hrvatske. Bili ste i ostali jedna od glavnih sastavnica i nosivih stupova naših Oružanih snaga," naglasio je general Šundov dodavši kako su pripadnici ove postrojbe sposobni izvršiti najsloženije zadaće u specijalnim operacijama i odgovoriti na sve sigurnosne izazove koji se mogu pojaviti u suvremenom svijetu. "Biti pripadnik specijalnih snaga iznimno je velika čast, ali i odgovornost. U ratu, i u miru, uvijek su ondje gdje je najteže, spremni na žrtvu, vjerni do kraja," kazao je general Šundov napomenuvši kako je osposobljavanje i obučavanje pripadnika specijalne postrojbe iznimno zahtjevan i odgovoran posao te je ovom prigodom uputio i posebnu zahvalu instruktorima i predavačima koji svoje znanje i vještine vrlo uspješno prenose novim naraštajima specijalaca, ali i ostalim pripadnicima oružanih snaga. "Vi, pripadnici Zapovjedništva specijalnih snaga, iz dana u dan dokazujete da ste dio interoperabilnih, razmjestivih i spremnih snaga koje su svojim djelovanjem sposobne odgovoriti na trenutačne i buduće sigurnosne izazove. Uigrani, obučeni, precizni, prilagodljivi svim uvjetima i svakom zahtjevu, vi ste profesionalci i elita u punom

A POSTROJBA OSRH

i spremnih specijalnih snaga koje će biti sposobne svojim djelovanjem odgovoriti na trenutačne i buduće sigurnosne izazove nema alternative te kako je provedba najsloženijih zadaća u okviru međunarodnih vojnih vježbi i međunarodnih vojnih operacija specijalnih snaga, omogućila razvoj i dostizanje sposobnosti suprotstavljanja nekonvencionalnim operacijama poput terorizma, hibridnog ratovanja te zaštite od kibernetičkih napada.

General Turalija istaknuo je kako je osobna spremnost pripadnicima specijalnih snaga imperativ koji oni kontinuirano dokazuju na različite načine, pa tako i na nedavno održanom "Memorijalu bojnika Davora Jovića – Prvi za Hrvatsku" na kojem je ovogodišnji pobjednik natjecanja upravo pripadnik ZSS-a.

Zapovjednik je posebno istaknuo kako je sposobnost pripadnika ZSS-a prepoznalo NATO-ovo Zapovjedništvo specijalnih snaga u kojem pripadnici ZSS-a popunjavaju i obnašaju različite zahtjevne i odgovorne dužnosti u plansko-operativnom i u provedbenom dijelu, a dokaz tome je i nedavni posjet američkog admirała Colina Cilraina, zapovjednika NATO-ova Zapovjedništva specijalnih snaga koji je i tom prilikom pohvalio njihov angažman u misiji Odlučna potpora u Afganistanu i misiji KFOR na Kosovu.

smislu riječi. Tijekom proteklih 27 godina profilirali ste se u vrhunski obučenu i opremljenu specijalnu postrojbu na ponos Oružanih snaga Republike Hrvatske," kazao je na kraju general Šundov.

Čestitke je u ime predsjednice RH uputio njezin izaslanik Vlado Galić, i sam nekadašnji pripadnik bojne "Zrinski" kazavši kako je biti pripadnik pobjedičke Hrvatske vojske u Domovinskom ratu bila obveza i velika čast, a biti pripadnik specijalnih postrojbi iznimna čast i ponos. "Zelena beretka bila je prepoznatljiv znak tog ponosnog vremena. Uvijek moramo širiti istinu mladim naraštajima kako je Domovinski rat temeljna vrijednost moderne hrvatske države. Pobjednička Hrvatska vojska i vi kao njezin najelitniji dio morate biti jamac sigurnosti i očuvanja vrijednosti Domovinskog rata," kazao je Galić, na kraju naglasivši kako je specijalnim postrojbama važno stalno usavršavanje, težnja k novim sposobnostima i suočavanje s novim izazovima što se od njih i u budućnosti očekuje.

Na kraju svečanosti uručene su pohvale i nagrade pripadnicima ZSS-a te je održan taktičko-tehnički zbor i pokazna vježba. U sklopu svečanosti položeni su vijenci i upaljene svijeće za poginule pripadnike specijalnih postrojbi Hrvatske vojske kod spomen-križa u vojarni te je služena misa u crkvi sv. Ivana Krstitelja. ■

MEĐURESORNA VJEŽBA KOORDINACIJE ZA SUSTAV DOMOVINSKE SIGURNOSTI

Zbog dugog i sušnog ljeta izbilo je više šumskih požara na jadranskoj obali od Istre do Konavala. Sve planirane protupožarne i vatrogasne snage angažirane su i sudjeluju u gašenju požara. Republika Hrvatska šalje poziv za pomoć u gašenju požara Republići Slovačkoj koja pozitivno odgovora na poziv te slovački modul za gašenje šumskih požara dolazi u tzv. stožer za upravljanje krizom, Operativno vatrogasno zapovjedništvo (ÖVZ) u Divuljama. Ondje ih dočekaju predstavnici svih sastavnica domovinske sigurnosti, od glavnog vatrogasnog zapovjednika RH, vatrogasnih zajednica, hrvatske vojske i policije, Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Hrvatskog Cr-

Na području triju dalmatinskih županija od 15. do 17. svibnja održana je međuresorna vježba Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti. Terenski dio vježbe trajao je 36 sati, na kojoj je, uz razrađeni scenarij proveden prijenos slike u realnom vremenu s križnog područja u Operativno vatrogasno zapovjedništvo u Divuljama, odakle je uslijedio odgovor na krizu. Glavni cilj vježbe bio je provjera sposobnosti svih sastavnica sustava domovinske sigurnosti u odgovoru na krizu velikih razmjera te spremnosti i koordinacije snaga koje sudjeluju u provedbi ovogodišnje protupožarne sezone...

venog križa, Hrvatske gorske službe za spašavanje i civilne zaštite, kako bi zajednički pronašli najbolje rješenje i donijeli odluku o upućivanju dodatnih snaga na gašenje požara. U večernjim satima Županijski vatrogasni centri Zadar, Split i Šibenik zaprimaju više dojava o novim šumskim požarima koji su tijekom noći uspješno sanirani.

Drugog dana u jutarnjim satima Protupožarne namjenski organizirane snage Oružanih snaga RH (PP NOS OSRH) i Državne vatrogasne intervencijske postrojbe ukrcavaju se na brod Hrvatske ratne mornarice u gradiškoj luci Split i kreću prema otoku Mljetu, gdje je izbio novi požar.

Nedugo nakon izbijanja požara na Mljetu, Županijski vatrogasni operativni centar Zadar zaprima dojavu o novom požaru na otvorenom prostoru u blizini industrijske zone u općini Stankovci te se u mjestu Crljenik kod Stankovaca osniva općinski stožer, a kasnije i županijski stožer. Uskoro dolazi i Hrvatski Crveni križ koji ondje podiže kamp i brine oko logistike za operativne snage i za zbrinjavanje.

Požar je ušao u industrijsku zonu i zahvatio vojno skladište opasnih tvari te se zatvaraju prometnice kojima prijeti požar i isključuje dalekovod. Angažiran je i daljinski upravljan stroj za gašenje i izvlačenje preostalih opasnih tvari kako bi se ublažile posljedice nesreće.

SIGURNO.

U međuvremenu stiže nova dojava o izbijanju požara na području Pristega kod Stankovaca u kojem je potrebno združeno djelovanje vatrogasaca, kopnenih i zračnih snaga Hrvatske vojske, interventnih postrojbi, hitne medicinske pomoći i drugih hitnih službi. Tijekom dana aktivirani su požari na još nekoliko lokacija na području srednje Dalmacije i to kod Knina, na otoku Čiovu te u Muću, gdje se dogodila prometna nesreća kombi vozila i autocisterne koja prevozi amonijak. Osim toga, dogodila se i željeznička nesreća s putničkim vlakom te se traga za izgubljenim turistom.

Nakon velikih napora svih sastavnica domovinske sigurnosti te pomoći slovačkih kolega svi su požari uspješno stavljeni pod kontrolu.

Gašenje navedenih požara, obrana vojnog skladišta, željeznička nesreća s većim brojem ozlijeđenih putnika, traganje i spašavanje izgubljenih stranih turista, prometna nesreća, krizno komuniciranje i obavješćivanje te međunarodna suradnja, samo su dio scenarija terenskog dijela međuresorne vježbe Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti Sigurnost 18, održane od 15. do 17. svibnja 2018.

na području triju dalmatinskih županija, Zadarske, Šibensko-kninske i Splitsko-dalmatinske.

Vježba Sigurnost 18 jedna je od 15 dogovorenih mjera na okruglom stolu o poboljšanju aktivnosti i koordinacije za nadolazeću protupožarnu sezonu temeljem uočenih nedostataka i sveobuhvatne analize prošlogodišnje protupožarne sezone koja je ocijenjena kao najteža u povijesti od osamostaljenja Republike Hrvatske. Vježba je provedena u dva dijela, simulacijski dio na strateškoj razini i terenski dio na zemljistu. Simulacijski dio vježbe održan je 11. svibnja 2018. godine u Simulacijskom središtu Hrvatske kopnene vojske na Hrvatskom vojnom učilištu "Dr. Franjo Tuđman" u Zagrebu. Terenski je dio vježbe održan na području srednje Dalmacije u trajanju od 36 sati, na kojoj je, uz razrađeni scenarij proveden prijenos slike u realnom vremenu s križnog područja u Operativno vatrogasno zapovjedništvo u Divuljama, odakle je uslijedio odgovor na krizu.

Nositelj vježbe bila je Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS), a organizirana je u suradnji s ministarstvima obrane i unutarnjih poslova. Glavni cilj vježbe bio je provjera sposobnosti svih sastavnica

Ivana Valentić MIKŠIK, snimio Josip KOPI

Potpredsjednik
Vlade RH i
ministar obrane
Damir Krstičević

Zapovjednik
Zapovjednog
operativnog
središta
Glavnog
stožera OSRH
brigadni
general
Krešo Tuškan

"Združili smo sve sposobnosti i vidjeli moć države na djelu. Ovo je sustav domovinske sigurnosti, profesionalan i odgovoran. Teško se boriti protiv prirode, ali sustav je učinkovitiji i operativniji za ovu protupožarnu sezonu. Mi smo spremni!"

S'R 18

sustava domovinske sigurnosti u odgovoru na krizu velikih razmjera i različite ugroze za stanovništvo i turiste na terenu te spremnosti i koordinacije snaga koje sudjeluju u provedbi ovogodišnje protupožarne sezone, u kojoj će Hrvatska vojska sudjelovati sa zračnim, pomorskim i kopnenim snagama te prvi put i s besposadnim letjelicama.

Uz djelatnike DUZS-a, MORH-a i MUP-a te pripadnike Hrvatske vojske, u provedbi vježbe na terenu sudjelovali su i djelatnici Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu, Hrvatskog Crvenog križa i Hrvatske gorske službe spašavanja, pripadnici vatrogasnih zajednica Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Zadarske i Karlovačke županije te Civilne zaštite, kao i drugih tijela iz sustava domovinske sigurnosti.

Prikazu terenskog dijela vježbe nazočili su potpredsjednik Vlade RH i ministar obrane Damir Krstičević, ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, zamjenik načelnika Glavnog stožera general-pukovnik Drago Matanović, predstojnica Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost Maja Čavlović, ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje Dragan Lozančić, izaslanstvo Ministarstva obrane i Oružanih snaga

RH te predstavnici lokalne i područne samouprave i županijski vatrogasni zapovjednici.

Za promatrače i predstavnike medija 15. svibnja u Društvenom domu u Stankovcima održan je briefing o vježbi, nakon kojeg su se uputili u Pristeg kod Stankovaca. Ondje su imali priliku pratiti pokazni dio vježbe gašenja požara na otvorenom prostoru i steći još bolji uvid tko sve i kako pomaže u slučaju izbjivanja požara. Među promatračima tog dijela vježbe bila je i ministrica unutarnjih poslova Republike Slovačke Denisa Sakova, s obzirom na to da je u vježbi sudjelovala i slovački modul za gašenje požara koji je bio angažiran zajedno s hrvatskim snagama na gašenju požara u Muču, jednoj od nekoliko vježbovih lokacija. U gašenju požara u Pristegu, uz protupožarne snage na kopnu, sudjelovali su i protupožarni zrakoplovi Hrvatskog ratnog zrakoplovstva – Canadair CL-415 i Air Tractor AT-802 te helikopter Mi-8.

Nakon prikaza gašenja šumskog požara ministar Krstičević čestitao je svima koji su sudjelovali u vježbi naglasivši kako su koordinacija i partnerstvo svih sastavnica sustava domovinske sigurnosti potrebni kako bi se mogli boriti sa suvremenim ugrozama i

"U operativnom vatrogasnom zapovjedništvu u Divuljama Hrvatska vojska ima tzv. mali združeni tim koji čini sedam pripadnika, na čelu sa zapovjednikom. U timu su predstavnici svih komponenti Oružanih snaga koji sudjeluju u zadaći, od kopnenih, pomorskih i zračnih snaga. Njegova je zadaća prikupiti informacije i upoznati glavnog vatrogasnog zapovjednika s resursima s kojima u tom trenutku OSRH raspolaže, koordinirati djelovanje i provesti zadaće sukladno planovima."

elementarnim nepogodama. "Združili smo sve sposobnosti i vidjeli moć države na djelu. Ovo je sustav domovinske sigurnosti, profesionalan i odgovoran. Teško se boriti protiv prirode, ali sustav je učinkovitiji i operativniji za ovu protupožarnu sezonu. Mi smo spremni!" poručio je ministar Krstičević.

Zadovoljstvo međuresornom vježbom i djelovanjem svih snaga u sustavu domovinske sigurnosti izrazili su i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, glavni vatrogasni zapovjednik Slavko Tucaković i predsjednik Hrvatske vatrogasne zajednice Ante Sanader.

Zapovjednik Zapovjednog operativnog središta Glavnog stožera OSRH brigadni general Krešo Tuškan također je izrazio zadovoljstvo provedbom vježbe naglasivši kako su Oružane snage RH u vježbi sudjelovale sa zračnim snagama i to s četirima avionima Canadair CL-415, trima avionima Air Tractor AT-802 A Fire Boss, dvama transportnim helikopterima Mi-8 MTV-1 te s kopnenim snagama s dvama protupožarnim vodovima te s jednim desantnim brodom, minopolagačem iz sastava HRM-a i jednim timom besposadnih letjelica te sedam pripadnika OSRH koji su bili smješteni ovdje u OVZ-u u Divuljama.

Nastavak prikaza vježbe odnosno prijenosa slike s vježbowne lokacije u Kistanjama u realnom vremenu, održan je u OVZ-u u Divuljama, gdje su promatrači mogli vidjeti spašavanje i zbrinjavanje unesrećenih osoba iz vlaka nakon željezničke nesreće na teško pristupačnom terenu. Nakon vježbe promatrači su jednoglasno zaključili: "Sve sastavnice domovinske sigurnosti spremne su za nadolazeću protupožarnu sezonu!" ■

VOJNA TEHNIKA // NOVOSTI

Foto: KBM

INDIJSKI VSHORAD POD UPITNIKOM

Ministarstvo obrane Indije sredinom svibnja službeno je otvorilo ponude za sustav kojim bi oružane snage dobile ručni sustav za protuzračnu obranu vrlo malog dometa. Naziv programa je VSHORAD (Very Short Range Air Defense), a cijenom najpovoljniju ponudu dala je ruska državna agencija za izvoz naoružanja Rosoboroneexport. Međutim, portal Defense News objavio je 25. svibnja da bi žalbe konkurenata mogle zaustaviti posao. Citirajući dužnosnika indijskog Ministarstva obrane, Defense News spominje da sustav 9K338 Igla-S na testiranjima koja je provedla indijska vojska nije zadovoljio (zaključavanje cilja, izravni pogodak). Osim toga, među uvjetima natječaja bio je i transfer tehnologije, a Rosoboroneexport nije se povezao ni s jednom indijskom tvrtkom koja bi mogla preuzeti proizvodnju. Za razliku od njega, protukandidat švedski Saab u ponudi sustava RBS 70 NG povezao se s tvrtkom Bharat Electronics iz Bangalorea, a europski konzorcij MBDA nudi Mistral u suradnji s tvrtkom Larsen & Toubro čije je sjedište u Mumbaiju. U ranijim fazama natječaja u konkurenciji su bili i izraelski Rafael, francuski Thales i južnokorejski LIG Nex1, ali oni su otpali još 2012. nakon tehničkog ocjenjivanja. Indijska vojska treba 5000 prijenosnih sustava s 5175 projektila, a vrijednost posla procjenjuje se na 1,5 milijardi dolara.

D. VLAHOVIĆ

PORINUT TREĆI

Australija je porinula treći i ujedno zadnji PZO razarač klase Hobart koji se gradi za potrebe njezine ratne mornarice. Plovilo HMAS "Sydney" nosi oznaku 42, a porinuto je 19. svibnja tijekom svečanosti koju je predvodio zapovednik mornarice admirал Tim Barrett u Osborne Naval Shipyardu u Adelaideu. "Sydney", čija je kobilica položena u stu-

denom 2015., bit će dostavljen u prosincu 2019. nakon provedbe programa brodograđevnih i primopredajnih pokusnih plovidbi. Prvi razarač u istoimenoj klasi, HMAS "Hobart", ušao je u operativnu uporabu u rujnu 2017., a očekuje se kako će postići punu operativnost do kraja ove godine. Drugo plovilo, HMAS "Brisbane", trenutačno prolazi pokušne

Foto: DAPA

PORINUT DR

Južnokorejski brodograditelj Hanjin Heavy Industries and Construction (HHIC) porinuo je 14. svibnja drugi višenamjenski desantni brod – nosač helikoptera klase Dokdo. Nazvan je "Marado", nosi oznaku 6112, a namijenjen je potrebama južnokorejske mornarice. Svečanost polaganja kobilice održana je u travnju 2017., a bit će predan mornarici tijekom

HOBART

plovidbe s predviđenom dostavom u rujnu ove godine.

Podsjetimo, Hobarti će zamijeniti klasu fregata Adelaide (dizajna preuzetog od američke klase Oliver Hazard Perry), koju čini ukupno šest plovila. U uporabi su još samo dvije fregate te klase, HMAS "Newcastle" i HMAS "Melbourne", koje očekuju umirovlje-

nje, a navodno je za njihovu kupnju zainteresirana poljska mornarica. Četvrta u klasi, HMAS "Darwin", umirovljena je u prosincu prošle godine. Klasa Hobart temeljena je na projektu višenamjenske fregate F-100 španjolske Navantije, s brojnim modifikacijama u skladu sa zahtjevima australske mornarice.

M. PTIĆ GRŽELJ

UGI BROD KLASE DOKDO

2020. godine. U odnosu na prvi brod u klasi "Dokdo" (6111), "Marado" će imati poboljšane sposobnosti za slijetanje letjelica.

Sletna paluba drugog broda prilagođena je i za smještaj Bell-Boeingova tiltrotora V-22 Osprey. Objavljeno je kako će posadu činiti ukupno 300 mornara, dočasnika i časnika. Brod će postizati najveću brzinu od 23

čvora i imat će velik udio originalne domaće opreme i sustava kao što su borbeni i radarski sustavi te brodski vijci i dizala namijenjena letjelicama. U mirnodopskim uvjetima zadće broda temeljiti će se na potpori u slučaju prirodnih katastrofa kao i operacijama evakuacije u slučaju nužde.

M. PTIĆ GRŽELJ

Foto: AWD Alliance

Foto: Russian Navy

USPJEŠNO ISPITIVANJE BULAVE

"Jurij Dugoruki", prva iz ruske klase Borej (Projekt 955) strateških nuklearnih podmornica naoružanih balističkim projektilima, 22. svibnja uspješno je ispitala lansiranje čak četiri projektila Bulava. Ispitivanje je provedeno na Bijelom moru, a cilj, udaljen 5000 Nm, nalazio se na ispitnom poligonu "Kura" na poluotoku Kamčatki. Prethodno testiranje s više od jednim projektilom (tj. dvama), provedeno je još 28. rujna 2016., ali bilo je samo djelomično uspješno jer je jedan projektil samoumišten u fazi leta. Interkontinentalni balistički projektili Bulava navodno su ušli u operativnu uporabu prilikom primopredaje podmornice "Jurij Dugoruki" ruskoj mornarici u siječnju 2013. godine.

Projekt klase Borej izradio je projektni ured Rubin iz Sankt-Peterburga. Osnovna su obilježja podmornice duljina 170 m i širina 13,5 m, mogućnost zarona do dubine od 450 m te 100 dana bez izlaska na površinu. Posadu čini 107 članova. Svaka će podmornica nositi do 16 interkontinentalnih balističkih projektila Bulava (NATO-ove oznake SS-NX-30) dormeta većeg od 10 000 kilometara, koji su nastali modifikacijom projektila SS-27 Topol-M. Svaki projektil Bulava može nositi do šest bojnih glava, od kojih je svaka programirana za gađanje zasebnog cilja. Podmornica je opremljena samoizrađujućom spasilačkom komorom koja ima mogućnost smještaja svih članova posade.

Uz postojeće tri podmornice Projekt 955, do 2020. planirana je dostava dodatnih pet projektne označke 955A, koje će nositi do 20 projektila Bulava. U usporedbi s prvim trima podmornicama klase Borej, uvedenim u uporabu ruske mornarice 2013. i 2014., plovila Borej-A projektirana su i građena s četirima dodatnim lansirnim cijevima. Nova inačica navodno ima poboljšanu akustiku i bolje senzorske sustave. U konačnici, klasa Borej ukupno će imati osam strateških podmornica na nuklearni pogon.

M. PTIĆ GRŽELJ

VOJNA TEHNIKA // NOVOSTI

Foto: Oshkosh Defense

KAMIONI ZA 235 MILIJUNA DOLARA

Oshkosh Defense priopćio je 23. svibnja da mu je KoV SAD-a dodijelio dva nova unosna ugovora. Vrijedni su ukupno 235,2 milijuna dolara, a odnose se na moder-

nizaciju vozila iz flote teških transportnih kamiona (*Heavy Expanded Mobility Tactical Trucks* – HEMTT), kao i nabavu novih kamiona nazvanih paletiziranim sustavima

za utovar (*Palletized Load System* – PLS). Ukupno 410 HEMTT vozila u konfiguraciji 8 x 8 bit će dovedeno na najnoviju Oshkoshevnu konfiguraciju, a tvrtka jamči da

će imati jednake performanse i troškove uporabe poput novih, dakle, vijek uporabe i prijeđeni kilometri bit će vraćeni na nulu. Novih PLS sustava u konfiguraciji 10 x 10,

specijaliziranih za transport osjetljivih tereta poput projektila i manjeg streljiva, bit će 680, a isporuka svih počet će 2019. godine.

D. VLAHOVIĆ

Foto: Lockheed Martin

PORAST PROIZVODNJE LOVACA

Američka tvrtka za istraživanje tržišta i savjetovanje Forecast International objavila je rezultate istraživanja pod nazivom Tržište za lovačke zrakoplove. Prema njezinim predviđanjima, od 2018. do 2027. trebala bi biti proizvedena 3243 nova borbeni zrakoplova u vrijednosti od 249,3 milijardi dolara. U odnosu na prethodno desetogodišnje razdoblje, to bi bio porast u broju proizvedenih letjelica od 13,1 %.

Najviše zrakoplova, čak 380, trebalo bi biti proizvedeno 2021. Očekuje se da će broj potom lagano opadati i zaustaviti se na 269 novih zrakoplova tijekom 2027. godine. Međutim, godišnji prosjek i dalje će biti veći od onog iz razdoblja od 2009. do 2018., kad je godišnje iz tvornice prosječno izlazilo 280 novih lovaca. Od ukupnog broja novih borbenih lovaca, čak 45 % ili 1466, bit će avioni tipa Lockheed Martinova F-35.

Taj podatak najviše je uvjetovan tim da su američko zrakoplovstvo, mornarica i marinici upravo taj tip aviona odabrali za nove taktičke lovce.

Na europske proizvođače otpast će 11,6 % od predviđenog broja. Među ostalim, u idućem desetljeću trebalo bi biti isporučeno 95 Eurofighter Typhoona, 158 Dassault Rafalea i 125 Saab Gripena.

I. GUGO

RUMUNJSKE KORVETE GOWIND 2500

Rumunjsko brodogradilište Constanța Shipyard (SNC) i francuska brodograđevna tvrtka Naval Group potpisali su zajedničku kandidaturu za program gradnje četiriju korveta za rumunjsku mornaricu. Ugovor o partnerstvu potpisani je krajem travnja, s krajnjim ciljem dostave plovila tipa Gowind 2500, a uslijedio je nakon Memoranduma o razumijevanju potписанog u studenom 2017. godine. Bude li dvojac izabran kao preferirani ponuditelj, plovila će biti izgrađena u Rumunjskoj sukladno ugovoru o prijenosu tehnologije između francuskih i rumunjskih brodogradilišta. Francuska tvrtka nije iznijela puno podataka o ugovoru, ali prema prijašnjim objavama korvete bi istisninom bile slične onima izgrađenim za potrebe egipatske mornarice. Naval Group i SNC zajednički će sudjelovati na natječaju za gradnju korveta. Rumunjska vlada dodijelit će ugovor do kraja ove godine, a očekuje se da će biti vrijedan oko 1,6 milijardi eura. Drugi je potencijalni ponuditelj nizozemska tvrtka Damen, vlasnik rumunjskog brodogradilišta Galați. Ministarstvo obrane Rumunjske priopćilo je u ožujku ove godine kako će prva korveta biti izgrađena i opremljena u roku od najviše tri godine, dok će cijelokupan program gradnje, opremanja i dostave svih četiriju biti dovršen u roku od sedam godina.

M. PTIĆ GRŽELJ

PAKISTAN SE ODLUČIO ZA T129

Jane's je 25. svibnja objavio da je Pakistan s turskim TAI-jem (Turkish Aerospace Industries) definitivno sklopio ugovor o kupnji jurišnog helikoptera TAI T129. Informacija je izvorno objavljena u manifestu vladajuće turske Stranke pravde i razvoja (AK Parti) objavljenom uoči izvanrednih parlamentarnih izbora koji će se održati 24. lipnja ove godine. Navedeno je da je "nedavno s Pakistanom potpisana ugovor o prodaji 30 jurišnih helikoptera". Drugi detalji još nisu poznati, barem ne do vremena u kojem je Jane's objavio vijest na svojem portalu.

T129 baziran je na talijanskom helikopteru Agusta A129 Mangusta, TAI ga je razvio u suradnji s tvrtkom AgustaWestland i turska vojska zasad ih ima 30 u operativnoj uporabi. Prodaja Pakistanu bit će prvi izvozni posao vezan uz T129, s tim da njegova starijeg brata u operativnoj uporabi nema ni jedna vojska osim talijanske. Inače, Pakistan već od 2016. testira T129 za potrebe svojeg KoV-a, još od 2014. testira kineski Z-10, a već je naručio 12 američkih letjelica tipa Bell AH-1Z Viper. Potonji je inačica Bella AH-1 Cobra, koji Pakistan također ima u operativnoj uporabi (32 letjelice). Primjereni su za pružanje potpore kopnenim snagama u protupobunjeničkim (COIN) operacijama, ali nedostatak je što ne mogu djelovati na nadmorskim visinama većim od 8000 stopa. Šarenilo u pakistanskoj floti jurišnih helikoptera nadopunjavaju četiri nedavno pristigla Mil Mi-35 kupljena od Rusije.

D. VLAHOVIĆ

Foto: Turkish Aerospace Industries

RATNO ZRAKOPLOVSTVO

Američki F-16 Fighting Falcon naoružan projektilima AIM-9 Sidewinder polijeće na borbenu zadaću tijekom operacije Pustinjska oluja

(I. DIO)

F16

BORBE I BITKE

Ako se proizvede više od 4500 primjeraka aviona F-16, i koriste ga ili su ga koristila ratna zrakoplovstva 27 zemalja, sigurno je da se velik broj našao u ratnim operacijama. S obzirom na to da će Fighting Falcon ostati u operativno-borbenoj uporabi još nekoliko desetljeća, broj takvih operacija stalno će se povećavati

Hrvatska je trenutačno zadnja država koja je odlučila svoje zrakoplovne snage opremiti višenamjenskim borbenima avionima F-16. Naše ratno zrakoplovstvo dobit će izraelsku izvedenicu Barak 2020 koja je po svojim borbenim odlikama na razini inačice Fighting Falcon Block 52. Ako bi bilo volje i mnogo dodatnih sredstava, ugradnjom AESA radara Elta 2052 hrvatski bi Baraci teoretski čak došli na razinu borbenih mogućnosti najnovijeg F-16V Vipera i F-16IN Super Vipera (koji se u stručnoj literaturi često označavaju i kao Block 70 i 72). Zanimljivo je da je prve borbene uporabe F-16A/B ostvarilo izraelsko ratno zrakoplovstvo. Ono u početku nije bilo na vrhu liste zemalja zainteresiranih za kupnju Fighting Falcona, već je preferiralo kupnju F-15 Eaglea. No nakon što je Iran, zbog revolucije kojom je početkom 1979. bio srušen šah Mohamed Reza Pahlavi, došao pod američki embargo na izvoz oružja i

vojne opreme, Washington je odlučio iranske F-16 ponuditi Izraelu. Prvi su isporučeni u srpnju 1980.

Iako su izraelski piloti na F-16 uglavnom obučavani za napade na ciljeve na zemlji, pilot Rafi Berkovich 28. je travnja 1981. oborio sirijski transportni helikopter Mi-8. Istog je dana njegov kolega oborio drugi Mi-8. Već 14. srpnja iste godine pilot Amir Nachumi obara prvi zrakoplov fiksnih krila, sirijski MiG-21. Kako je F-16 na početku razvijan kao dnevni lovac za blisku zračnu borbu ta su obaranja tek potvrdila da su projektanti napravili dobar posao. No ono što je uslijedilo 7. lipnja 1981. zauvijek će promijeniti povijest ne samo Fighting Falcona, nego i Bliskog istoka, pa i cijelog svijeta.

NEDOUMICE UOČI POVIJESNE AKCIJE

Te je nedjelje iz tajne zrakoplovne baze Etzion na jugu Izraela poletjelo osam F-16A. Avionima su upravljali piloti Ze'ev Raz, Amos Yadlin, Doo-bi Yaffe, Hagai Katz, Amir Nachumi, Iftach Spector, Relik Shafir i Ilan Ramon. Put do nuklearnog reaktora Osirak (južno od Bagdada) i natrag bio je dugačak više od 1900 km, a pritom je svaki avion nosio po dvije gravitacijske bombe Mk84, svaka mase 925 kg. Kako bi imali dostatno goriva za povratak, avioni su bili opremljeni dopunskim spremnicima, jednim ispod trupa i po dva ispod svakog krila. Pritom su Izraelci morali modifcirati krila kako bi mogli postaviti dva dodatna spremnika. Kako je svaka litra goriva bila presudna, sedam je aviona nadopunjeno gorivom dok su, s upaljenim motorima, stajali na prilazu poletno-sletne staze. Avion pilota Relika Shafira nije se mogao nadopuniti gorivom, no Shafir je odlučio da će ipak nastaviti s borbenom zadacom. Procjene su pokazivale da će ostati bez goriva tijekom povratka i odlučeno je da se katapultira iznad Jordana. No, vođu borbene skupine Ze'eva Raza nije najviše brinuo manjak goriva, nego činjenica da su Netzi, kako ih je nazvalo izraelsko ratno zrakoplovstvo, bili preopterećeni gorivom i bombama. Stoga nisu nosili projektile zrak-zrak za samoodbranu. Raz se bojao da je poletna masa toliko velika da će avionima ponestati poletno-sletne staze prije nego što postignu potrebnu br-

zinu. No piloti su doslovno uporabili i zadnje metre staze i uspješno poletjeli.

POTPUNI USPJEH

Nakon polijetanja avioni su okrenuli na jug kako bi što više izbjegli zračni prostor iznad jordanskog kopna i vjerojatnost presretanja. No, kako bi smanjili duljinu leta preletjeli su iznad jordanskih teritorijalnih voda u Crvenom moru, točno iznad kraljevske jahte kralja Huseina II. Kako su avioni do cilja cijelo vrijeme letjeli u zbijenoj formaciji na samo 100 stopa (30 metara) u radijskoj šutnji, s jahte su se jasno vidjele Davidove zvijezde na krilima i bombe pod njima. Kralj Husein, koji je i sam bio pilot, odmah je shvatio da borbena skupina izraelskih aviona leti prema iračkom reaktoru u Osiraku. No ta informacija nije na vrijeme stigla do Bagdada. A da su je Iračani dobili, sve je moglo biti bitno drugačije jer Netzi nisu imali lovačku pratnju koja bi ih štitila. Naoružani s po dvjema bombama Mk84 i bez projektila zrak-zrak bili bi laka meta lovačkim avionima. Međutim, saudijski i irački radari nisu otkrili izraelsku borbenu skupinu tijekom prilaženja reaktoru. Nedjelja je bila održana kao dan napada jer se smatralo da francuski inženjeri i tehničari tog dana neće biti na poslu. U trenutku napada snažna protuzračna obrana oko reaktora bila je potpuno iznenadena. Motrilaci i ciljnički radari PZO sustava bili su isključeni. Kako su Iračani imali zastarjele sovjetske radare s elektroničkim (vakuumskim) cijevima, vrijeme potrebno da dosegnu radnu temperaturu bilo je duže nego što je trajao napad. Iako su se piloti ipak suočili sa snažnom topničkom PZO paljborom, ona je bila neprecizna i nasumična. Svi osam pilota pogodilo je reaktor i potpuno ga uništilo. Iako napad više nije bio tajna, ni irački, saudijski i jordanski lovački avioni i PZO raketni sustavi nisu pokušali napasti Netze. Stoga su se svi avioni uspješno vratile u bazu. Nakon toga potencijalni su kupci znali da kupnjom F-16 ne dobivaju samo dnevног lovca nego pravi višenamjenski borbeni avion.

MIR ZA GALILEJU

Prvi F-16 koji će sudjelovati u klasičnom ratu ponovno će biti izraelski Netzi. U pokušaju da trajno riješe problem prijetnji iz Libanona, izraelske oružane snage 6. su lipnja 1982. pokrenule operaciju Mir za Galileju. Unutar nje izraelsko ratno zrakoplovstvo pokrenulo je 9. lipnja operaciju Podzemni rovac 19 s ciljem neutralizacije sirijskih PZO raketnih sustava uglavnom razmještenih u dolini Bekaa. U pokušaju da obrani svoje položaje, u borbe se uključilo sirijsko ratno zrakoplovstvo.

Ubrzo se sukob toliko intenzivirao da je postao najveća zračna bitka od one za Veliku Britaniju tijekom 1940. i 1941., te do današnjih dana najveće sučeljavanje borbenih aviona na turbomlazni pogon. Do bitke je došlo jer izraelsko ratno zrakoplovstvo, iz političkih razloga, nije moglo napasti zrakoplovne baze u Siriji i na zemlji uništiti tamošnje zrakoplovstvo. Umjesto toga moralni su ih obarati u zraku. I to samo nakon što bi ih sirijski avioni prvi napali.

Zračne borbe iznad Libanona započele su 7. lipnja 1982., a prva zračna borba Netza odvila se 8. lipnja. U njoj su četiri Netza oborila četiri sirijska MiG-a 23. Vrhunac zračnog sučeljavanja zbio se tijekom idućih triju dana (od 9. do 11. lipnja) kad se u vrlo kratkom vremenu nad Libanonom sukobilo

RATNO ZRAKOPLOVSTVO

Foto: Israeli Air Force

oko 100 sirijskih lovaca (uglavnom MiG-21 i MiG-23) te oko 90 izraelskih (uglavnom F-15A i F-16A). Izraelsko ministarstvo obrane podatke o Podzemnom rovcu i dalje vodi kao državnu tajnu. Ono što se može sazнати od sudionika koji su spremni svoja iskustva podijeliti s javnošću jest da je 9. lipnja izraelsko ratno zrakoplovstvo oborilo 97 sirijskih borbenih zrakoplova, a da pritom nije izgubilo niti jedan svoj. Od toga Netzi su oborili 44. U 110 minuta intenzivnog borbenog djelovanja avioni F-16A i F-4 Phantom II uništili su 15 od ukupno 19 položaja sirijskih PZO sustava u Libanonu. Kako je sirijsko ratno zrakoplovstvo doslovno izbrisano s neba, u dalnjim borbenim djelovanjima Netzi su rabljeni za uništavanje ciljeva na zemlji i blisku zračnu potporu kopnenim snagama.

PTICE NAD GRANICOM

Priča o drugom kriznom žarištu u kojem su borbeno uporabljeni F-16 vodi nas u Afganistan. Podsetimo, sovjetska okupacija te zemlje započela je 24. prosinca 1979. Vrlo brzo stvorio se pokret otpora koji je prerastao u gerilsku borbu skupina koje su činili mudžahedini. Oni su svoje sigurne baze za liječenje i opskrbu smjestili u zapadni Pakistan, neposredno uz afganistsku granicu. U početku su sovjetski generali i njihovi afganistski saveznici iz prosvjetske vlade u Kabulu zanemarivali izbjegličke logore u Pakistanu, no s vremenom su shvatili da su oni nešto znatno više od toga, da ih mudžahedini rabe kao logističke baze. Kako svi pokušaji da se isturenim položajima mudžahedinima onemogući prelazak granice nisu uspjeli, odlučili su da je vrijeme za uporabu zračnih snaga afganistskog, ali i sovjetskog ratnog

Izraelski F-16A
Netz pilota Amosa
Yadlina nadolijeva se
gorivom, netom prije
polijetanja u operaciju
Opera koja će ući u
svjetsku povijest
ratnih zrakoplovstava

zrakoplovstva. Za tu namjenu odabrani su jurišni helikopteri Mi-24, te avioni jurišnici Su-22 i Su-25. Mi-24 djelovali su isključivo unutar afganistanskog zračnog prostora. No Su-22 i Su-25 su s vremena na vrijeme pokušavali izvršiti zračne udare po logorima u Pakistanu. Pakistan je prvi kontingent od 28 F-16A i 12 F-16B naručio u prosincu 1981. Isporuka je započela 15. siječnja 1983. Uskoro je veći dio F-16A bio raspoređen uzduž afganistske granice kako bi sprečavao prodore aviona iz susjedne zemlje.

Do prve zračne bitke između pakistanskog F-16A i afganistskog Su-22 došlo je 17. svibnja 1986. i pobjedu je odnio avion američke proizvodnje. Do studenog 1988. pakistanski su

Falconi oborili najmanje deset aviona. Potvrđena su obaranja četiriju Su-22, dvaju MiG-a 23, jednog Su-25, dvaju An-26 i jednog An-24. Sva su obarana ostvarena vođenim projektilima zrak-zrak AIM-9 Sidewinder, osim jednog obaranja Su-22 koji je pogodjen topom M61A1 od 20 mm.

Tijekom tih djelovanja oboren je i jedan pakistanski F-16A. Do obaranja je došlo 29. travnja 1987. kad su se dva F-16A našla u bliskoj zračnoj borbi sa šest borbenih aviona afganistskog ratnog zrakoplovstva kojima su, navodno, upravljali sovjetski piloti. Prilikom je avion pilota Shahida Sikandara Khana pogodila prijateljska vatrica, točnije AIM-9 Sidewinder lansiran s drugog pakistanskog F-16A kojim je

Službeno je potvrđeno
da su pakistanski
F-16A tijekom
sovjetske okupacije
Afganistana oborili
najmanje deset
borbenih zrakoplova
sovjetske proizvodnje

Foto: Pakistan Air Force

Foto: Israeli Air Force

Dva izraelska aviona F-16 Netz nad Masadom. U prvom je planu avion repne oznake 107 koji je 1981. sudjelovao u napadu na Osirak te postigao šest i pol potvrđenih zračnih pobjeda, najviše od svih F-16 u svijetu

Foto: USAF

Prva uporaba američkih F-16 zbila se 1990. tijekom operacije Pustinjski štit (Desert Shield) koja je štitila Saudijsku Arabiju od potencijalnog iračkog napada

upravljao pilot Amjad Javed, tada zaposvjetnik eskadrile.

NEDOSTATNI KRATKI DOMET

Pakistanci su Sokole borbeno uporabili i desetak godina poslije, u jednom od sukoba oko Kašmira koji traju još od 1947. i nastanka Indije i Pakistana. Bio je to takozvani kargilski sukob nazvan po regiji u Kašmiru, koji neki označavaju i ratom. Trajao je od svibnja do srpnja 1999. Započeo je kao niz oružanih incidenata na crti razgraničenja te postupno prerastao u otvoreni sukob.

Indijsko ratno zrakoplovstvo rabilo je kombinaciju MiG-ova 29 i Miragea 2000. Kako su MiG-ovi bili naoružani projektilima zrak-zrak srednjeg dometa R-77, a pakistanski F-16 samo s AIM-9 Sidewinder kratkog dometa, pakistansko ratno zrakoplovstvo odlučilo je da neće djelovati, osim u pojačanoj zaštiti svojeg zračnog prostora. Pritom su Indijski rabili MiG-ove kao zaštitu za Miragee 2000 koji su laserski navođenim bombama napadali pakistanske snage na zemlji. Nedostatak su Pakistanci nakon ne-

INCIDENT IZNAD EGEJSKOG MORA

Napetost između Grčke i Turske, nakon ratova vođenih u 1920-ima, više je puta dovela do manjih sukoba, pa i do većeg sukoba oko Cipra 1974. Mnogo puta prije, a i poslije, iznad Egejskog mora grčki i turski borbeni zrakoplovi ulazili bi u simulirane zračne borbe. No, 10. listopada 1996. grčki je Mirage 2000 lansirao vođeni projektil zrak-zrak R.550 Magic i oborio turski F-16D u blizini grčkog otoka Samos. Jedan je pilot poginuo dok je drugog spasila grčka ratna mornarica.

koliko godina nadomjestili nabavom vođenih projektila zrak-zrak AIM-120 AMRAAM srednjeg dometa.

GENERALI I DVije OPCIJE

Novi rat izbio je nešto zapadnije od Afganistana. Drugog kolovoza 1990. irački su tenkovi i borbena oklopna vozila protutnjali Kuvajtom i u tri dana, uglavnom sporadičnih borbi, slomili otpor i dovršili okupaciju male zemlje. Na brzinu je sastavljena koalicija predvođena Sjedinjenim Američkim Državama i Saudijskom Arabijom. Njezin prvi zadatak bio je sprječiti iračke trupe da nastave s napredovanjem izvan granica Kuvajta. Tako je već 2. kolovoza pokrenuta operacija Pustinjski štit (Desert Shield). U Riyadhu i Washingtonu bojali su se da će irački tenkovi krenuti prema saudijskim naftnim poljima. Štoviše, saudijski vladari mislili su da bi i djelomična iračka okupacija mogla ohrabriti domaće protivnike na pokretanje pobune protiv njih.

Američki su generali imali dvije opcije. Prva je bila hitno prebacivanje 82. zračno-desantne divizije kako bi se

Foto: USAF

Američki F-16C vraća se iz jedne od zadaća zaštite zračnog prostora tijekom rata u BiH. Takvim je avionom satnik Robert Gordon Wright 28. veljače 1994. oborio tri srpska J-21 Jastreba

RATNO ZRAKOPLOVSTVO

pokazalo da je SAD odlučan braniti svoje saveznike na saudijskom poluotoku. Druga opcija bila je prebacivanje što više borbenih aviona u zonu Perzijskog zaljeva kako bi obeshrabrili Sadama Huseina da krene prema Saudijskoj Arabiji.

DIVLJA LASICA

Do početka siječnja 1991. koalicija 35 zemalja u području je Perzijskog zaljeva okupila pravu zračnu silu od oko 2250 borbenih zrakoplova. Od toga je bilo 249 američkih F-16 Fighting Falcona. Zračni su udari započeli 17. siječnja napadima jurišnih aviona F-117 i krstarećih projektila. Ukrzo su se u zračne udare uključili i F-16. Kako su nadzor zračnog prostora na sebe preuzezeli lovci F-15 Eagle, F-16 su gotovo isključivo rabljeni za uništavanje ciljeva na zemlji. Prve su napade Borbeni sokoli izveli 19. siječnja po ciljevima u Bagdadu unutar operacije Pakiranje Q (Q Package). Borbena skupina od 56 F-16, 6 F-4, 14 F-15C i 2 EF-111 tog je dana izvršila najmasovnije zračne udare u cijelom ratu. Pritom su irački PZO sustavi oborili dva F-16.

Prvi su put u borbi uporabljeni i F-16CJ Wild Weasel (Divlja lasica) – kombinacija Fighting Falcona i proturadarskih vođenih projektila AGM-88 HARM II te Shrike. Uporabljeno je tek 13 tih inačica aviona koji su u borbenim misijama letjeli zajedno s F-4G. Ovisno o zadaći, F-16 su naoružavali vođenim projektilima zrak-zemlja AGM-65 Maverick ili laserski navođenim bombama Mk84. Tipičan "teret" sastojao se od dviju bombi Mk84, dvaju dopunskih spremnika za gorivo od 1135 litara ili podvjesnik za elektroničko djelovanje, najčešće AN/ALQ-131.

POSTOTAK IZNAD PUSTINJE

U borbenim operacijama isprobana su 24 aviona inačice F/A-16, dakle, Fighting Falconi koje su, među ostalim, opremili i podvjesnikom GPU-5/A koji se nosio na središnjem podvjesniku ispod trupa. U njemu se nalazio šestosticijevni top GAU-13 kalibra 30 mm i 353 granata. Top je razvijen na osnovi topa GAU-8 Avenger koji se koristi na jurišniku A-10 Thunderbolt

Američki tehničari za zrakoplovno naoružanje postavljaju projektile AIM-9 Sidewinder (desno) i AIM-120 AMRAAM (sasvim desno)

Foto: USAF

II. Borbena je uporaba pokazala da tijekom paljbe GAU-13 stvara prevelik trzaj što je dovodilo do velikih vibracija, pa čak i oštećenja aviona. Stoga je preciznost bila vrlo slaba te je borbena vrijednost bila niska. GPU-5/A više nije u operativnoj uporabi. Tijekom rata 1991. niti jedan F-16 nije oboren u zračnoj borbi. Prema USAF-ovim podacima, 249 Falcona odradio je gotovo 13 500 borbenih misija, najviše od svih tipova zrakoplova, a postotak sposobnosti za borbene misije bio je izvanrednih 95,2 %, čak 5 % više od sposobnosti za mirovnodopsko djelovanje. Od izgubljenih aviona jedan je oboren PZO raketnim sustavom S-125 Neva (SA-3 Goa), dvama sustavima 2K12 Kub (SA-6 Gainful), a jedan topničkim PZO sustavom. Veći je broj F-16 oštećen PZO djelovanjima, ali su se uspjeli vratiti u baze ili se prizemljiti izvan Iraka.

SJEVERNA STRAŽA

Pobjeđeno političko vodstvo Iraka moralo je prihvati mnoge sankcije i ograničenja. Jedno takvo ogledavalo se u operaciji Pružanje sigurnosti (Provide Comfort) kojom su koalicijske snage ušle u kurdske dijelove Iraka i protjerale iračke sigurnosne i vojne snage. Ujedno su proglašile i zonu za-

Nizozemski pilot aviona F-16 Peter Tankink poznat je po obaranju jugoslavenskog aviona MiG-29 tijekom NATO-ove operacije Ujedinjeni zaštitnik 1999. iznad Kosova

brane letenja. No situacija se počela komplikirati kad su 5. travnja 1992. iranski borbeni avioni napali baze Demokratske stranke Kurdistana. Taj je iranski napad prošao bez odgovora, no 15. siječnja 1993. irački raketni PZO pokušao je oboriti američki F-111. Dva dana poslije (7. travnja) irački Su-22 pokušao je oboriti dva američka F-16. Kao odgovor na napade američki F-16 istog je dana oborio irački MiG-23 koji je ušao u zonu zabrane letenja. Od 8. travnja započeli su višemjesečni sporadični saveznički napadi na iračke PZO položaje. Prvi je napad izveden na s F-16 na zrakoplovnu bazu Bashiqah. Operacija Provide Comfort okončana je 31. prosinca 1996. i zamjenjena je operacijom Sjeverna straža (Northern Watch). Ta zona zabrane letenja protezala se nad sjevernim Irakom, od 36 paralele do granice prema Iranu, Turskoj i Siriji. Cilj je bio zaštititi kurdsko stanovništvo od napada iračkih vojnih i policijskih snaga. Unutar operacije djelovali su američki i turski F-16.

SVAKODNEVNI NAPADI

Prvih godinu dana nije bilo iračkih napada, no situacija se dramatično promijenila nakon višednevnih američko-britanskih napada krstarećim projektilima na Irak, tj. operacije Puštinjska lisica (Desert Fox) od 16. do 19. prosinca 1998. Nakon tih napada iračka je vlada objavila da više neće priznavati zone zabrane letenja te su počeli gotovo svakodnevni napadi na savezničke zrakoplove. Njihov su odgovor bili napadi na PZO položaje avionima F-15E, EA-6B i F-16CJ Wild Weasel.

Znatno veća zona zabrane leta unutar operacije Južna straža (Southern Watch) protezala se iznad južnog dijela Iraka, tj. južno od 32 paralele. Cilj je bio od zračnih napada zaštititi šijsko stanovništvo južnog Iraka. Ona je pokrenuta 27. kolovoza 1992. Irački upadi u zonu započeli su 27. prosinca

Foto: USAF

1992., uglavnom su to bili kratki uteči kako bi se izbjeglo presretanje. No krajem tog dana pilot iračkog MiG-a 25 ušao je preduboko u zonu i natlel na nekoliko F-16. Pilot Gary L. North dobio je odobrenje da sa svojeg F-16D prema MiG-u lansira AIM-120 AMRAAM. Iako je MiG-25 među najbržim avionima na svijetu, AMRAAM je bio brži. To je ujedno i prva zračna pobjeda F-16 američkog ratnog zrakoplovstva. Poslije, 17. siječnja 1993., F-16C AMRAAM-om je oborio irački MiG-23. Od 1996. Južna straža proširena je do 33 paralele, granica s Iratom, Kuvajtom, Saudijskom Arabijom i Jordanom. Obje su operacije trajale do 19. ožujka 2003., kad je započela invazija na Irak.

ZONE ZABRANE LETA

U pokušaju da se okonča sve krvaviji rat u Bosni i Hercegovini Ujedinjeni narodi 5. su lipnja 1992. u sarajevskoj zračnoj luci rasporedili mirovne snage UNPROFOR-a. Od 14. rujna iste godine nadzirale su i štitile dopremu humanitarne pomoći. Kako bi se položaj UN-ovih snaga ojačao, Vijeće sigurnosti u listopadu je 1992. nad cijelom BiH proglašilo zonu zabrane letenja. U travnju 1993. zona je podržana NATO-ovom operacijom Zabrana letenja (Deny Flight) u koju je poslije uključena i mogućnost bliske zračne potpore UN-ovim snagama na zemljama. Gotovo godinu dana nisu bili zabilježeni značajni incidenti, no 28. veljače 1994. srpski su avioni napali tvornicu Bratstvo u Novom Travniku. U napadu je korišteno šest aviona J-21 Jastreba i dva J-22 Orla s ciljem razaranja što većeg dijela tvornice namijenjene proizvodnji oružja, prije svega topničkog. Četiri američka F-16C napali su srpske avione, no Orlovi su iskoristili veću brzinu i uspjeli sigurno pobjeći. Zato su Jastrebovi bili lošije sreće, od njih šest četiri ih je oboren kombinacijom projektila AIM-9 Sidewinder i

AIM-120 AMRAAM. Peti se srušio nakon nestanka goriva. Tri su srpska pilota poginula, a jedan je ranjen. Bila je to prva borbena uporaba NATO-ovih snaga od osnivanja Saveza 1949. Srbi su, nakon toga, nastavili letjeti samo helikopterima, uglavnom transportnim, koji su djelovali na vrlo malim visinama. No, 2. lipnja 1995. njihov je PZO uspio projektilom sustava 2K12 Kub kod Mrkonjić Grada oboriti američki F-16C s pilotom Scottom O'Gradyem. Iako su Srbi pokrenuli masovnu potragu ne bi li zarobili pilota, O'Grady je spašen 8. lipnja. Operacija Deny Flight trajala je do 20. prosinca 1995.

Operacija Namjerna sila (Deliberate Force) započela je 30. kolovoza 1995. i trajala je do 20. rujna iste godine. Cilj joj je bio zračnim udarima oslabiti srpske snage i prisiliti političko vodstvo na početak pregovora. U napadima je sudjelovalo oko 400 borbenih zrakoplova, uglavnom iz NATO-ovih članica. Pritom su F-16 isključivo rabljeni za uništavanje ciljeva na zemljama.

KOMBINACIJA S AWACS-om

NATO je 23. ožujka 1999. pokrenuo operaciju zračnih udara na Jugoslaviju nazvanu operacija Saveznička sila (Allied Force). Cilj operacije bio je spriječiti genocid nad kosovskim Albancima i natjerati jugoslavenski politički vrh da obustavi vojne i policijske operacije na Kosovu te da postrojbe povuče u Srbiju. Napadi su počeli udarima krstarećih projektila i stealth jurišnika F-117. No ubrzo su se u napade uključili i F-16. Prva zračna pobjeda nekog Fighting Falcona iznad Srbije ostvarena je već 24. ožujka. Četiri nizozemska F-16AM u zadaći zaštite drugih borbenih zrakoplova NATO-a ušla su u jugoslavenski zračni prostor iz pravca Albanije u 19 sati i 30 minuta. Ubrzo nakon toga iz AWACS-a im je javljeno da su prema njima krenuli jugoslavenski MiG-ovi 29.

Nizozemski su se Falconi uputili prema MiG-ovima pokušavajući ih zahvatiti radarom. Na kraju su sva četiri aviona otkrila samo jedan MiG-29. Kako bi potpuno otklonili mogućnost prijateljske paljbe, NATO-ove su snage morale poštivati strogu proceduru tijekom zračnih borbi. A ona je nalagala da potencijalni cilj mora otkriti i pratiti AWACS. Nakon toga bi operater iz AWACS-a dodijelio cilj lovcu ili borbenoj skupini. Nakon što bi radar na lovcu otkrio i zahvatio cilj pilot je morao čekati IFF identifikaciju (prijateljili-neprijatelj). Tek nakon i te potvrde da se radilo o neprijateljskom zrakoplovu, pilot je morao tražiti odobrenje za napad od zapovjednika misije. Sve je to trošilo vrijeme, no ipak nijedan NATO-ov avion nije oboren u zračnoj borbi.

PZO KAO PRIJETNJA

Poštujući tu proceduru bojnik Peter Tankink je prema MiG-u lansirao vođeni projektil zrak-zrak AIM-120 AMRAAM i pogodio ga s udaljenosti od 18 km (neki izvori navode udaljenost od 33 km). Bila je to prva pobjeda nizozemskog vojnog pilota u zračnoj borbi od II. svjetskog rata.

Dva američka F-16C sudjelovala su 4. svibnja u napadu na MiG-29 iznad Valjeva. MiG je oboren projektilom AMRAAM. Nakon pogotka AMRAAM-a avion je navodno pogoden i PZO projektilom Strela 2 koji je lansiran sa zemlje.

Iskustva iz operacije Allied Force pokazala su da avioni MiG-29 nisu bila prijetnja NATO-ovim zrakoplovima te su ih lako obarali. Konstantna prijetnja dolazila je od raketnih PZO sustava. Tako je sustav S-125 Neva 2. svibnja oborio američki F-16 iznad Nakučana pored Šapca. PZO raketni sustavi pokazali su se još opasniji za jugoslavenske avione jer je najmanje tri MiG-a 29 pogodila vlastita PZO. ■

Foto: Aviación Militar Bolivariana de Venezuela

F-16 venezuelanskog ratnog zrakoplovstva

UDARI U VENEZUELI

U Venezueli je 4. i 5. veljače 1992. izveden vojni državni udar. Predvodio ga je pukovnik Hugo Chávez. Nije uspio, ali je 27. studenog iste godine došlo do novog pokušaja. Chávez je bio u zatvoru, ali u njegovo ime akciju su poduzeli drugi časnici kojima su se priklonili i dijelovi ratnog zrakoplovstva s avionima OV-10 Bronco i AT-27 Tucano. Vlada je protiv njih uporabila dva F-16A. Dva Broncosa su oborenih vođenim projektilima zrak-zrak AIM-9 Sidewinder, a jedan Tucano topom. F-16A uporabljeni su i za napade na pobunjeničke snage na zemljama i udar ponovno nije uspio. No, Chávez je 1994. pomilovan i s vremenom je preuzeo apsolutnu vlast u zemljama.

U prethodna tri broja Hrvatskog vojnika predstavljen je dio sadržaja memoarskog gradiva Borisava Jovića iz njegove knjige *Poslednji dani SFRJ* (Kragujevac, 1995.), koji je u razdoblju velikosrpske agresije na Hrvatsku bio bliski suradnik Slobodana Miloševića. U knjizi su zanimljivi podaci koji svjedoče o suradnji između JNA i srpskog vodstva u pripremi i provedbi agresije na Republiku Hrvatsku, ali i pokazuju koliko je dezinformacija u to vrijeme bilo plasirano u javnost, a koje su srpsko vodstvo i JNA ko-

se digli na noge. Žestoko reaguju na ponašanje nove hrvatske vlasti koja najavljuje i već sprovodi mera koje Srbi ne prihvataju: zabranu cirilice, skidanje ciriličnih tabli i putokaza, zabranu srpskih kulturnih institucija, najavu otcepljenja od Jugoslavije, itd. Pripremaju se za referendum o srpskoj autonomiji u Hrvatskoj, a Tuđman im preko specijalaca, u svim opština (srpskim) izuzev u Obrovcu, noćas pokupio oružje namenjeno rezervnom milicijskom sastavu. Obrovac nije dao, narod se digao na

Sve sami četnici, šubare, brade, kokarde, ali se pozivaju na Srbiju, kao da oni predstavljaju Srbiju i obećavaju pomoći Srbije Srbima u Hrvatskoj. Kaže da je utisak grozan. Veljko je pošizio i kaže: "Teško nama ako oni pozivaju vojsku da brani narod." Zovem Peru Gračanina i Radmila Bogdanovića da preslušaju te trake i da ih pohapse, ako ima zakonskog osnova za to. U svakom slučaju da im spreče odlazak u Hrvatsku i nove mitinge bez prethodne prijave, a ovaj nisu bili prijavili. I bez njih nam je previše komplikacija. Ne

Srbije, u kojoj bi živjeli Srbi s prostora bivše Jugoslavije. Također, Jovićev razgovor s Dobricom Čosićem u rujnu 1990. pokazuje mišljenje Čosića "da je daljni tok stvari, preko Ustava iz 1974., vodio sve većem razbijanju Jugoslavije, a moguće i žestokom međunalacionalnom sukobu" te da se tadašnje stanje "ne može razrešiti drugačije osim raspadom zemlje": Nema više ni jednog ozbiljnog razloga za postojanje Jugoslavije. (...) Dakle, nema sile koja nas može ujediniti. U tim okolnostima ostalo je otvoreno pitanje

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

DNEVNIK BORISAVA JOVIĆA - MEMOARSKO VODSTVA U PRIPREMI I PROVEDBI A

ristili u svojem djelovanju. Među takvim dezinformacijama i ovdje su navedeni podaci o navodnom postupanju hrvatskih vlasti prema Srbima u Hrvatskoj nakon što je HDZ preuzeo vlast pobijedivši na višestranačkim izborima provedenim u travnju i svibnju 1990. godine. Istodobno, sadržaj ovog dijela Jovićeva Dnevnika pokazuje i okolnosti u kojima je djelovala novoizabrana hrvatska vlast:

U Nikšiću koristim još malo odmora. Zove Pera Gračanin, hoće hitno da dođe. "Usložnjava se situacija" – to je njegov uobičajeni izraz. Detaljnije me obaveštava o događajima. Suština stvari – Srbi u Hrvatskoj

noge, a Knin još ranije podelio oružje građanima. Bosanska krajina preti da će se pridružiti kninskoj i oružjem ako treba. Hercegovina takođe. Iz Stare Pazove se spremaju da idu u Knin. Opšta je gužva, preti krvoproljeće, hrvatske vlasti su odlučne da Srbima ne dozvole referendum. (...)

Kasno uveče zove me iz Kupara Veljko Kadrijević. Zgrnut šta je video i čuo na Dnevniku TV Zagreb. Navodno, prvo je Tuđman govorio javnosti o scenariju koji je sačinjen u Beogradu za obaranje hrvatske "legalne i demokratski izabrane vlasti", a potom su pustili snimak mitinga u Staroj Pazovi, koji je danas održan kao podrška Srbima iz Hrvatske.

treba još i oni da prave cirkus od države. (Dnevnik – 17. avgust 1990.)

Koliko je srpska stranka u Hrvatskoj, tadašnji SDS, ozbiljno mislila pregovarati s hrvatskim vlastima, a koliko je vodstvo pobunjenih Srba svojim zahtjevima zapravo samo kupovalo vrijeme dok se srpsko vodstvo u Beogradu i JNA ne dogovore o načinu realizacije cilja "svi Srbi u jednoj državi", svjedoči i Jovićev zapis u njegovu Dnevniku od 11. rujna 1990., koji pokazuje da je srpsko vodstvo najkasnije od jeseni 1990. ozbiljno razmišljalo o napuštanju ideje očuvanja Jugoslavije, a da su velikosrpski ideolozi do tada odredili granice buduće

sudbine Srba i Srbije u raspodu Jugoslavije kao glavno političko pitanje. Bar za nas. (...) Sada se radi etnička karta srpskoga prostora, naročito u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, da se jasno prikaže teritorija gde su Srbi u većini; od Šibenika, preko Like, Bosanske krajine, pored Save do Bijeljine svuda su Srbi u većini. U centru Bosne su Muslimani. Srbi presjecaju i Sandžak pored Drine, pa se Muslimani ne mogu ujediniti. To je budući prostor Srbije (Dnevnik – 11. septembar 1990.).

Jovićev dnevnik također svjedoči da je radi provođenja takve politike Dobrica Čosić ostvario blisku suradnju sa srpskim strankama u Hrvatskoj, Bosni

i Hercegovini i Crnoj Gori, kao i da su se lideri Srba iz Hrvatske, Bosne i Crne Gore konzultirali s Čosićem radi svojih aktivnosti. Jović ističe kako mu je Čosić rekao "da bi bio zadovoljan ako bi došlo do ujedinjenja SDS-a - stranke Jovana Raškovića iz Hrvatske - sa Miloševićevim SPS-om", te da lidera Srpske demokratske stranke u Bosni Radovana Karadžića smatra "veoma inteligentnim i pouzdanim", da se u Crnoj Gori oslanja na predsjednika Narodne stranke Novaka Kilibardu, ali da "računa i na komuniste". (Dnevnik – 11. septembar 1990.)

Jovićev Dnevnik pokazuje da je srpsko vodstvo djelovalo i protiv Ante Markovića, ko-risteći se pritom utjecajem u

blika" (prijeđlog RH), objavljeni su 12. listopada 1990. godine, a prijeđlog o preustroju Jugoslavije u konfederaciju razmatran je na sjednici Predsjedništva SFRJ 16. listopada 1990., no do nje- gove primjene nije došlo upravo zbog protivljenja srpskog vodstva. Jovićev Dnevnik jasno potvrđuje da je dio srpskog vodstva Jugoslaviju prihvaćao kao najbolje rješenje "za zaštitu Srba", odnosno za zadovoljava- nje srpskih interesa:

Istakao sam Miloševićevu i svoju zabrinutost u vezi s Antom Markovićem i njegovim mogu-ćim uticajem na Kadijevića. U svetu toga sam napisao seriju od tri članka pod nazivom "Isti- na o Anti Markoviću" i poslao ih Miloševiću. On je dao da se

iznesu na referendum u svim republikama. Milošević je smatrao da treba ići drugim putem. Naime, oni čije se skupštine izja- sne za federaciju ne bi imali ra- zloga da idu na referendum, jer se pridržavaju ustavnog okvira (federalivnog), a oni koji žele da menjaju ustavno uređenje morali bi da konsultuju narod. To je i logičnije i praktičnije. Složio sam se sa ovim predlogom, kao i ostali članovi Predsedništva SFRJ i Kadijević. (Dnevnik – 8. oktobar 1990.)

Dana 16. oktobra 1990. održa- na je dramatična sednica PSFRJ na kojoj smo utvrdili koncept ustavnih promena uz očuvanje federalne Jugoslavije, odbacili konfederalni koncept i utvrdili tekst mog izlaganja u Skupštini

i ustašta i drugih poraženih snaga kolaboracije iz Drugog svetskog rata. Talas mržnje i nacionalnih predrasuda preti da nas vrati u krvavu prošlost. To je postala najveća opasnost za bezbednost i integritet zemlje. Svemu tome doprinosi i otvoreni i informativno-propagandni rat na potpuno izdeljenom jugoslovenskom informativnom prostoru. (Dnevnik – 17. oktobar 1990.) Dana 26. decembra 1990. raz- govaram sa Miloševićem i ostalim članovima srpskog ru-kovodstva o ekonomskoj politici i budžetu Jugoslavije za 1991. godinu. Milošević je navalio da Predsjedništvo SFRJ traži ostav- ku Ante Markovića. Ja ga ubeđujem da to ne možemo postići jer se drugi ne slažu i nemamo ve-

GRADIVO O SURADNJI JNA I SRBIJANSKOG AGRESIJE NA REPUBLIKU HRVATSku (IV. DIO)

srpskim medijima, te da je zajednički pripremalo Jovićeve nastupe u Predsjedništvu SFRJ, pa tako i izlaganje o slovensko-hrvatskom prijeđlogu preustroja Jugoslavije u konfederalnu državu. Naime, u srpnju 1990. predsjedništva Republike Hrvatske i Republike Slovenije dala su izraditi prijeđlog konfederalnog uređenja odnosa između republika SFRJ. Model je pripremljen prema primjerima "konfederacije iz povijesti i iskustva Europske zajednice". "Model konfederacije u Jugoslaviji" (zajednički prijeđlog predsjedništava Hrvatske i Slovenije) i "Nacrt ugovora o Jugoslavenskoj konfederaciji – Savezu jugoslavenskih republika

to objavi u "Politici". Objaviće se 5, 6. i 7. u nastavcima pod nečijim pseudonimom. Moramo ga razobličiti jer je narod u velikoj zabludi ko je on i šta je on. Mnogi u njemu vide neku vrstu spasioca, ali on je običan prevarant i neprijatelj srpskog naroda. Marković ne treba da se meša u rad Predsjedništva SFRJ. (Dnevnik – 2. avgust 1990.; 14. septembar 1990.)

Tokom razgovora sa Miloševićem pričamo o nacrtu mog izlaganja u Skupštini SFRJ o političko-bezbednosnoj situaci-ji i predlozima za rešavanje ustavne krize. Suština predloga sastojala se u tome da se dva koncepta budućeg uređenja zemlje: federalni i konfederalni,

SFRJ, Slovenija i Hrvatska hoće konfederaciju, to jest, rasturanje SFRJ. Makedonija i BiH hoće federaciju, ali samo pod uslovom da u njoj ostanu Hrvatska i Slo- venija. Srbija i Crna Gora hoće federaciju ili ponovnu podelu teritorija onih republika koje žele otcepljenje, na etničkim prin- cipima. Kosovo je htelo da bude konstitutivni element federacije. (Dnevnik – 16. oktobar 1990.) Dana 17. oktobra 1990. u referatu pripremljenom za zasedanje Savezne skupštine ocenio sam da dezintegracioni procesi do- vode do eskalacije krize, da se šire neizvesnost i zebnja u pogledu sigurnosti ljudi i njihove imovine. Neskriveno od javno- sti defiluju simboli četništva

ćinu za takav zahtev. Problem je u tome što ostatak srpskog ruko- vodstva uvek radi kako Milošević kaže pa ga i sada podržavaju. Rekao sam im da ne možemo ostati bez vlade, da bi to bilo veoma opsano. Ne bismo mogli da formiramo drugu i samo bismo ubrzali raspad zemlje. Oni svi na to kažu: pa, neka se raspadne, bolje sada nego kad nas Marković potpuno upropasti. Rekao sam Miloševiću i ostalima da je rano da likvidiramo državu jer će nam biti potrebna kao me- hanizam za odbranu Srba van Srbije. Kako misle da finansira- mo vojsku ili kako misle da bra- nimo srpski narod bez savezne vojske? (Dnevnik – 26. decembar 1990.) ■

Mimohod pariških vatrogasaca tijekom obilježavanja Dana pada Bastille na Elizejskoj poljani, ispred Slavoluka pobjede podignutog početkom XIX. stoljeća u čast poginulim francuskim vojnicima

Pariški vatrogasci iz sastava Francuske vojske na intervenciju izlaze u prosjeku svake minute

Ivo AŠČIĆ

FILATELIJA

MARKE - VOJNO VATROGASTVO U PARIZU

Zbog neučinkovitosti dotadašnje pariške vatrogasne službe, carskim je dekretom 1811. osnovana vatrogasna postrojba u sastavu Velike Armije (fr. *Grande Armée*). Povod je bio katastrofalan požar godinu dana prije u austrijskom veleposlanstvu u Parizu, tijekom svečanog bala organiziranog u povodu vjenčanja francuskog cara i vojskovođe Napoleona I. Bonaparte i austrijske princeze Marije Lujze, kćeri austrijskog cara i hrvatsko-ugarskog kralja Franje I.

Napoleon je tim činom kaznio neuspjeh civilnih vatrogasaca, a Pariz, vjerojatno prvi u svijetu, dobio vojnu vatrogasnu postrojbu. Bilo je to vrijeme rata, pa je samo vojni model, prema carevu mišljenju, bio jamac učinkovite obrane od požara. I danas su pariški vatrogasci u sastavu inženjerskih postrojbi francuske kopnene vojske, a izravno se nalaze pod zapovjedništvom prefekta (šefa) policije (fr. *Préfecture de police*) te je njihova uloga namijenjena samo za mirnodopske misije. Dje-lokrug rada se znatno proširio, tako da su pariški vatrogasci danas osim zaštite i spašavanja ljudi, imovine i okoliša zaduženi i za spašavanje u slučaju elementarnih nepogoda, terorističkih napada, prometnih nezgoda, radioaktivnog zračenja te niza drugih opasnosti kao posljedica razvoja industrijalizacije i povećanja broja stanovnika u gradu. Danas se u sastavu pariških vatrogasaca (fr. *Brigade des Sapeurs-Pompiers de Paris*, BSPP) nalazi oko 8550

vatrogasaca što ih čini najvećom vatrogasnom postrojbom u Europi, i trećoj u svijetu iza Tokija i New Yorka. To potvrđuje šest tisuća svakodnevnih poziva upućenih vatrogascima i više od 1300 izlazaka na teren, u prosjeku svake minute ili 477 552 intervencija i spašenih 28 tisuća života u 2016. godini. Zbog posebne sposobljenosti stacionirani su u: Lacqu, naselju u departmanu Pyrénées-Atlantiques, u jugozapadnoj Francuskoj gdje se nalaze glavna francuska ležišta prirodnog plina; Francuskoj Gijani, francuskom prekomorskom departmanu na sjeveroistočnoj obali Južne Amerike gdje je u Kourou 1966. otvoren Centar za raketna i svemirska istraživanja koji je od 1979. u službi Europske svemirske agencije, ESA.; te na Vojnom probnom raketnom poligonu u Biscarosse na jugozapadu Francuske. Zbog svoje veličine i sposobljenosti, pariški vatrogasci sudjelovali su u nizu međunarodnih zahtjevnih operacija. U

novije vrijeme, najpoznatije su one na Haitiju 2010. nakon katastrofalnog potresa u kojem je poginulo 30 tisuća osoba i Filipinima 2013. nakon udara tajfuna Haiyan s više od tisuću poginulih. Isto tako, kao sastavni dijelovi Francuske vojske, pariški vatrogasci sudjeluju u mirovnim misijama UN-a u osiguranju velikih kampova od posljedica neželjenih događaja ili za pomoć i edukaciju lokalnim vatrogascima, npr. u Afganistanu. I današnji zapovjednik pariških vatrogasaca brigadni general Jean-Claude Gallet's, koji se nalazi na njihovu čelu od rujna prošle godine, bio je u mirovnim misijama NATO-a u Afganistanu, od 2011. do 2013. godine. Njegovo obrazovanje u vojnim školama i služba u oružanim snagama te profesionalna edukacija usmjerena na upravljanje u kriznim situacijama govori o vojnem ustroju BSPP-a koje je podijeljeno na nekoliko vatrogasnih i spasilačkih pukovnija. ■

Velik broj turističkih znamenitosti, poput 312 metara visokog Eiffelova tornja, izazov su za vatrogasce

Pariški vatrogasci osiguravaju i Centar za raketna i svemirska istraživanja u Francuskoj Gijani, francuskom prekomorskom departmanu na sjeveroistočnoj obali Južne Amerike koji je u službi Europske svemirske agencije

PREDSTAVLJANJE JAVNOSTI

Važnu ulogu u promicanju uloge pariških vatrogasaca ima glazbeni orkestar. Osnovan je 1811. kad su dva vatrogasca s bubenjevinama nagovještavala uzbunu zbog požara. Bubnjevi su 1850. zamijenjeni vojničkim trubama, a broj vatrogasaca u ovoj se postrojbi povećao na trideset. Vatrogasni orkestar danas je respektibilna ustrojstvena cjelina koja svake godine ima više od 200 nastupa: 55 % za potrebe

vatrogastva, 10 % su nastupi na međunarodnim vojnim festivalima, 20 % za potrebe francuske vojske te 15 % za civilne potrebe. Najpoznatiji su njihovi nastupi tijekom obilježavanja nacionalnog praznika Dan pada Bastille na Avenue des Champs-Élysées ili Elizejskoj poljani, ispred Slavoluka pobjede (fr. *Arc de Triomphe*) i na Balu vatrogasaca (fr. *Bal des pompiers*) u srpnju svake godine.

Uzbuna zbog požara nekad se nagovještavala trubama

Spasi ili umri (fr. *Sauver ou péris*) moto je pariških vatrogasaca. U svojem nazivu imaju i predznak *Sapeurs* koji podsjeća na njihovu povijesnu povezanost s inženjerijom Francuske vojske

Napisao i snimio Mladen ČOBANOVIC

Na 160. obljetnicu ukazanja Djevice Marije u Lurd, 11. veljače ove godine, papa Franjo donio je odredbu o uspostavi novog obvezatnog spomendana. Držeći važnim Marijino duhovno majčinstvo koja od iščekivanja Duha Svetog do Pedesetnice nikad nije prestala brinuti za Crkvu, papa Franjo odredio je da ponedjeljak nakon Duhova, spomandan Blažene Djevice Marije Majke Crkve, bude obvezatan za čitavu Crkvu rimskog obreda...

USPOSTAVA SPOMENDANA MARIJE MAJKE CRKVE

BEZ ŽENE CRKVA NE NAPREDUJE...

Marija je oduvijek bila draga tema teološkog promišljanja u svjetlu Božjeg nauma spasenja, koji uključuje Ženu koja će donijeti na svijet Spasitelja ljudskog roda. Prema svjedočenju Svetog pisma i Crkvenoj predaji u Mariji je Božje otkupljenje postalo stvarnošću na najdivniji i najdramatičniji način. Marija u onome što je Bog od nje tražio – postati njegova najbliža suradnica – nikad nije iskazala neposlušnost, nego je svim srcem prihvatala njegovu volju i njegov naum te se kao službenica Gospodnjina posve posvetila svojem Sinu i njegovu djelu.

Sazrijevajući u spoznaji, Crkva je kroz povijest naglašavala razne aspekte Marijina djelovanja te ih svečano proglašavala. Na 160. obljetnicu ukazanja Djevice Marije u Lurd, 11. veljače ove godine, papa Franjo donio je odredbu o uspostavi novog obvezatnog spomendana. Držeći važnim Marijino duhovno majčinstvo koja od iščekivanja

Duha Svetog do Pedesetnice nikad nije prestala brinuti za Crkvu, papa Franjo odredio je da ponedjeljak nakon Duhova, spomandan Blažene Djevice Marije Majke Crkve, bude obvezatan za čitavu Crkvu rimskog obreda. Tom uredbom, naglašava se u dokumentu, Papa želi postići da poraste majčinski osjećaj u cijelom Božjem narodu, kao i iskrena marijanska pobožnost. Uredba ističe da je Marija u isto vrijeme majka Sina Božjeg i majka udova njegova mističnog tijela, Crkve. Također podsjeća da je taj naslov prisutan u "osjećaju za Crkvu" još od svetog Augustina te da je tijekom stoljeća Crkva častila Mariju naslovima koji su na neki način bili prikladni. Upravo je na temelju toga blaženi Pavao VI. na kraju trećeg zasjedanja II. vatikanskog koncila proglašio Blaženu Djevicu Mariju Majkom Crkve. Papa Franjo taj je proglaš učinio obvezatnim za cijelu Crkvu rimskog obreda.

Pobožnost pape Franje prema Mariji Majci Crkve očituje jasni sinovski stav prema Djevici. Tako je Crkva poput Marije – poslana svima donijeti Krista i njegovo evanđelje – rekao je Papa u jednoj prigodi te istaknuo – kad bi se, primjerice, koji put dogodilo da Crkva ne donosi Isusa, to bi bila mrtva Crkva!

U propovijedi na misnom slavlju povodom proslave novog blagdana u ponedjeljak 21. svibnja papa Franjo primijetio je kako se u evanđeljima Marija uvijek naziva Isusovom majkom, a ne *gospodom* ili *Josipovom udovicom*. Specifičnost je to koju su odmah shvatili crkveni oči. "Crkva je ženska, jer je Crkva, zaručnica. Ona je i majka, jer rađa. Zaručnica i majka. U tom stavu koji dolazi od Marije, koja je Majka Crkve, možemo shvatiti tu žensku dimenziju Crkve; kada ona nedostaje, Crkva gubi pravni identitet i postaje dobrotvorna udruga, ili bilo što drugo, ali nije Crkva," istaknuo je.

"Samo će 'ženska' Crkva moći biti plodna, prema naumu Boga koji je želio da ga rodi žena kako bi nas poučio tom ženskom putu," ustvrdio je. "Važno je da je Crkva žena, da ima stav zaručnice i majke. Kad to zaboravljamo, Crkva je 'muška', bez te dimenzije, te tako postaje Crkva samaca, koji žive u toj samoći, nesposobni za ljubav i za plodnost. Bez ženskosti Crkva ne napreduje, jer ona je žena. A stav žene dolazi joj od Marije, jer je Isus tako htio."

"Osobina koja najviše označava ženu jest nježnost," istaknuo je i dodao: "Poput Marije koja je rodila svojeg prvorodenog sina, povila ga i položila u jasle. Crkva koja je majka ide putom nježnosti. Poznaje mudri jezik milovanja, tišine, samilosnog i tihog pogleda. I duša, osoba koja živi tu pripadnost Crkvi, znajući da je ona i majka, treba ići tim putom, te biti blaga, nježna, nasmiješena, puna ljubavi."

MULTIMEDIJA

Snažniji i izdržljiviji pametni satovi

Iako na tržištu postoji nekoliko zanimljivih pametnih satova koji pokreće Googleov operativni sustav Wear OS, tehnološke kompanije još nisu predstavile neki top-model koji bi mogao konkurirati dominantnoj kompaniji na tom tržištu – Appleu. Trenutačno je najveći konkurent Apple Watchu nedavno predstavljeni Fitbitov model Versa koji je korisnike osvojio naprednim opcijama i pristupačnom cijenom od 200 dolara, a pokreće ga Fitbitov operativni sustav. No, kako su u razgovoru za Wearable otkrili Qualcommov direktor Pankaj Keida i direktor proizvoda Wear OS-a Dennis Troper, nakon ljeta očekuju nas velike stvari kad su u pitanju satovi koje pokreće Googleov operativni sustav. Qualcomm već dvije godine razvija potpuno

novu platformu za pametne satove – njihov aktualni procesor Snapdragon 2100 pokreće velik broj uređaja s Wear OS-om, a s novom generacijom čipseta ekipa iz Qualcomma počela je s razvojem od nule kako bi hardver u potpunosti prilagodili zahtjevima tržišta pametnih satova. Nova Snapdragonova platforma za pametne satove bit će učinkovitija i snažnija u odnosu na aktualnu inačicu te će omogućiti razvoj manjih satova s izdržljivijim baterijama. Ta kompanija surađuje s Googleom na razvoju novog hardvera te u zadnjem kvartalu ove godine možemo očekivati nekoliko modela pametnih satova koji će raditi na novom Snapdragonu i Wear

OS-u, uključujući i najmanje jedan top-model koji će konkurirati Appleovu satu. Iako iz Googlea i Qualcomma nisu htjeli otkriti više detalja o novitetima koje pripremaju, Keida je novinarima rekao kako će nova hardverska platforma "značajno promijeniti Wear OS ekosustav". Stoga, ako razmišljate o kupnji pametnog sata, možda bi bilo dobro pričekati jesen jer se na tržištu očekuju brojni novi modeli koji će imati još snažniji hardver i bolju bateriju, dok će stariji modeli vjerojatno pojeftiniti. Također, u rujnu bi i Apple mogao predstaviti novu generaciju Apple Watcha pa će krajem godine postojati velik izbor novih kvalitetnih modela.

Jeftiniji zvučnik iz Applea

Kao bežični zvučnik, Appleov HomePod fantastičan je uređaj namijenjen ljubiteljima glazbe, no kao pametni zvučnik preskup je i previše ograničen, namijenjen samo malom broju korisnika. Ograničenost samo na Appleove servise, odnosno podrška samo za Apple Music, a ne i Spotify i slične servise, glasovni asistent Siri koji na ovom zvučniku nema

sve opcije kao i na iPhoneu te cijena od 349 dolara razlozi su zbog kojih, prema nedavnim iz-

vještajima medija, Apple trenutačno gomila zalihe neprodanih zvučnika. Zadnje informacije vezane uz azijske proizvođače komponenti kažu kako bi Apple uskoro mogao predstaviti novi zvučnik koji će biti cijenovno pristupačniji, navodno bi cijena trebala iznositi 199 dolara. Zvučnik bi se trebao razviti pod brandom Beats, što govori kako će fokus

ponovno biti na kvaliteti zvuka, odnosno bit će namijenjen ponajprije ljubiteljima glazbe, a ne korisnicima koji traže pametni zvučnik. Trenutačno nema informacija hoće li zvučnik Beats imati slična ograničenja kao i HomePod, poput ograničenog glasovnog asistenta, nemogućnosti kontrole drugih glazbenih servisa i slično.

AOC najavljuje novi prijenosni USB-C monitor

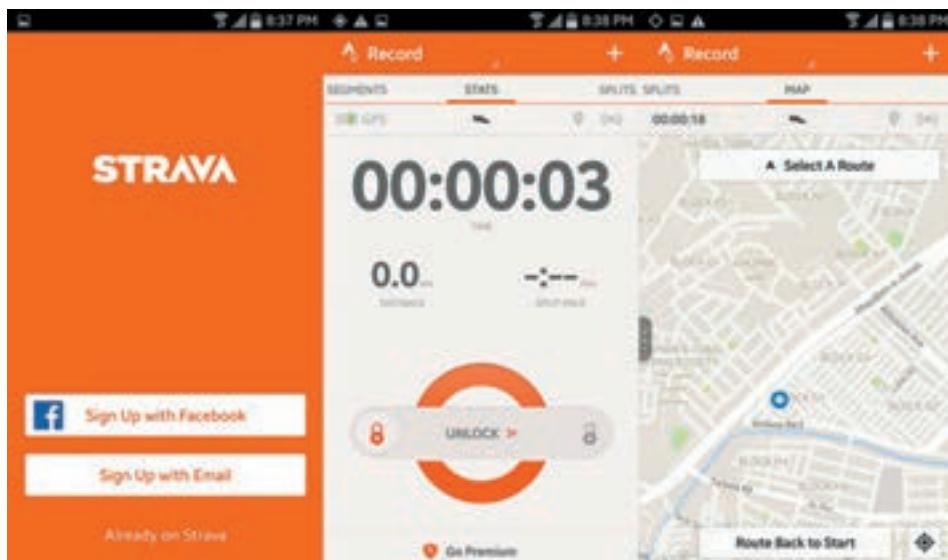
AOC, specijalist za monitore, najavljuje novi prijenosni monitor s USB-C povezivošću. Nište u uredu cijeli radni dan, a treba vam veći monitor od onog na laptopu? I1601FWUX daje 15,6" (39,6 cm) IPS displej u FHD rezoluciji (1920 x 1080 piksela). Pametni stalak je dodatak monitoru koji služi kao držaća zaslona/ekrana/panela u portretnom ili pejzažnom načinu rada, a ugrađena značajka automatskog zakretanja okreće zaslon u željenom smjeru. Zahvaljujući kompaktnoj veličini, I1601FWUX stane u većinu torbi za laptop. Monitor ima masu samo 800 grama i vrlo je tanak, 8,5 mm. Stražnji je poklopac od lijevanog željeza, dok prednji IPS zaslon

s kutovima gledanja 160/160° osigurava da više korisnika može vidjeti slike. Monitor također dolazi s AOC Low Blue Light modom

koji reducira potencijalno štetno plavo svjetlo, smanjuje umor očiju korisnika i omogućuje korištenje danju i noću zahvaljujući 220 cd/m² svjetlini. I1601FWUX koristi USB Type C tehnologiju za konekciju signala monitora i napajanje. Umjesto starijih USB priključaka koji su napajali monitore, USB-C priključak uključuje visokokvalitetni DisplayPort signal i priključak za napajanje u jednom kabelu, smanjujući nerđ. Veličina monitora od 15,6" poklapa se s uobičajenom veličinom monitora većine laptopa, a visina držača omogućuje namještanje iste razine kao kod laptopa. Spominje se cijena od oko 200 dolara.

Aplikacije za trčanje i motivaciju

Postoji čitav niz aplikacija za pametne telefone koje motiviraju, a ujedno prate i napredak trkača, vrijedi izdvojiti pet vrlo zanimljivih.

Runkeeper

Aplikacija je dostupna korisnicima Android i iOS uređaja i jedan je od favorita među trkačima. Koristi GPS kako bi pratila udaljenost prijeđenu tijekom trčanja, hodanja ili bicikliranja, ukupno vrijeme trajanja treninga, potrošene kalorije te nudi još niz korisnih funkcija. Omogućuje i odabir između različitih planova treninga, a možete i sudjelovati

u izazovima koji će trening učiniti još zanimljivijim. Aplikacija je besplatna, a može se koristiti i na uređajima Apple Watch te Wear OS.

Strava

Strava koristi GPS za praćenje vaših ruta i tako dopušta da vidite aktivnosti vaših prijatelja kojima možete postaviti izazov. Na taj način možete sudjelovati u mjesечnim izazovima te uspoređivati izdržljivost i kondiciju sa svojim prijateljima. Kao jedna od najboljih besplatnih aplikacija za trčanje, Strava će za sve Android i iOS korisnike na-

tjecateljskog duha trening pretvoriti u pravo malo natjecanje.

MapMyRun

Aplikacija nudi opciju Route koja nalazi obližnje lokacije na kojima možete trčati. Raspolaže fondom od više od 70 milijuna ruta, a svaku lokaciju koja vam se sviđa možete spremiti u svoje favorite ili podijeliti s prijateljima. Kao i ostale aplikacije za trčanje, MapMyRun mjeri prijeđenu udaljenost, brzinu i potrošene kalorije. Može se povezati s više različitih uređaja za praćenje brzine te s MyFitnessPal aplikacijom, tako da svoje podatke o prehrani i vježbanju možete objediniti na jednom mjestu. Dostupna je za sve Android i iOS uređaje, bez naknade.

Runtastic

Aplikacija koja omogućuje da tijekom trčanja mislite na nešto drugo. Sadrži sve značajke dobrih aplikacija za trčanje, ali njezina je posebnost u tome što nudi opciju trčanja uz slušanje priča. Svaku priču možete skinuti za dolar te je slušati dok trčite. Priče traju od 30 do 40 minuta, što je ujedno i preporučeno vrijeme trajanja treninga.

Couch to 5K

Cilj je aplikacije dovesti korisnika u formu kako bi mogao istražiti udaljenost od pet kilometara. Korisnicima Android i iOS uređaja nudi redovit program treninga u trajanju od devet tjedana te opciju virtualnog trenera i motivacijskih poruka koje možete slušati tijekom trčanja. Aplikacija nudi savršenu priliku da razvijete kondiciju i izdržljivost.

www.tracesofwar.com

Stranicu Tragovi rata (*Traces of War*) osmisili su nizozemski povjesni entuzijasti. Pokrenuta je 2002. godine i posvećena je područjima i zanimljivim lokacijama koje su imale dodir s Drugim svjetskim, ali i drugim ratovima. Pruža informacije o bojnim poljima, muzejima, osobama, spomenicima, vojničkim grobljima i ostalim zanimljivostima. Pretraživanje je vrlo jednostavno, samo u tražilicu unesete određeni pojam, primjerice Vukovar i pred vama će se otvoriti zemljovid s Google Mapsa s označenim lokacijama povezanim s Bitkom za Vukovar, a ispod nje opis tih lokacija, Memorijalno groblje, Vodotoranj, dvorac Eltz, Ovčara, spomenik Blagi Zadri... Na upis Verdun dobit ćete niz lokacija vezanih uz najpoznatiju bojišnicu I. svjetskog rata. Kako navode, vlasnici stranice u početku su bili koncentrirani samo na lokacije iz zemalja Beneluksa, a sad su se itekako raširili, pa i na druge kontinente. Imaju i drugih načina pretraživanja, tako da biste na **www.tracesofwar.com** mogli provesti puno vremena.

D. VLAHOVIĆ

WEB-INFO

Časopis **HRVATSKI VOJNIK** s vama je od 1991.

Odsad i na društvenim mrežama.

Pratite naše
objave...

facebook.com/HrvatskiVojnikMagazin
twitter.com/HrvVojnik

Gledajte naše
filmove...

Čitajte nas
i pronadite
najveći izbor
fotografija iz
OSRH...

www.hrvatski-vojnik.hr

Sve što vas zanima pitajte nas...
hvojnik@msm.hr